



**KONCEPCIA ROZVOJA  
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB  
TRENČIANSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA**

**ODBOR SOCIÁLNEJ POMOCI**

**TRENČÍN**

**2009**

## Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1	Všeobecné charakteristiky jednotlivých krajov SR k 31. 12. 2007 .....	17
Tabuľka č. 2	Sídlná štruktúra TSK .....	18
Tabuľka č. 3	Počet obyvateľov podľa pohlavia v okresoch TSK .....	19
Tabuľka č. 4	Priemerný vek obyvateľov v okresoch TSK k 31. 12. 2007 .....	20
Tabuľka č. 5	Štruktúra obyvateľov podľa vekových skupín v okresoch TSK k 31. 12. 2007 .....	21
Tabuľka č. 6	Prírastky obyvateľov podľa pohlavia a územia TSK za rok 2007 .....	22
Tabuľka č. 7	Základné charakteristiky vývoja obyvateľstva v TSK .....	23
Tabuľka č. 8	Prognóza vývoja hlavných vekových skupín v TSK do roku 2015 .....	23
Tabuľka č. 9	Prognóza vývoja hlavných vekových skupín v TSK do roku 2020 .....	23
Tabuľka č. 10	Prognóza vývoja hlavných vekových skupín v TSK do roku 2025 .....	23
Tabuľka č. 11	Zamestnanci a priemerné mesačné mzdy v okresoch TSK .....	26
Tabuľka č. 12	Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch TSK .....	27
Tabuľka č. 13	Počty uchádzačov o zamestnanie v okresoch TSK .....	27
Tabuľka č. 14	Počet poberateľov, ktorým sa vyplácal dôchodok podľa krajov v SR k 31. 12. 2008 .....	28
Tabuľka č. 15	Priemerná mesačná výška vyplácaných dôchodkov podľa krajov v SR k 31. 12. 2008 .....	29
Tabuľka č. 16	Počet poberateľov PnD a čerpanie finančných prostriedkov na PnD .....	30
Tabuľka č. 17	Počet poberateľov RP a čerpanie finančných prostriedkov na RP .....	31
Tabuľka č. 18	Počet poberateľov DHN a PkD a čerpanie finančných prostriedkov na DHN a PKD .....	32
Tabuľka č. 19	Počet poberateľov PPnaK a čerpanie finančných prostriedkov na PpnaK .....	33
Tabuľka č. 20	Poskytovanie opatrovateľskej služby .....	36
Tabuľka č. 21	Prehľad o účelovosti ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK .....	47
Tabuľka č. 22	Priemerná obytná podlahová plocha na 1 PSS .....	48

## Zoznam grafov

Graf č. 1	Podiel rozlohy jednotlivých krajov z celkového územia SR .....	18
Graf č. 2	Počet obyvateľov v krajoch SR k 31. 12. 2007 .....	19
Graf č. 3	Percentuálny podiel počtu obyvateľov k 31. 12. 2007 v jednotlivých okresoch TSK .....	20
Graf č. 4	Prognóza vývoja obyvateľstva TSK do roku 2015 .....	24
Graf č. 5	Prognóza vývoja obyvateľstva TSK do roku 2020 .....	24
Graf č. 6	Prognóza vývoja obyvateľstva TSK do roku 2025 .....	25
Graf č. 7	Percentuálne vyjadrenie kapacít sociálnych služieb v okresoch TSK .....	40
Graf č. 8	Poskytovatelia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK .....	41
Graf č. 9	Poskytovatelia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí ...	41
Graf č. 10	Verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb registrovaní v TSK .....	42

## Zoznam príloh

Príloha č. 1	Poskytovatelia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK
Príloha č. 2	Poskytovatelia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí
Príloha č. 3	Verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb registrovaní v TSK
Príloha č. 4	S W O T analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb v Trenčianskom samosprávnom kraji
Príloha č. 5a	Regionálny operačný program – Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately pre TSK
Príloha č. 5b	Zásobník projektových zámerov miest a obcí Trenčianskeho samosprávneho kraja pre programovacie obdobie 2007 - 2013

## Zoznam skratiek

CMP	Cievna mozgová príhoda
ČOV	Čistička odpadových vôd
DD	Domov dôchodcov
DHM	Drobný hmotný majetok
DHN	Dávka v hmotnej núdzi
DSS	Domov sociálnych služieb
NAP	Národný akčný plán na elimináciu násillia páchaného na ženách
NPOSE	Národný program ochrany starších ľudí
IM	Investičný majetok
MPSVR SR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
OČR	Ošetrovanie člena rodiny
OSN	Organizácia spojených národov
OTE	Ostatná technická evidencia
PkD	Príspevok k dávke
PnD	Prídavok na dieťa
PP	Peňažný príspevok
PPnaK	Peňažný príspevok na kompenzáciu
PSS	Prijímateľ sociálnej služby
ROP	Regionálny operačný program
RP	Rodičovský príspevok
SPO a SK	Sociálnoprávna ochrana a sociálna kuratela
SR	Slovenská republika
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
ŤZP	Ťažko zdravotne postihnutý
ŤZP/S	Ťažko zdravotne postihnutý so sprievodcom
UPSVaR SR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
ZNB	Zariadenie núdzového bývania
ZPB	Zariadenie podporovaného bývania
ZS	Zariadenie pre seniorov
ZSS	Zariadenie sociálnych služieb

Zákon č. 195/1998 Z. z.	Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov
Zákon č. 305/2005 Z. z.	Zákon NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 447/2008 Z. z.	Zákon NR SR č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 448/2008 Z. z.	Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
Zákon č. 599/2003 Z. z.	Zákon NR SR č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov

## OBSAH

Úvod .....	8
Vymedzenie základných pojmov .....	9
Implementácia sociálnej politiky Európskej únie v podmienkach SR .....	13
<b>1 Analýza sociálnej situácie obyvateľov v územnom obvode Trenčianskeho samosprávneho kraja .....</b>	<b>16</b>
1.1 Demografická charakteristika .....	16
1.1.1 Poloha, rozloha, štruktúra a geografické podmienky .....	17
1.1.2 Počet obyvateľov, veková a pohlavná štruktúra .....	19
1.1.3 Prognóza vývoja vekovej štruktúry obyvateľov .....	22
1.2 Zamestnanosť .....	25
1.3 Nezamestnanosť .....	26
1.4 Sociálna ochrana obyvateľov .....	28
1.4.1 Dôchodkové poistenie ako súčasť sociálneho poistenia .....	28
1.4.2 Systém štátnej sociálnej podpory .....	29
1.4.3 Sociálna politika a systém sociálnej pomoci .....	31
1.5 Poskytovanie sociálnych služieb v SR .....	36
<b>2 Analýza súčasného stavu a úrovne poskytovania sociálnych služieb v Trenčianskom samosprávnom kraji .....</b>	<b>39</b>
2.1 Zariadenia sociálnych služieb v Trenčianskom samosprávnom kraji .....	42
2.2 Zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja .....	43
2.2.1 Stravovanie .....	46
2.2.2 Bývanie .....	46
2.2.3 Upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva .....	49
2.2.4 Odborné a ďalšie činnosti .....	49
2.2.5 Ošetrovateľská starostlivosť v zariadení .....	50
2.3 Analýza sociálnych služieb podľa okresov .....	51
2.3.1 Okres Bánovce nad Bebravou .....	51
2.3.2 Okres Ilava .....	53
2.3.3 Okres Myjava .....	58
2.3.4 Okres Nové Mesto nad Váhom .....	60
2.3.5 Okres Partizánske .....	66

2. 3. 6 Okres Považská Bystrica .....	69
2. 3. 7 Okres Prievidza .....	75
2. 3. 8 Okres Púchov .....	81
2. 3. 9 Okres Trenčín .....	86
2. 4 Sociálne poradenstvo .....	96
2. 5 Sociálna kuratela a vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany .....	97
<b>3 Stratégia rozvoja sociálnych služieb .....</b>	<b>100</b>
3. 1 Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom .....	101
3. 2 Rozvoj sociálneho poradenstva a krízovej intervencie .....	102
3. 3 Zvýšenie kvality a humanizácie poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom Rekonštrukcie a modernizácie zariadení sociálnych služieb .....	103
3. 4 Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb .....	104
3. 5 Podpora vzniku nových druhov sociálnych služieb .....	105
<b>4 Záver .....</b>	<b>107</b>

## Územné členenie Slovenskej republiky



## Úvod

Sociálna sféra v Slovenskej republike (ďalej SR) prešla od štátneho paternalizmu (obdobie pred rokom 1989) k postupnej decentralizácii a k občianskej participácii. Po roku 1989 sa na aktivitách sociálnej politiky a pomoci začalo podieľať čoraz viac subjektov. Následne sa začal presadzovať princíp subsidiarity, z ktorého vyplýva, že konkrétnu sociálnu aktivitu, ktorá musí odrážať miestne podmienky a potreby obyvateľstva, by mal uskutočňovať ten, kto je najbližšie k sociálnemu problému. Jedným z týchto subjektov sú v súčasnosti samosprávne kraje SR, ktoré sú výsledkom reformy verejnej správy k 01. januáru 2002.

Samosprávne kraje ako samostatné územné samosprávne a správne celky SR majú zákonnú povinnosť starať sa o všestranný rozvoj svojich území, o zabezpečovanie potrieb, chránenie práv a záujmov svojich obyvateľov. Trenčiansky samosprávny kraj (ďalej TSK) ako jeden z nich, vykonávajúci pôsobnosť na území stredného Slovenska si uvedomuje túto zodpovednú úlohu aj v oblasti sociálneho rozvoja svojho územného celku.

Rozvíjať však znamená aj zbierať a analyzovať informácie a tieto vedieť racionálne spracovať tak, aby boli účinným podkladom pre následne plánovanie kvalitatívneho napredovania v sociálnej oblasti spoločenského života. Jedným z nástrojov na dosiahnutie predkladaného zámeru, v ktorom sa tieto informácie sústreďujú a na základe nich navrhujú opatrenia na sociálny rozvoj je Koncepcia rozvoja sociálnych služieb (ďalej koncepcia) v regióne TSK. Táto vychádza nielen zo získaných poznatkov a informácií, ale aj zo strategického plánovania sociálneho rozvoja štátov Európskej únie a podmienok - možností v rámci sociálnej politiky SR pri rešpektovaní základných normatívnych právnych aktov začínajúc Ústavou SR.

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb TSK analyzuje súčasný stav v oblasti sociálnej pomoci a sociálnych služieb a vytyčuje zámery a ciele pre budúce obdobie tak, aby bola v súlade s rozpočtovým programovaním, s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb zverejnenými MPSVR SR v júni 2009 a s potrebami regiónu. Je dôležitým podkladom pre získanie pomoci zo štrukturálnych fondov za účelom budovania kvalitnej sociálnej infraštruktúry.



## Vymedzenie základných pojmov

### **Sociálna pomoc**

Sociálna pomoc je súbor činností, ktoré občanovi pomáhajú zabezpečiť základné životné podmienky, nadobudnúť sociálnu stabilitu a obnoviť sociálnu nezávislosť a suverenitu.

Sociálnu pomoc je možné definovať aj ako aktívnu spoluúčasť sociálneho pracovníka a klienta pri riešení problémových situácií v živote klienta. Je určená občanom, ktorí sa dostali do situácie sociálnej odkázanosti a nemajú prostriedky, alebo schopnosti zabezpečiť sebe, alebo svojej rodine základné životné potreby.

### **Sociálna práca**

Medzinárodná federácia sociálnych pracovníkov v roku 1988 definovala sociálnu prácu nasledovne: Sociálna práca je činnosť, ktorá predchádza alebo upravuje problémy jednotlivcov, skupín a komunít vznikajúce z konfliktov potrieb jednotlivcov a spoločenských inštitúcií. Jej zámerom je zlepšiť kvalitu života všetkých ľudí.

K prijatiu slovenskej definície sociálnej práce prišlo na jar v roku 1998, kedy na národnej konferencii Systém sociálneho školstva na Slovensku, poriadanej MPSVR SR jej účastníci sa zhodli na nasledovnom chápaní sociálnej práce: Sociálna práca je špecifická odborná činnosť, ktorá smeruje k zlepšovaniu vzájomného prispôsobovania sa jednotlivcov, rodín, skupín a sociálneho prostredia, v ktorom žijú a k rozvíjaniu sebaúcty a vlastnej zodpovednosti jednotlivcov s využitím zdrojov poskytovaných spoločnosťou. Je činnosťou v prospech klienta (jednotlivca, rodiny, skupiny, komunity), ktorú je možné charakterizovať pojmami pomoc, podpora, sprevádzanie.

### **Sociálny problém**

Sociálny problém je sociálna situácia, alebo podmienky v spoločnosti, ktoré sú objektívne považované za obtiažne a nežiadúce, a ktoré si preto zo strany spoločnosti vyžadujú určité korektívne opatrenia. So sociálnym problémom úzko súvisí pojem sociálna udalosť, ktorú definuje Tomeš ako riziko, ktoré je spoločensky uznané za závažné a vyžaduje si spoločenskú ochranu, pretože postihnutá osoba alebo rodina nie sú schopní jeho riziko odvrátiť (Tomeš, 2001, s. 117).

### **Sociálna opora**

Sociálna opora je súbor rôznorodých podporných aktivít, z podporných zdrojov z prostredia klienta. K podporným zdrojom patria rodina, priatelia, známi klienta, ale tiež profesionáli, inštitúcie, organizácie, združenia a pod.

### **Sociálny klient**

Sociálny klient je jednotlivec, rodina, skupina, komunita alebo spoločnosť, ktorý v dôsledku nepriaznivej (kolíznej) sociálnej situácie potrebuje na jej vyriešenie rôznu formu spoločenskej pomoci. Pre klienta je charakteristické, že nie je schopný vlastnými silami, prostriedkami kolíznu situáciu riešiť, prekonať. Ďalšou charakteristikou sociálneho klienta je jeho osobná spoluúčasť, teda participácia na riešení sociálne nepriaznivej situácie, v ktorej sa ocitol. V opačnom prípade nejde o sociálneho klienta, ale iba o odberateľa sociálnej pomoci.

## **Záchranná sociálna sieť**

Záchranná sociálna sieť je systém opatrení, ktorými štát garantuje všetkým občanom minimálnu úroveň pomoci v závažných sociálnych situáciách.

## **Sociálna služba**

Jej hlavným cieľom je zabezpečiť a ochrániť sociálne blaho, čiže určitú úroveň kvality života všetkých občanov, ktorá je vyjadrená v oficiálnej sociálnej politike štátu. V spoločnosti zohráva dvojakú úlohu, a to ako zdroj pracovných miest na jednej strane – teda ako produktívny faktor, a na druhej strane umožňuje podporiť občana v sociálnej núdzi v smere zabezpečenia jeho integrácie do spoločnosti vrátane vytvorenia predpokladov pre jeho zamestnanosť a zamestnateľnosť. Význam sociálnej služby nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ju potrebuje, ale hlavne preto, že bez jej pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu.

Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 448/2008 Z. z.) vymedzuje sociálnu službu ako odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na: prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity; zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti; zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby a rodiny; prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny. Sociálna služba sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

## **Nepriaznivá sociálna situácia**

Jedná sa o ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy: z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb; pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života; pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav; z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok; pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím; pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi.

## **Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela**

Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon č. 305/2005 Z. z.) upravuje sociálnoprávnu ochranu detí a sociálnu kuratelu ako činnosť zameranú na zabezpečenie predchádzania vzniku krízových situácií v rodine, ochrany práv a právom chránených záujmov detí, predchádzania prehlbovaniu porúch psychického vývinu detí a plnoletých fyzických osôb a na zamedzenie rastu sociálnopatologických javov.

Cieľom sociálnoprávnej ochrany detí v našom chápaní je dosiahnuť maximálny možný rozvoj osobnosti dieťaťa tak, ako mu to garantuje Ústava SR a všetky medzinárodné dohovory.

## **Sociálna prevencia**

Sociálna prevencia je odborná činnosť na predchádzanie a na zabraňovanie príčinám vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu občana. Formy prevencie sú: vyhľadávacia, sanačná, rehabilitačná, resocializačná a vzdelávacia činnosť.

## **Sociálne poradenstvo**

Sociálne poradenstvo je súbor činností, ktoré majú priviesť klienta k samostatnému, zodpovednému riešeniu vlastného problému, ktorý vznikol ako dôsledok stretu klientových aspirácií so sociálnou realitou. Cieľom sociálneho poradenstva je mobilizácia, aktivizácia a obnova vlastných zdrojov občana pri riešení sociálnej núdze. Sociálne poradenstvo je založené na princípe pomoci, pričom sociálny poradca má snahu podporiť rast, rozvoj, zrelosť a lepšie uplatnenie klienta, aby sa efektívne orientoval vo svete a vyrovnával so životom.

## **Supervízia**

Je poradenskou metódou, ktorá je využívaná pre zabezpečenie a zvýšenie kvality profesionálnej činnosti sociálneho pracovníka. Hlavným cieľom je dať sociálnemu pracovníkovi podnety k tomu, aby mohol svojich klientov naučiť ako hľadať nové cesty, perspektívy a riešenia v ich ťažkej situácii. Je chápaná aj ako nepretržité zvyšovanie odborných kompetencií sociálnych pracovníkov.

## **Krízová intervencia**

Krízová intervencia je špecializovaná pomoc osobám, ktoré sa ocitli v kríze. Ide hlavne o zásah na úrovni rodiny, sociálnu prevenciu a v nutných prípadoch aj intervenciu psychofarmakologickú, ktorá môže byť spojená s krátkodobou hospitalizáciou. Základom krízovej intervencie je, že musí byť okamžitá, aktívna a ľahko dosiahnuteľná.

## **Sociálna prognóza**

Sociálna prognóza je výsledkom kvalifikovaného vedeckého, systematického, organizačného predvídania budúceho vývoja.

## **Komunitné plánovanie**

Komunitné plánovanie je pojem používaný aj pre plánovanie rozvoja sociálnych služieb. Je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov v regióne alebo komunite. Je to metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali lokálnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Komunitné plánovanie je otvorený proces zisťovania potrieb, zdrojov a hľadania najlepších riešení rozvoja a implementácie sociálnych služieb.

## **Sociálna inklúzia**

Pod pojmom sociálna inklúzia vnímame skupinu ľudí s postihnutím ako podmnožinu zdravej spoločnosti nehovoriac o tom, či ide o podriadenú alebo nadriadenú skupinu. Sociálna inklúzia je krokom na ceste, kde sú ľudia s postihnutím prijímaní a získavajú uznanie za svoj

prínos k akejkoľvek ľudskej činnosti práve pre svoju odlišnosť. Sociálna inklúzia je spoločným problémom ľudí s postihnutím a ľudí zdravej populácie, začlenenie ľudí s postihnutím do inštitúcií bežnej populácie.

### **Sociálna integrácia**

Integrácia je komplexný proces vyrovnávania príležitosti osobám v nepriaznivej sociálnej situácií a umožnenie prístupu k bežným podmienkam života. Pod pojmom sociálna integrácia sa rozumie proces, ktorý zabezpečuje, že osoby sociálne vylúčené alebo sociálnym vylúčením ohrozené dosiahnu príležitosti a možnosti, ktoré im napomáhajú plne sa zapojiť do ekonomického, sociálneho i kultúrneho života spoločnosti a umožňujú im žiť spôsobom, ktorý je v spoločnosti považovaný za bežný. Ovplyvňuje medziľudské vzťahy a rovnako aj identitu jednotlivcov.

### **SWOT analýza**

SWOT analýza je súhrnný výstižný popis situácie v skúmanej oblasti v súčasnej aktuálnej dobe. SWOT analýza zhrňuje všetky dosiahnuté poznatky z analytickej časti do stručného jednoduchého zápisu tak, že poznatky triedi a priraduje k silným a slabým stránkam interného prostredia a príležitostiam alebo ohrozeniam externého prostredia.

## **Implementácia sociálnej politiky Európskej únie v podmienkach Slovenskej republiky**

Trenčiansky samosprávny kraj vychádza pri plánovaní sociálneho rozvoja svojho územia z prijatých zásad a princípov presadzovaných v sociálnej politike Európskej únie (ďalej EÚ) a plne sa hlási k tradičným európskym hodnotám, ako sú rovnosť šancí, alebo boj s chudobou. TSK chce byť v tejto oblasti naďalej úspešný, a preto za svoju prioritu považuje pomoc najslabším a najohrozenejším sociálnych skupinám, ktoré si nedokážu sami zabezpečiť základné ľudské potreby pre plnohodnotný život v spoločnosti.

Východiskom plánovania rozvoja sociálnych služieb v TSK sú nielen doterajšie skúsenosti a poznatky získané na lokálnej úrovni, ale aj smerovanie sociálnej politiky na národnej a nadnárodnej úrovni. Slovenská republika v rámci členstva v EÚ, v Organizácii spojených národov, v Medzinárodnej organizácii práce a v Rade Európy plne rešpektuje medzinárodné záväzky v sociálnej oblasti ratifikované v medzinárodných zmluvách. Je preto jeho povinnosťou tieto záväzky pri rozvoji sociálnych služieb implementovať do Koncepcie rozvoja sociálnych služieb (ďalej koncepcia) v regióne TSK.

Stratégia koncepcie nadväzuje a čerpá s nasledovných medzinárodných dokumentov a dokumentov prijatých vládou SR:

### **Amsterdamská zmluva**

Zakotvuje princípy sociálnej politiky EÚ. Vychádzajú z nej mnohé ďalšie dôležité dokumenty na medzinárodnej a národnej úrovni.

### **Lisabonská stratégia**

Je program radikálnej obnovy EÚ v ekonomickej a sociálnej oblasti, ktorú prijali lídri vtedajšej európskej pätnástky v marci roku 2000 pod týmto názvom. Jej cieľom je urobiť z EÚ do roku 2010 najkonkurencieschopnejšiu a najdynamickejšiu znalostnú ekonomiku na svete, schopnú udržateľného hospodárskeho rastu, v ktorej budú lepšie a viac pracovných miest a väčšia sociálna súdržnosť.

### **Spoločné memorandum o inklúzii**

Bol prvým oficiálnym dokumentom na medzinárodnej úrovni, v ktorom sa SR hlási a zapája do boja proti chudobe a exklúzii v kontexte lisabonskej stratégie. V rámci politických opatrení uvedených v tomto dokumente, k hlavným prioritám v oblasti sociálnych služieb patrí zabezpečiť ich priestorovú i finančnú dostupnosť pre občana, s čím súvisí aj potreba rozširovania siete poskytovateľov sociálnych služieb, vrátane rozvoja kapacitných možností siete zariadení sociálnych služieb.

### **Národná lisabonská stratégia**

Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 vychádza z celkovej Lisabonskej stratégie. Vláda SR ju vypracovala a schválila v súlade s revidovanou Lisabonskou stratégiou EÚ v marci 2005. Týka sa predovšetkým stratégie využitia štrukturálnych fondov EÚ v nasledovnom programovacom období 2007 – 2013. V rámci sociálnej oblasti sa stratégia pridržiava nasledujúcich základných princípov a cieľov:

- klásť dôraz na spoluzodpovednosť jednotlivca a jeho rodiny za riešenie vlastnej situácie,
- neodrádzať jednotlivca sociálnou politikou od aktivity a tvorivej činnosti,
- znižovať absolútnu chudobu,
- udržiavať účinnú sociálnu sieť.

## **Národná správa o stratégiách sociálnej ochrany a sociálnej inklúzie**

Je dokument vypracovaný v súlade s Lisabonskou stratégiou, ktorý prispieva k maximalizácii hodnoty a účinnosti procesu otvorenej metódy koordinácie, predovšetkým ako prostriedku výmeny a vzájomného získavania vedomostí, ako aj posilňovaním súhry medzi otvorenou metódou koordinácie a Lisabonskou stratégiou v oblasti rastu a zamestnanosti. Predstavuje zámer pokračovať v implementácii modelu trvalo udržateľného rozvoja, sociálnej kohézie a v modernizácii systému sociálnej ochrany. Ide o strategický dokument, ktorý v previazaní na Stratégiu konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 a Národný program reforiem 2006 – 2008 opisuje kľúčové priority a opatrenia na ich dosiahnutie, ktoré SR považuje v rokoch 2006 – 2008 za významné v dosahovaní cieľa predchádzania a odstraňovania chudoby a sociálneho vylúčenia. Spoločným cieľom prezentovaným v tomto dokumente je podpora sociálnej súdržnosti, rovnosti medzi mužmi a ženami, rovnaké príležitosti pre všetkých prostredníctvom primeraných, dostupných, finančne udržateľných adaptabilných a účinných systémov sociálnej ochrany a politiky sociálnej inklúzie.

## **Národný program ochrany starších ľudí (ďalej NPOSĽ)**

Je dokument, ktorý predstavuje prezentáciu vládnej politiky vo vzťahu k starším občanom a je jednou z aktivít v rámci SR v súvislosti vyhlásením roka 1999 za Medzinárodný rok starších ľudí rezolúciou prijatou Valným zhromaždením OSN č. 47/5. NPOSĽ bol schválený uznesením vlády SR č. 681 zo dňa 11. augusta 1999. Cieľom NPOSĽ je v rámci sociálnej politiky uplatňovanej vo vzťahu k starším občanom prezentovať, uplatňovať podporu princípov OSN pre starších ľudí a požiadavku ich sebestačnosti, sociálnej participácie a integrácie spolu s formulovaním realizačných prostriedkov na dosiahnutie tohto cieľa v pôsobnosti rezortov.

Princípy OSN pre starších ľudí tvoria základné princípy štátnej politiky vo vzťahu k starším občanom v podmienkach SR. Majú nasledovné obsahové vymedzenie.

- princíp nezávislosti, ktorý ustanovuje, že starí občania majú právo ovplyvňovať kvalitu svojho života podľa vlastných predstáv (mať prístup k možnosti pracovať, alebo mať príjem, možnosť ovplyvniť tempo svojho vylúčenia zo zamestnania, prístup k službám a k pomoci, k vzdelaniu a k doškoleniu, možnosť bývať v prirodzenom domácom prostredí čo najdlhšie),
- princíp zúčastnenosti, ktorý zahŕňa možnosť spolurozhodovania a uplatnenia vedomostí, schopností, sociálnych iniciatív starších občanov pri formovaní a realizácii štátnej sociálnej politiky vo vzťahu k nim,
- princíp starostlivosti, ktorý zahŕňa pomoc rodiny a pomoc spoločnosti, prístup k zdravotníckym, sociálnym, právnickým a iným službám a k inštitucionálnej starostlivosti,
- princíp sebarealizácie predpokladá vytvorenie možností pre plný rozvoj osobnostného potenciálu staršieho človeka, prístup k vzdelávacím, kultúrnym a rekreačným možnostiam spoločnosti,
- princíp dôstojnosti zahrňujúci potrebu zabránenia vykorisťovaniu, fyzickému alebo duševnému zneužívaniu, slušného zaobchádzania so staršími ľuďmi.

NPOSĽ v podmienkach SR vychádza z Ústavou SR garantovanej slobody a rovnosti ľudí v dôstojnosti i v právach. Predstavuje rozpracovanie princípov OSN pre starších ľudí do oblastí v rámci vecnej pôsobnosti príslušných ústredných orgánov štátnej správy SR.

## **Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách (ďalej len NAP)**

Násilie páchané na ženách má závažné spoločenské príčiny a dôsledky a preto sa úlohy smerujúce k jeho prevencii a eliminácii stávajú úlohami celospoločenského významu. Na základe tejto skutočnosti a v snahe zmierniť vzniknutú nepriaznivú situáciu, vláda SR prijala NAP na roky 2009 – 2012, ktorý vychádza z Národnej stratégie na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách a v rodinách. Bola schválená vládou SR v roku 2004 a nadväzuje na NAP na roky 2005 – 2008, ktorý bol prijatý v roku 2005. Násilie, ktorého obeťami sú ženy je riešené v kompetencii MV SR, MS SR, MPSVR SR, MZ SR a ďalších inštitúcií, predovšetkým samosprávnych krajov. Pri stanovení úloh NAP sa vychádzalo aj zo záverečných zistení Výboru OSN pre odstránenie diskriminácie žien, ktoré boli zaslané Slovenskej republike. V záujme riešenia tejto problematiky sa má časť úloh NAP realizovať a financovať v rámci Národného projektu Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Pri realizovaní úloh NAP je nezastupiteľnou úlohou mimovládnych organizácií, ktoré majú dlhoročné skúsenosti a odborné znalosti v oblasti násilia páchaného na ženách.

Pre potreby NAP na roky 2009 – 2012 je použitá definícia násilia voči ženám prevzatá z Deklarácie OSN o odstránení násilia páchaného na ženách (1993). Označuje sa ním akýkoľvek čin násilia založený na rodovej nerovnosti, ktorého dôsledkom je, alebo ktorý smeruje k tomu, aby jeho dôsledkom bolo fyzické, sexuálne alebo akékoľvek potlačenie slobody, či už vo verejnom alebo súkromnom živote.

### **Národná stratégia rodovej rovnosti**

V Programovom vyhlásení na obdobie rokov 2006 – 2010 sa vláda SR zaviazala, že bude pri presadzovaní svojej politiky podporovať rovnosť žien a mužov ako dôležitý faktor rozvoja demokracie a realizácie ľudských práv tak, aby sa naplnili záväzky vyplývajúce z Lisabonskej stratégie, ako aj z medzinárodných zmlúv. Pre vývoj uvedenej problematiky je rozhodujúci Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW, 1997), ktorý definuje diskrimináciu žien ako akékoľvek rozlišovanie, vylúčenie alebo obmedzenie na základe pohlavia, ktorého dôsledkom alebo cieľom je narušiť alebo zrušiť uznanie, používanie vážnosti alebo uplatnenie sa žien, bez ohľadu na ich rodinný stav, na základe rovnosti mužov a žien, ľudských práva základných slobôd v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, občianskej alebo inej oblasti. Aktuálne úlohy problematiky žien a mužov vyplývajú z Plánu uplatňovania rovnosti žien a mužov (2006 – 2010), v ktorom EK stanovila šesť prioritných oblastí:

- rovnaká ekonomická nezávislosť pre ženy a mužov,
- zosúladenie súkromného a pracovného života,
- rovnocenné zastúpenie v rozhodovacom procese,
- odstránenie všetkých foriem násilia založeného na rodovej príslušnosti,
- odstránenie rodových stereotypov,
- podporovanie rovnosti žien a mužov vo vonkajšej a rozvojovej politike.



# 1 Analýza sociálnej situácie obyvateľ'ov v územnom obvode Trenčianskeho samosprávneho kraja

## 1.1 Demografická charakteristika

Jeden z najdôležitejších faktorov okrem ekonomického, politického a medzinárodného, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj sociálnych služieb v každej spoločnosti s vybudovaným systémom sociálnej ochrany obyvateľ'stva je demografický faktor. Aby spoločnosť dokázala zabezpečiť dostatočnú kvalitnú ponuku sociálnych služieb voči potrebe zo strany obyvateľ'stva, musí zbierať a analyzovať demografické údaje. TSK spolupracuje s jednotlivými obcami v jeho územnom obvode, Úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej ÚPSVaR SR) a s organizáciami, ktorých priamym výkonom práce je zber štatistických ukazovateľ'ov.

**Miesto na mape:** výrazne členitá prevažne hornatá severozápadná časť Slovenska. Rozprestiera sa v údolí dvoch riek - stredného toku Váhu a horného toku Nitry. Dôležitá priemyselná oblasť krajiny.

**Rozloha:** 4502 km<sup>2</sup>

**Počet obyvateľ'ov:** 599 831 obyvateľ'ov

**Hustota obyvateľ'stva:** 133,2 obyvateľ'a na km<sup>2</sup>

**Počet miest:** 18

**Počet obcí:** 276

**Sídlo kraja:** Trenčín



**Počet okresov: 9**

**Územie kraja sa rozprestiera** na celkoch Podunajskej nížiny a pohorím Vtáčnik sem zasahuje aj Slovenské stredohorie. Okrem toho sem zasahujú Biele Karpaty, Javorníky, Myjavská pahorkatina a Považské podolie, Malé Karpaty, Považský Inovec, Strážovské vrchy, Súľovské skaly, Hornonitrianska kotlina, Žiar, Trábeč a z Podunajskej nížiny Podunajská pahorkatina. Najvyšší bod územia, 1 346 m n. m., je vrchol Vtáčnika. Najnižšie miesto (165 m n. m.) je na mieste, kde územie opúšťa Dudváh.

**Riečne toky** sprevádzajú pásy rovinných nív. Na úpätí pohorí vo výbežku Podunajskej nížiny sú pahorkatiny s úvalinami a úvalinovitými dolinami. Považské pohorie, Podunajská pahorkatina a Hornonitrianska kotlina patria k teplej klimatickej oblasti. Ostatné územie prechádza s narastajúcou nadmorskou výškou do mierne teplej a chladnej klimatickej oblasti. Západnú časť kraja odvodňuje Váh, do ktorého sa z pravej strany vlieva Biela Voda, Vlára a Drietomica. Východnú časť kraja odvodňuje Nitra, do ktorej vteká Bebrava, Nitrica a Handlovka. Najväčšia vodná nádrž je na Váhu pri Nosiciach. Termálne pramene v Trenčianskych Tepliciach, Bojniciach a Nosiciach podmienili vznik kúpeľov.

### 1. 1. 1 Poloha, rozloha, štruktúra a geografické podmienky

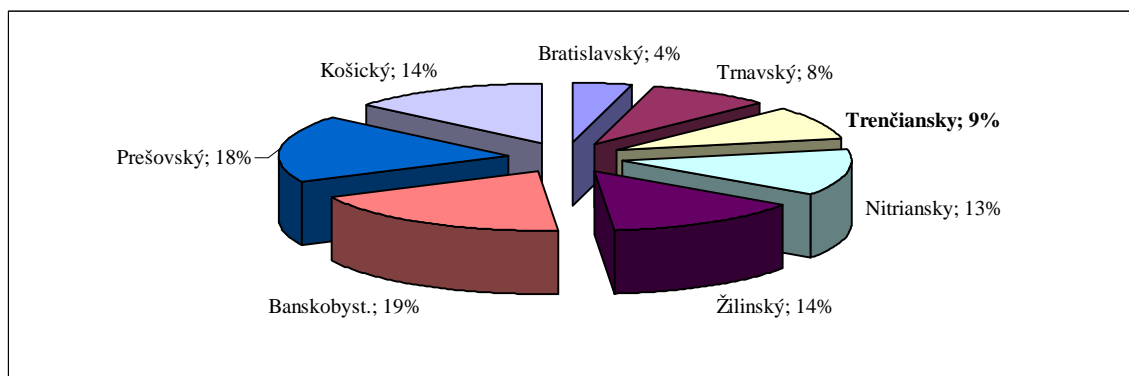
Trenčiansky kraj s rozlohou 4 502 km<sup>2</sup> patrí medzi menšie kraje Slovenska (Graf. č. 1) a rozprestiera sa v jeho severozápadnej časti. Západnú časť kraja tvorí štátna hranica s Českou republikou – Zlínsky kraj, na juhu hraničí s Trnavským a Nitrianskym krajom, na východe s Banskobystrickým a na severe so Žilinským krajom. V porovnaní s ostatnými krajinami má a spolu s Trnavským krajom najmenší počet obyvateľov v počte 599 831. Hustotou obyvateľstva sa radí TSK na 3. miesto na Slovensku za Bratislavský a Trnavský kraj (Tab. č. 1).

Tab. č. 1: Všeobecné charakteristiky jednotlivých krajov SR k 31. 12. 2007

Kraj, SR	Rozloha v km <sup>2</sup>	Obyvateľstvo	Hustota obyvateľstva na km <sup>2</sup>	Počet obcí spolu	Z toho mestá
Bratislavský	2 054	610 850	297,5	73	7
Trnavský	4 147	557 151	134,4	251	16
Trenčiansky	4 501	599 831	133,2	276	18
Nitriansky	6 344	706 758	111,4	354	15
Žilinský	6 811	695 698	102,2	315	18
Banskobystrický	9 454	654 668	69,2	516	24
Prešovský	8 972	801 939	89,4	666	23
Košický	6 751	774 103	114,6	440	17
<b>SR spolu</b>	<b>49 034</b>	<b>5 400 998</b>	<b>110,1</b>	<b>2 891</b>	<b>138</b>

Zdroj: ŠÚ SR

Graf č. 1: Podiel rozlohy jednotlivých krajov z celkového územia SR



Zdroj: ŠÚ SR

Podľa územno-správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní SR v znení neskorších predpisov sa člení na 9 okresov, z ktorých rozlohou najväčším je okres Prievidza (960 km<sup>2</sup>) a najmenším okres Myjava (327 km<sup>2</sup>). Ďalšími okresmi sú Bánovce nad Bebravou, Ilava, Nové Mesto nad Váhom, Partizánske, Považská Bystrica, Púchov a Trenčín. Sídelnú štruktúru kraja tvorí 276 obcí, z ktorých 18 má štatút mesta. Najväčším mestom je krajské mesto Trenčín. Najmenšou obcou je obec Haluzice, ktorá sa nachádza v okrese Nové Mesto nad Váhom a k 01. 01. 2007 mala 57 obyvateľov. Počtom obcí 52 sa na prvé miesto zaraďuje okres Prievidza, nasleduje okres Bánovce nad Bebravou so 43 a okres Trenčín s 37 obcami. Okresmi s najmenším počtom obcí sú Myjava – 17, Ilava a Púchov s 21 obcami (Tab. č. 2). Najviac obyvateľov žije v krajskom meste Trenčín, ktoré v roku 2007 malo 56 759 obyvateľov. Ďalšími väčšími mestami sú Prievidza s počtom 50 919 a Považská Bystrica so 41 936 obyvateľmi.

Tab. č. 2: Sídelná štruktúra TSK

Okres, kraj	Rozloha v km <sup>2</sup>	Hustota obyvateľstva na 1 km <sup>2</sup>	Počet obcí	
			spolu	z toho mestá
Bánovce nad Bebravou	462	83	42	1
Ilava	359	171	21	3
Myjava	327	87	17	2
Nové Mesto nad Váhom	580	109	34	2
Partizánske	301	158	23	1
Považská Bystrica	463	141	28	1
Prievidza	960	145	52	4
Púchov	375	121	21	1
Trenčín	675	168	37	3
<b>TSK</b>	<b>4502</b>	<b>133</b>	<b>276</b>	<b>18</b>

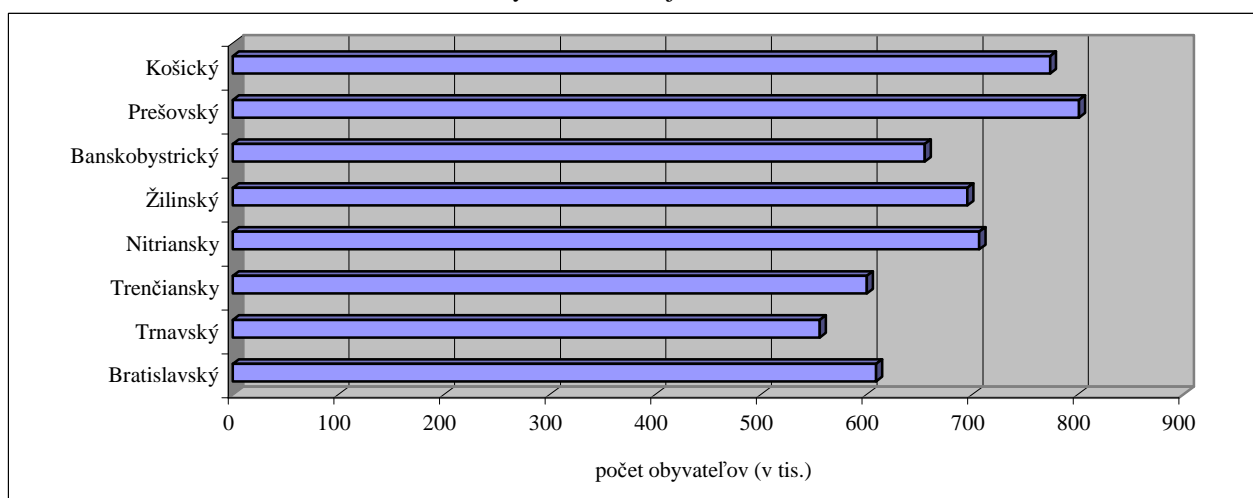
Zdroj: ŠÚ - KS TN

Dôležitým znakom priestorovej štruktúry TSK je priemerná hustota zaľudnenia, ktorá za rok 2007 predstavovala 133 obyvateľov/km<sup>2</sup>. V rámci regiónu je veľmi výrazne diferencovaná a je vyššia ako celoslovenský priemer (110 obyvateľov/km<sup>2</sup>). Z okresov TSK majú menšie zaľudnenie ako je celoslovenský priemer iba okresy: Bánovce nad Bebravou (83 obyvateľov/km<sup>2</sup>), Myjava (87 obyvateľov/km<sup>2</sup>) a Nové Mesto nad Váhom (109 obyvateľov/km<sup>2</sup>). Ostatných päť okresov má zaľudnenie vysoko nad celoslovenským priemerom (Tab. č. 2).

## 1. 1. 2 Počet obyvateľov, veková a pohlavná štruktúra

Podľa počtu obyvateľov je TSK druhým najmenším v rámci SR (Graf č. 2). Stav obyvateľov k 31. 12. 2007 dosiahol 599 831 osôb (11,1 % z celkového počtu obyvateľov v SR). Oproti roku 2005 ide o úbytok 555 obyvateľov. Z celkového počtu obyvateľov TSK žilo k 31. 12. 2007 na jeho území 306 276 žien (51,1 %) a 293 555 mužov (48,9 %), z čoho vyplýva, že ženská populácia mierne prevyšovala nad mužskou. Najväčší počet osôb žilo v okresoch Prievidza (139 442 obyvateľov) a Trenčín (113 341 obyvateľov), ktoré vysoko prevyšovali ostatné okresy, naopak najmenej žilo v okresoch Myjava (28 137 obyvateľov), Bánovce nad Bebravou (38 046 obyvateľov) a Púchov (45 523 obyvateľov), ( Tab. č. 3). Percentuálny podiel počtu obyvateľov v jednotlivých okresoch TSK k 31.12.2007 znázorňuje Graf č. 3.

Graf č. 2.: Počet obyvateľov v krajoch SR k 31. 12. 2007



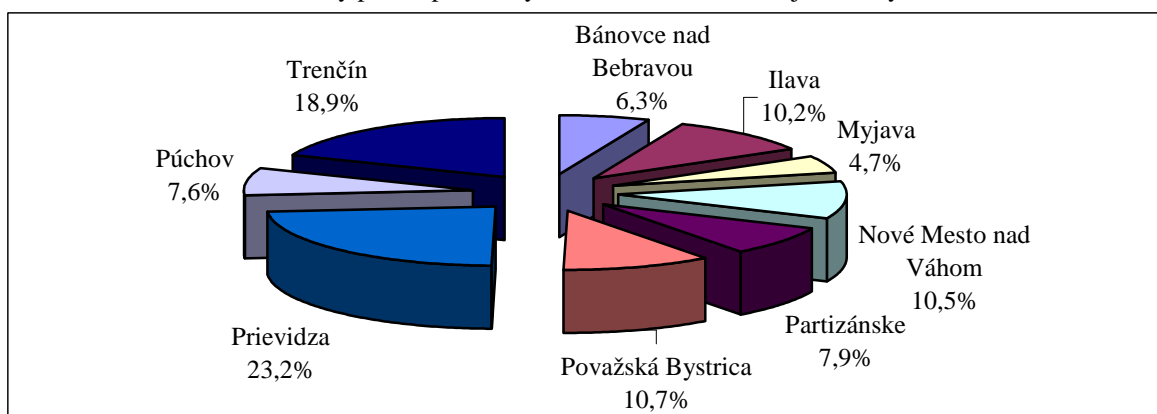
Zdroj: ŠÚ SR

Tab. č. 3: Počet obyvateľov podľa pohlavia v okresoch TSK

Okres, kraj	Počet obyvateľov k 31. 12. 2007					
	ženy		muži		spolu	
	abs. p.	rel. p. (%)	abs. p.	rel. p. (%)	abs. p.	rel. p. (%)
Bánovce nad Bebravou	19484	51,2	18562	48,8	38046	6,3
Ilava	31127	51,0	29921	49,0	61048	10,2
Myjava	14468	51,4	13669	48,6	28137	4,7
Nové Mesto nad Váhom	32237	51,4	30470	48,6	62707	10,5
Partizánske	24230	51,2	23125	48,8	47355	7,9
Považská Bystrica	32722	51,2	31510	48,8	64232	10,7
Prievidza	70655	50,7	68787	49,3	139442	23,2
Púchov	23231	51,0	22292	49,0	45523	7,6
Trenčín	58122	51,3	55219	48,7	113341	18,9
<b>TSK</b>	<b>306276</b>	<b>51,1</b>	<b>293555</b>	<b>48,9</b>	<b>599831</b>	<b>100,0</b>

Zdroj: ŠÚ – KS TN

Graf č. 3: Percentuálny podiel počtu obyvateľov k 31.12.2007 v jednotlivých okresoch TSK



Zdroj: ŠÚ - KS TN

Negatívnym javom v oblasti vekovej štruktúry obyvateľov v SR je populačné starnutie. Tento proces sledujeme aj v rámci TSK. Kým v roku 2001 bol priemerný vek v TSK 36,87 rokov, v roku 2005 sa dostal na hodnotu 38,37 rokov (u mužov 36,89 rokov a u žien 39,79 rokov). V roku 2007 sa jeho hodnota zvýšila na 39,05 (u mužov 37,57 rokov a u žien 40,48 rokov). V rámci analýzy jednotlivých okresov, najvyšší priemerný vek obyvateľov v roku 2007 bol v okrese Myjava (40,68 rokov), najnižší v okrese Považská Bystrica (37,75 rokov), (Tab. č. 4).

Tab. č. 4: Priemerný vek obyvateľov v okresoch TSK k 31. 12. 2007

Okres, kraj	Priemerný vek obyv. podľa okresov		
	muži	ženy	spolu
Bánovce n. B.	36,85	39,83	38,37
Ilava	37,07	39,93	38,53
Myjava	39,07	42,19	40,68
Nové Mesto n. V	38,62	41,58	40,14
Partizánske	37,99	41,14	39,60
Považská Bystrica	36,41	39,04	37,75
Prievidza	37,65	40,24	38,96
Púchov	36,53	39,60	38,10
Trenčín	37,92	41,11	39,56
<b>TSK</b>	<b>37,57</b>	<b>40,48</b>	<b>39,05</b>

Zdroj: ŠÚ - KS TN

Veková štruktúra obyvateľov podľa ekonomických vekových skupín v TSK predstavovala k 31. 12. 2007 nasledovné zloženie (Tab. č. 5):

Podiel obyvateľov v predproduktívnom veku (0 – 14 roční) dosiahol 14 % z celkového počtu 84 191 obyvateľov v kraji. Najväčší podiel 7 115 obyvateľov v predproduktívnom veku má okres Púchov čo predstavuje 15,6 % z celkového počtu 45 523 obyvateľov okresu. Naopak najmenší počet 3 564 obyvateľov v predproduktívnom veku má okres Myjava čo predstavuje 12,7 % z celkového počtu 28 137 obyvateľov okresu.

Z hľadiska vekového zloženia najväčšou skupinou je obyvateľstvo v produktívnom veku (15 – 64 roční), ktoré tvorí 73 % obyvateľstva TSK. Najväčší podiel 45 420 obyvateľov v produktívnom veku má okres Ilava čo predstavuje 74,4% z celkového počtu 61 048 obyvateľov okresu a najmenší okres Nové Mesto nad Váhom 44 962 obyvateľov čo je 71,7% z celkového počtu 62 707 obyvateľov okresu.

Podiel obyvateľov v poproduktívnom veku (65 + rokov) dosiahol 12,9 % z celkového počtu obyvateľov kraja. Najväčší podiel 4 134 obyvateľov v poproduktívnom veku dosiahol okres Myjava čo predstavuje 14,7% z celkového počtu 28 137 obyvateľov okresu, najmenší okres Považská Bystrica s počtom 7 444 obyvateľov čo je 11,6 % z celkového počtu 64 232 obyvateľov okresu.

V Trenčianskom samosprávnom kraji prebieha proces starnutia obyvateľstva. Od roku 1996 mierne klesá podiel detskej (predproduktívnej) zložky obyvateľstva a zvyšuje sa podiel poproduktívnej zložky. V súvislosti s touto skutočnosťou sa oproti roku 2006 zvýšil index starnutia, ktorý vyjadruje počet osôb poproduktívnom veku na 100 obyvateľov v predproduktívnom veku. V roku 2007 mal hodnotu 152,54, pričom index starnutia v rámci SR bol 127,99. Najvyšší index starnutia má okres Myjava 189,73 a najnižší okres Považská Bystrica 125,51.

Tab. č. 5: Štruktúra obyvateľov podľa vekových skupín v okresoch TSK k 31. 12. 2007

Okres, kraj	Trvale bývajúce obyvateľstvo vo veku				Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva v závislosti od veku v %		
	spolu	0 - 14	15 - 64	65 +	predprod.	produkt.	poprod.
Bánovce n. B.	38046	5680	27705	4661	14,9	72,8	12,3
Ilava	61048	8419	45420	7209	13,8	74,4	11,8
Myjava	28137	3564	20439	4134	12,7	72,6	14,7
Nové Mesto n. V	62707	8561	44962	9184	13,7	71,7	14,6
Partizánske	47355	6363	34601	6391	13,4	73,1	13,5
Považská Bystrica	64232	9737	47051	7444	15,2	73,3	11,6
Prievidza	139442	19032	103192	17218	13,6	74,0	12,3
Púchov	45523	7115	32904	5504	15,6	72,3	12,1
Trenčín	113341	14822	82037	15584	13,1	72,4	13,7
<b>TSK</b>	<b>599831</b>	<b>84191</b>	<b>438311</b>	<b>77329</b>	<b>14,0</b>	<b>73,0</b>	<b>13,0</b>

Zdroj: ŠÚ – KS TN

Demografický vývoj je ovplyvňovaný zmenami ekonomických a sociálnych podmienok v spoločnosti. Už niekoľko rokov pozorujeme na území TSK neustále znižovanie prírastku obyvateľstva. Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 žilo na území TSK 605 582 obyvateľov. V porovnaní s rokom 2007 ide o celkový úbytok 5 751 obyvateľov. Tento je spôsobený reprodukčným správaním (prirodzený prírastok alebo úbytok) a sťahovaním obyvateľstva. V roku 2007 väčšina okresov TSK vykazovala prirodzený úbytok ako aj úbytok sťahovaním obyvateľov. Prirodzený prírastok si neudržal žiaden okres. Prírastok sťahovaním si udržali okresy Bánovce nad Bebravou (2 obyv.), Myjava (14 obyv.), Nové Mesto nad Váhom (15 obyv.), Partizánske (83 obyv.), Prievidza (439 obyv.), Púchov (51 obyv.) a Trenčín (404 obyv.). Najväčšie celkové úbytky zaznamenal okres Nové Mesto nad Váhom (- 185 obyv.). Najvyšší celkový prírastok bol zaznamenaný v okrese Prievidza (315 obyv.). Prírastky obyvateľov podľa pohlavia a územie TSK za rok 2007 znázorňuje Tab. č. 6.

Tab. 6: Prírastky obyvateľov podľa pohlavia a územia TSK za rok 2007

Okres	Živonarodení			Zomrelí			Prírodný prírastok (-úbytok)			Prírastok (-úbytok) sťahovaním			Celkový prírastok (úbytok)		
	Spo lu	M	Ž	Spo lu	M	Ž	Spo lu	M	Ž	Spo lu	M	Ž	Spo lu	M	Ž
Bánovce n. B	375	215	160	389	201	188	-14	14	-28	2	24	-22	-12	38	-50
Ilava	542	257	285	560	321	239	-18	-64	46	-122	-26	-96	-140	-66	-50
Myjava	224	129	95	341	176	165	-117	-47	-70	14	18	-4	-103	-29	-74
Nové Mesto n. V	529	271	258	729	370	359	-200	-99	-101	15	57	-42	-185	-42	-143
Partizánske	402	209	193	465	234	231	-63	-25	-38	83	36	47	20	11	9
Považská B.	542	295	247	676	362	314	-314	-67	-67	-42	8	-50	-176	-59	-117
Prievidza	1206	599	607	1330	718	612	-124	-119	-5	439	465	-26	315	346	-31
Púchov	394	205	189	470	242	228	-76	-37	-39	51	45	6	-25	8	-33
Trenčín	1000	525	475	1114	587	527	-114	-62	-52	404	257	147	290	195	95
<b>Spolu (TSK)</b>	<b>5214</b>	<b>2705</b>	<b>2509</b>	<b>6074</b>	<b>3211</b>	<b>2863</b>	<b>-860</b>	<b>-506</b>	<b>-354</b>	<b>844</b>	<b>884</b>	<b>-40</b>	<b>-16</b>	<b>378</b>	<b>-394</b>

Zdroj: ŠÚ SR

Legenda: M – muži, Ž – ženy

### 1. 1. 3 Prognóza vývoja vekovej štruktúry obyvateľov

Z uvedených údajov je zrejmé, že vývoj demografickej štruktúry obyvateľstva týkajúcej sa veku je nepriaznivý. Každoročne sa znižujú hodnoty natality (pôrodnosť) a pribúda osôb v poproduktívnom veku.

Starnutie nie je len individuálna, ale najmä spoločenská záležitosť, ktorá má veľa spoločenských dôsledkov. Najvýznamnejšie sú ekonomické dôsledky vyplývajúce zo zvyšovania počtu osôb v poproduktívnom veku, čo vedie k nutnosti tvoriť vyšší národný dôchodok osobami ekonomicky aktívnymi. Nie menej dôležité sú však aj sociálno – zdravotnícke dôsledky, ktoré sú preukázateľné vyššou chorobnosťou, a s tým spojenou zvýšenou potrebou rôznych foriem sociálnej pomoci a zdravotníckej starostlivosti.

Svetová zdravotnícka organizácia za „staré obyvateľstvo“ považuje populáciu, v ktorej je viac ako 7 % 65 – ročných a starších ľudí. Môžeme konštatovať, že TSK v súčasnosti už vysoko preyšuje spomínanú hodnotu a prognózy budúceho vývoja ukazujú na nepriaznivý stav. Vyplýva to i z prognózy vývoja obyvateľstva v kraji do roku 2025, ktorú vypracoval v novembri 2008 Inštitút informatiky a štatistiky (ďalej Infostat SR) so sídlom v Bratislave. Poukazuje na neustále znižovanie celkového počtu obyvateľov a zvyšovanie počtu obyvateľov v poproduktívnom veku. Predpokladaná celková hodnota prírastku obyvateľstva v roku 2015 je 14 obyvateľov a v rokoch 2020 je už predpokladaný celkový úbytok -301 obyvateľov a v roku 2025 predstavuje úbytok o (-)1 018 obyvateľov. Priemerný vek obyvateľov v roku 2007 predstavoval 39,05 rokov, prognózy do budúcnosti ukazujú, že v budúcnosti sa jeho hranica bude posúvať smerom nahor. V roku 2015 sa predpokladá nárast vekového priemeru populácie v TSK na 41,26 rokov, v roku 2020 na 42,55 rokov a v roku 2025 na 43,92 rokov. Badateľný je nárast strednej dĺžky života pri narodení u žien aj mužov. Kým v roku 2015 je predpokladaná stredná dĺžka života pri narodení u žien 79,72 rokov, u mužov 72,71 rokov do roku 2025 sa zvýši u žien na hodnotu 80,42 a u mužov na 74,81 rokov (Tab. č. 7). Z hľadiska počtu obyvateľov v TSK je predpokladaný celkový pokles mužskej populácie v roku 2015 na 289 958 obyvateľov, čo predstavuje v porovnaní

s prognózou do roku 2015 zníženie počtu o 2 631 mužov. V ženskej populácii je tiež v roku 2025 predpokladaný pokles v porovnaní s rokom 2015 o 1 649 žien. Prognózy vývoja hlavných vekových skupín obyvateľstva je zobrazená v Tab. č. 8, 9, 10. Celkovú prognózu vývoja obyvateľstva TSK možno porovnať z Grafov č. 4, 5, 6.

Tab. č. 7: Základné charakteristiky vývoja obyvateľstva v TSK

Základné charakteristiky	Rok 2015	Rok 2020	Rok 2025
Živonarodení	5 850	5 557	4 971
Zomrelí	6 332	6 479	6 728
Prirodzený prírastok (- úbytok)	-482	-921	-1757
Migračný prírastok	496	620	740
Celkový prírastok (- úbytok)	14	-301	-1018
Úhrnná plodnosť	1,306	1,413	1,528
Stredná dĺžka života pri narodení – M	72,71	73,85	74,81
Stredná dĺžka života pri narodení - Ž	79,72	80,23	80,42
Priemerný vek	41,26	42,55	43,92

Zdroj: Infostat SR

Tab. č. 8: Prognóza vývoja počtu obyvateľov hlavných vekových skupín v TSK do roku 2015

Vek	Muži	Ženy	Spolu
0 – 14	41 340	39 483	80 823
15 – 64	215 182	212 238	427 420
65 +	36 067	55 439	91 506
<b>Spolu</b>	<b>292 589</b>	<b>307 160</b>	<b>599 749</b>

Zdroj: Infostat SR

Tab. č. 9: Prognóza vývoja počtu obyvateľov hlavných vekových skupín v TSK do roku 2020

Vek	Muži	Ženy	Spolu
0 – 14	43 463	41 506	84 968
15 – 64	204 722	201 475	406 197
65 +	43 75	64 144	107 919
<b>Spolu</b>	<b>291 960</b>	<b>307 125</b>	<b>599 084</b>

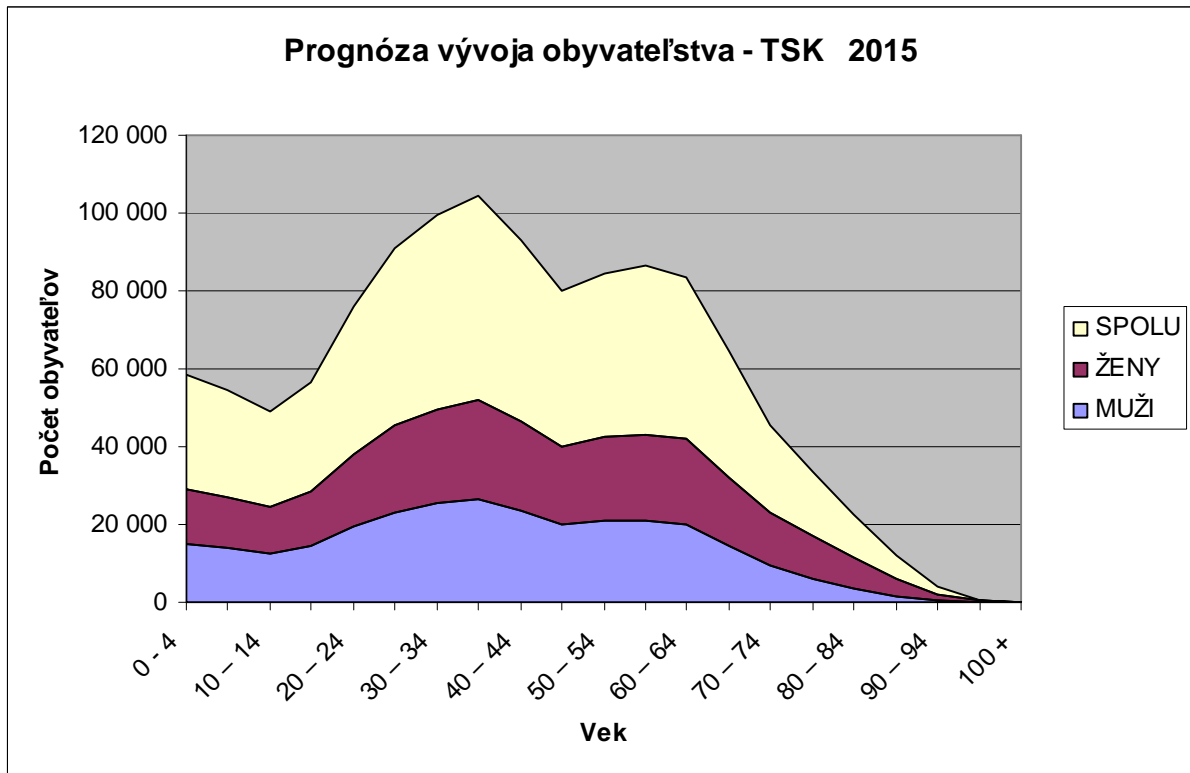
Zdroj: Infostat SR

Tab. č. 10: Prognóza vývoja počtu obyvateľov hlavných vekových skupín v TSK do roku 2025

Vek	Muži	Ženy	Spolu
0 – 14	42 931	41 010	83 941
15 – 64	196 528	192 746	389 274
65 +	50 499	71 755	122 254
<b>Spolu</b>	<b>289 958</b>	<b>305 511</b>	<b>595 469</b>

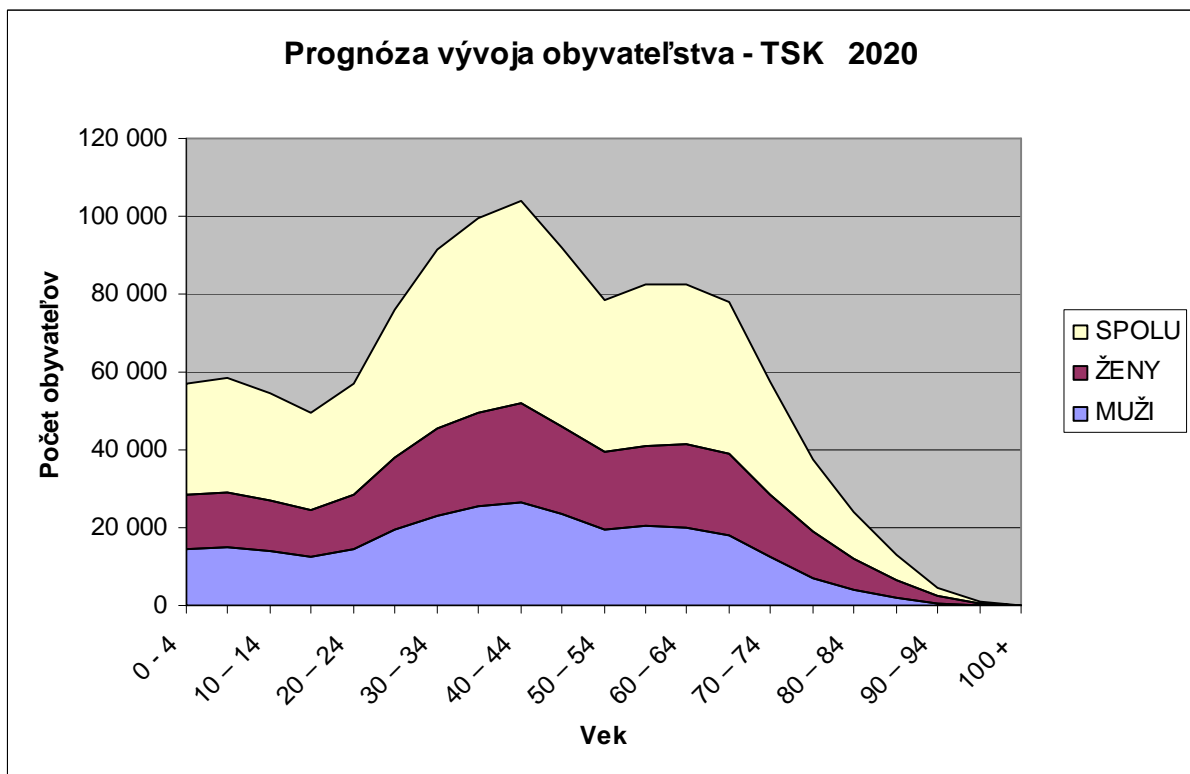
Zdroj: Infostat SR

Graf č. 4: Prognóza vývoja obyvateľstva TSK do roku 2015



Zdroj: Infostat SR

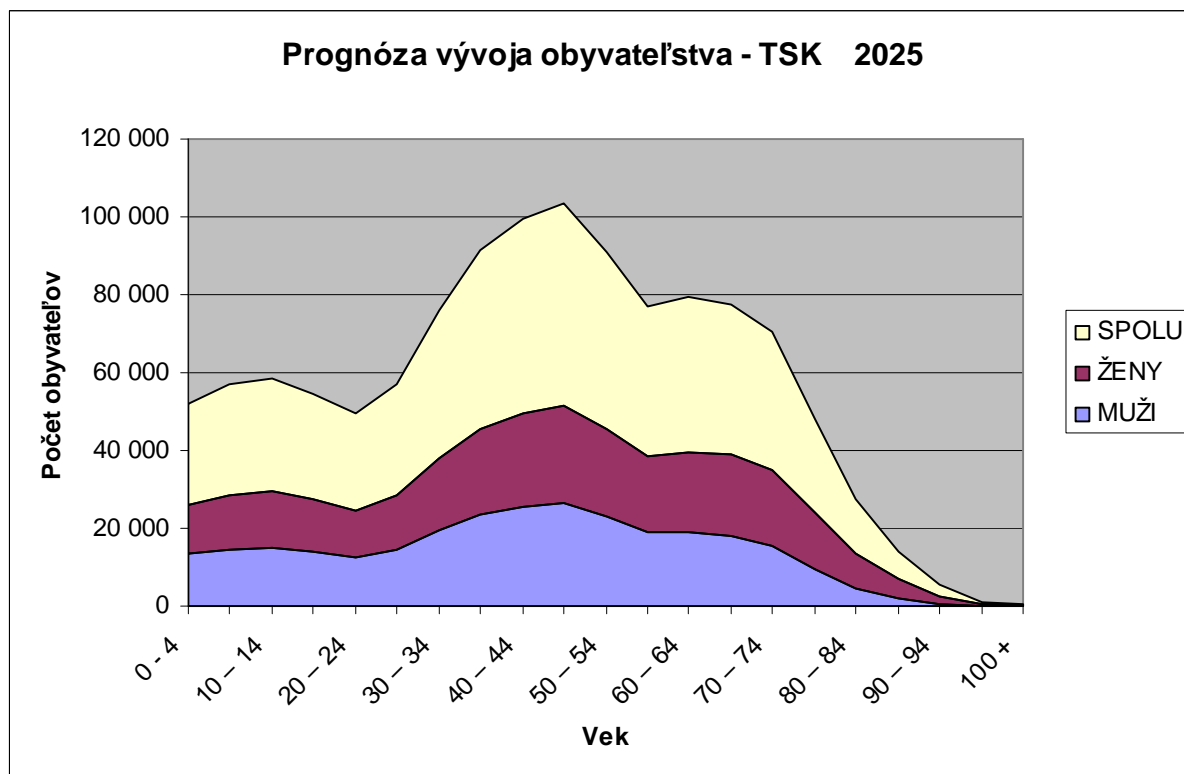
Graf č. 5: Prognóza vývoja obyvateľstva TSK do roku 2020



Zdroj: Infostat SR



Graf č. 6: Prognóza vývoja obyvateľstva TSK do roku 2025



Zdroj: Infostat SR

Demografickým dôsledkom súčasného a očakávaného vývoja bude ďalšie znižovanie prirodzeného prírastku obyvateľstva, ktoré bude mať za následok postupné znižovanie počtu obyvateľov a zrýchľujúci sa proces populačného starnutia. Starnutie obyvateľstva bude čo do významu najzávažnejší dôsledok súčasného populačného vývoja a prináša zásadné výzvy pre spoločnosť a oprávnené sa stáva dôležitou témou pri úvahách o budúcnosti. Najvýznamnejšie sprievodné javy populačného starnutia sú zvýšenie ekonomického zaťaženia obyvateľstva, rast verejných výdavkov na zdravotníctvo a sociálne poistenie a pod. Dôsledky starnutia si vyžadujú komplexné riešenia uskutočnené s časovým predstihom.

Prezentované negatívne zmeny v demografickej štruktúre treba označiť za významné fakty, ktoré je nevyhnutné brať do úvahy pri tvorbe budúcej sociálnej politiky ako celku i sociálnej ochrany ľudí v starobe, pretože starnutie populácie je spojené so zvyšovaním nárokov na rozsah a intenzitu sociálnej pomoci. Spoločnosť sa musí pripraviť na zvyšovanie podielu starších a starých ľudí. Je preto dôležité i naďalej rozvíjať zo strany TSK kvalitnú sociálnu sieť, ktorej objektom je práve táto skupina populačnej zložky obyvateľstva.

## 1.2 Zamestnanosť

V oblasti zamestnanosti uskutočnené štrukturálne zmeny, realizácia reforiem a nárast v príleve priamych zahraničných investícií, ako aj pôsobenie nástrojov aktívnej politiky zamestnanosti mali pozitívny vplyv aj na celkový vývoj zamestnanosti v TSK v roku 2008.

V zamestnávateľských subjektoch TSK (bez malých organizácií do 19 zamestnancov) predstavoval v tomto období priemerný evidenčný počet zamestnancov (fyzické osoby) 141 394 osôb čo predstavuje oproti roku 2007 zvýšenie o 3 055 zamestnancov. Najväčší

priemerný evidenčný počet zamestnancov bol v okrese Trenčín (32 258 osôb) a Prievidza (30 809 osôb), najmenší v okrese Myjava (5 030 osôb).

Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v TSK za sledované obdobie roku 2008 predstavovala 20 687,- Sk, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2007 o viac ako 1 671,- Sk (8,1 %). Najvyššia bola v okrese Nové Mesto nad Váhom (22 361,- Sk) a Považská Bystrica (22 045,- Sk), najnižšia v okrese Partizánske (16 202,- Sk) a Bánovce nad Bebravou (17 767,- Sk). Nominálna priemerná mesačná mzda v kraji v roku 2008 bola pri porovnaní s priemernou nominálnou mesačnou mzdou v SR (21 782,- Sk) nižšia o 1 095,- Sk. Nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR sa medziročne zvýšila o 8,1 %. V roku 2008 pracovalo v zahraničí 1 260 osôb, z toho najviac z okresu Prievidza (796 osôb) a Trenčín (211 osôb), (Tab. č 11).

Tab. č. 11: Zamestnanci a priemerné mesačné mzdy v okresoch TSK

Okres, kraj	Priem. evidenč. počet zamestnancov (FO)		Priemerná nominálna mesačná mzda v Sk		Zamestnanci pracujúci v zahraničí	
	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2007	Rok 2008
Bánovce n. B	8 683	9 011	16 051	17 767	60	0
Ilava	13 205	13 988	18 903	21 167	286	191
Myjava	4 665	5 030	18 833	19 911	9	5
Nové Mesto n. V	16 346	16 727	20 597	22 361	13	1
Partizánske	7 293	7 286	15 344	16 202	1	2
Považská Bystrica	12 383	11 811	19 541	22 045	81	13
Prievidza	29 100	30 809	19 231	20 620	707	796
Púchov	13 958	14 476	20 266	20 788	159	42
Trenčín	32 707	32 258	18 981	21 084	233	211
<b>TSK</b>	<b>138 339</b>	<b>141 394</b>	<b>19 016</b>	<b>20 687</b>	<b>1 549</b>	<b>1 260</b>

Zdroj: ŠÚ – KS TN

### 1.3 Nezamestnanosť

Z podkladov Štatistického úradu SR a Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny vyplýva, že evidovaná miera evidovanej nezamestnanosti v TSK mala oproti roku 2006 (6,8 %) klesajúcu tendenciu. V roku 2007 táto hodnota klesla na 4,5 % a naopak pri porovnaní s rokom 2007 v roku 2008 stúpila na 4,95 % čo predstavuje nárast o 0,45 %. V porovnaní s celoštátnou mierou evidovanej nezamestnanosti v roku 2007 (8 %) a 2008 (8,4 %) bol spomínaný štatistický ukazovateľ v roku 2008 v TSK o 3,45 % nižší.

Ak porovnáme priemernú evidovanú mieru nezamestnanosti v TSK s inými kraji SR, zistíme, že k 31. 12. 2008 mal menej nezamestnaných občanov Bratislavský (2,27 %) a Trnavský samosprávny kraj (4,29 %). Hneď za ním nasleduje Trenčiansky (4,95 %), Žilinský (6,2 %), Nitriansky (7,41 %), Prešovský (12,86 %), Košický samosprávny kraj (13,5 %). Najvyššiu mieru evidovanej nezamestnanosti mal Banskobystrický samosprávny kraj (14,25 %).

V rámci TSK najnižšiu mieru evidovanej nezamestnanosti mali k 31. 12. 2008 okresy Trenčín (2,88 %) a Ilava (3,29 %), najvyššiu okresy Partizánske (7,41 %) a Prievidza (6,6 %) (Tab. č. 12). Počet uchádzačov o zamestnanie evidovaných úradmi práce na území kraja dosiahol k 31. 03. 2009 (Tab. č. 13) spolu 23 567 osôb. Oproti roku 2007 (15 750 uchádzačov) sa ich počet zvýšil o 7 817 uchádzačov.

Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie dosiahol ku koncu decembra 2008 počet 14 584 osôb. Z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie nemôže po predložení vhodného pracovného miesta nastúpiť do zamestnania 1 779 uchádzačov o zamestnanie z dôvodu vzdelávania a prípravy pre trh práce, dočasnej pracovnej neschopnosti, OČR a absolventskej praxe.

Tab. č. 12: Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch TSK

Okres, kraj	Ekonom. aktívne obyv.	V tom					Miera evid. nezam. v %
		Uchádzači o zamestnanie celkom	Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	Vzdelávanie a príprava pre trh práce	Dočasná pracovná neschopnosť a OČR	Absolv. prax	
<b>k 31. 12. 2007</b>							
Bánovce n. B	18 761	1 125	939	0	158	28	5,01
Ilava	31 096	1 31	842	0	161	28	2,71
Myjava	14 040	628	579	0	34	15	4,12
Nové Mesto n. V	31 335	1 451	1 218	0	212	21	3,89
Partizánske	23 660	1 956	1 624	0	284	48	6,86
Považská B.	31 328	1 911	1 674	0	194	43	5,34
Prievidza	69 959	5 088	4 461	0	536	91	6,38
Púchov	22 904	1 000	878	0	114	8	3,83
Trenčín	57 183	1 560	1 284	0	207	69	2,25
<b>TSK</b>	<b>300 266</b>	<b>15 750</b>	<b>13 499</b>	<b>0</b>	<b>1 900</b>	<b>351</b>	<b>4,50</b>
<b>k 31. 12. 2008</b>							
Bánovce n. B	18 513	1 144	975	0	152	17	5,27
Ilava	30 503	1 158	1 003	1	152	2	3,29
Myjava	13 741	621	586	0	33	2	4,26
Nové Mesto n. V	30 767	1 627	1 426	0	199	2	4,63
Partizánske	23 231	2 012	1 722	0	285	5	7,41
Považská B.	30 578	2 194	2 017	0	174	3	6,60
Prievidza	68 576	4 849	4 345	0	489	15	6,34
Púchov	22 493	988	882	0	106	0	3,92
Trenčín	56 506	1 770	1 628	0	141	1	2,88
<b>TSK</b>	<b>294 908</b>	<b>16 363</b>	<b>14 584</b>	<b>1</b>	<b>1 731</b>	<b>47</b>	<b>4,95</b>

Tab. č. 13: Počty uchádzačov o zamestnanie v okresoch TSK

Okres, kraj	Uchádzači o zamestnanie celkom
<b>k 31. 03. 2009</b>	
Bánovce n. B	1 609
Ilava	2 095
Myjava	1 090
Nové Mesto n. V	2 345
Partizánske	2 600
Považská B.	3 270
Prievidza	6 341
Púchov	1 548
Trenčín	2 669
<b>TSK</b>	<b>23 567</b>

Zdroj: ŠÚ SR –KS TN

## 1.4 Sociálna ochrana obyvateľov

Sociálnu ochranu môžeme stručne charakterizovať ako garanciu zdrojov nevyhnutných na dôstojný ľudský život. V záujme jeho zachovania, nezávislosti a samostatnosti občana za významné prostriedky riešenia nepriaznivej sociálnej situácie občana považujeme aj nástroje systému sociálneho poistenia, štátnej sociálnej podpory a sociálnej pomoci.

### 1.4.1 Dôchodkové poistenie ako súčasť sociálneho poistenia

Sociálne poistenie je najdôležitejšou a najrozsiahljšou časťou sociálnej bezpečnosti občanov SR. Jeho úlohou je ochrana obyvateľstva pri vzniku vymedzených sociálnych udalostí (napr. choroba, tehotenstvo, materstvo, invalidita, staroba, úmrtie žiteľa) a tiež zabezpečenie prerozdelenia dôchodkov v národnom hospodárstve. Do sociálneho poistenia spadajú nasledovné podsystemy.

- nemocenské poistenie
- dôchodkové poistenie
- úrazové poistenie
- poistenie v nezamestnanosti
- garančné poistenie.

Občania majú podľa čl. 39 Ústavy SR právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, pri nespôsobilosti na prácu a pri strate žiteľa. Toto základné právo občana sa v SR realizuje, okrem iného, aj poskytovaním dávok sociálneho poistenia.

Dôchodkové poistenie pokrýva riešenie dlhodobých sociálnych udalostí ako sú staroba, invalidita a smrť žiteľa rodiny. Je dôležitou zložkou sociálneho poistenia. Dôchodkové poistenie sa vnútorne člení na:

- starobné poistenie, čiže zabezpečenie príjmu v starobe
- invalidné poistenie, t.j. zabezpečenie príjmu v prípade poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu pre prípad úmrtia.

Z dôchodkového poistenia sa za podmienok ustanovených v zákone NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov vyplácajú nasledovné dôchodkové dávky:

- starobný dôchodok,
- predčasný starobný dôchodok,
- vdovský a vdovecký dôchodok,
- sirotsky dôchodok,
- invalidný dôchodok.

Tab. č. 14: Počet poberateľov, ktorým sa vyplácal dôchodok podľa krajov v SR k 31.12.2008

Kraj, SR	Druh dôchodkovej dávky						Spolu
	Starobný	Predčasné starobné spolu	Invalidné spolu	Vdovský	Vdovecký	Sirotsky	
Bratislavský	114 859	7 032	14 938	3 332	594	2 805	<b>143 560</b>
Trnavský	96 363	6 678	20 623	4 861	450	2 700	<b>131 675</b>
Trenčiansky	112 322	6 493	24 506	3 592	486	29 109	<b>150 308</b>
Nitriansky	126 726	7 610	27 906	8 759	589	3 566	<b>175 156</b>
Žilinský	113 121	7 417	25 579	4 327	651	4 118	<b>155 213</b>
Banskobystrický	116 457	7 670	27 441	5 436	523	3 882	<b>161 409</b>
Prešovský	121 344	6 851	30 953	4 778	648	4 831	<b>169 405</b>
Košický	122 540	7 754	30 711	7 121	646	4 682	<b>173 454</b>
<b>Spolu SR</b>	<b>923 732</b>	<b>57 505</b>	<b>202 657</b>	<b>42 206</b>	<b>4 587</b>	<b>29 493</b>	<b>1 260 180</b>

Tab. č. 15: Priemerná mesačná výška vyplácaných dôchodkov podľa krajov v SR k 31.12.2008 v Sk

Kraj, SR	Výška vyplácaných dôchodkov v závislosti od druhu v Sk						
	Starobný	Predčasné starobné spolu	Invalidné spolu	Vdovský	Vdovecký	Sirotský	Spolu
Bratislavský	10 893	10 734	7 536	6 255	4 638	3 724	<b>10 262</b>
Trnavský	9 584	9 941	7 273	5 851	4 360	3 547	<b>8 961</b>
Trenčiansky	9 778	9 893	7 224	6 116	4 359	3 582	<b>9 142</b>
Nitriansky	9 306	9 625	6 985	5 697	4 303	3 408	<b>8 633</b>
Žilinský	9 636	9 665	7 107	5 817	4 259	3 374	<b>8 925</b>
Banskobystrický	9 688	9 397	7 081	5 924	4 433	3 438	<b>8 937</b>
Prešovský	9 361	9 462	6 778	5 589	4 142	3 244	<b>8 592</b>
Košický	9 854	10 639	7 005	5 910	4 276	3 403	<b>9 028</b>
<b>Priemer SR</b>	<b>9 758</b>	<b>9 920</b>	<b>7 084</b>	<b>5 860</b>	<b>4 340</b>	<b>3 439</b>	<b>9 037</b>

Zdroj: ŠÚ SR, Trnavský kraj

Ako vyplýva z Tab. č. 14, k 31. 12. 2008 evidovala Sociálna poisťovňa SR 1 260 180 poberateľov dôchodkových dávok v SR. Z tohto počtu bolo v TSK 150 308 poberateľov dôchodku, čím sa radí na tretie miesto za Trnavským (131 265 poberateľov) a Bratislavským samosprávnym krajom (143 560 poberateľov) s najnižším počtom poberateľov dôchodkových dávok. V porovnaní so stavom k 31. 12. 2005 sa počet poberateľov dôchodkových dávok v TSK zvýšil o 6 974 osôb. V rámci Slovenska ide za rovnaké obdobie o nárast vo výške 52 850 osôb, čo predstavuje medziročný rast o 4,2 %. V TSK bolo k 31.12.2005 evidovaných 21 585 poberateľov invalidných dôchodkových dávok čo je o 2 921 menej ako k 31. 12. 2008, kde počet poberateľov bol 24 506.

Zaujímavý je nárast počtu dôchodcov v kraji, poberajúcich predčasný starobný dôchodok, ktorý sa oproti roku 2005 (1 639 poberateľov) v roku 2008 zvýšil o 4 854 poberateľov. Na tento vysoký rast počtu poberateľov predčasného starobného dôchodku vplývalo najmä avizované sprísnenie podmienok na priznanie predčasného starobného dôchodku od 1. augusta 2006, toto obdobie bolo sprevádzané zvýšením počtu žiadateľov o predčasný starobný dôchodok.

Priemerná mesačná výška vyplácaných dôchodkov v SR k 31.12.2008 bola 9 037,- Sk V TSK sa táto výška vyšplhala na hodnotu 9 142,- Sk čo je v porovnaní s celoštátnym priemerom viac o 105,- Sk. TSK je možné zaradiť na druhé miesto hneď za Bratislavským samosprávnym krajom (10 262,- Sk) v najvyššej vyplácanej mesačnej výške dôchodkových dávok v rámci SR. Obdobná situácia je aj u priemernej mesačnej výšky starobných dôchodkových dávok, kde TSK je tiež na druhom mieste hneď za Bratislavským samosprávnym krajom. Priemerná mesačná výška vyplácania predčasného starobného dôchodku je najvyššia v Bratislavskom (10 734,- Sk) a Košickom (10 639,-Sk) samosprávnom kraji (Tab. č. 15).

#### 1. 4. 2 Systém štátnej sociálnej podpory

Štátna sociálna podpora je sústava priamych finančných príspevkov, prostredníctvom ktorých sa štát podieľa na riešení niektorých štátom uznaných životných udalostí občanov a rodín s deťmi. Ide o systém peňažných dávok, vyjadrujúcich podporu štátu určitým skupinám vo vzťahu k životnej udalosti, ktorá má dlhodobý alebo trvalý charakter a ktorá nemá taký ráz, že by bolo vhodné alebo možné sa voči nej poistiť.

Systém štátnej sociálnej podpory pozostáva z nasledujúcich jednorázových a opakovaných dávok: prídavok na dieťa, rodičovský príspevok, príspevok pri narodení

dieťaťa, príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri a viac detí alebo v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá, príspevok na pohreb.

K bližšej analýze vyberáme nasledovné príspevky:

*a) prídavok na dieťa (ďalej PnD)*

Z hľadiska počtu poberateľov o objeme vyplatených finančných prostriedkov je PnD najrozsiahljšou dávkou štátnej sociálnej podpory, ktorej vyplácanie je realizované prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny. Poskytuje sa v zmysle zákona NR SR č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa v znení neskorších predpisov. V decembri 2008 túto dávku poberalo v TSK 77 437 osôb v celkovej výške 69 590,- Sk. V porovnaní s tým istým obdobím roku 2007 ide o pokles 1 192 poberateľov (Tab. č. 16).

Tab. č. 16: Počet poberateľov PnD a čerpanie finančných prostriedkov na PnD

Okres, kraj, SR	December 2007		December 2008	
	počet poberateľov	vyplatené (v tis. Sk)	počet poberateľov	vyplatené (v tis. Sk)
Bánovce n. B	5 054	4 613	4 997	4 498
Ilava	8 067	7 193	7 933	7 034
Myjava	3 455	2 999	3 420	2 925
Nové Mesto n. V	7 967	7 127	7 900	6 964
Partizánske	6 028	5 307	5 870	5 142
Považská B.	9 054	8 553	8 911	8 306
Prievidza	18 172	16 427	17 790	15 836
Púchov	6 123	5 779	6 083	5 694
Trenčín	14 709	13 416	14 533	13 192
<b>TSK</b>	<b>78 629</b>	<b>71 415</b>	<b>77 437</b>	<b>69 590</b>
<b>SR</b>	<b>714 221</b>	<b>681 328</b>	<b>707 371</b>	<b>670 143</b>

Zdroj: ÚPSVaR SR – Ústredie

*b) rodičovský príspevok (ďalej RP)*

RP je dávka štátnej sociálnej podpory, ktorou štát prispieva rodičovi na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa:

- do troch rokov veku dieťaťa
- do šiestich rokov veku dieťaťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom
- do šiestich rokov veku dieťaťa, ktoré je zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, najdlhšie tri roky od právoplatnosti rozhodnutia súdu o zverení dieťaťa do tejto starostlivosti.

Táto dávka je upravená zákonom NR SR č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov. V decembri 2008 túto dávku poberalo v TSK 13 078 osôb v celkovej výške 63 703,- Sk. V porovnaní s tým istým obdobím roku 2007 ide o pokles 50 poberateľov (Tab. č. 17).

Tab. č. 17: Počet poberateľov RP a čerpanie finančných prostriedkov na RP

Okres, kraj, SR	December 2007		December 2008	
	počet poberateľov	vyplatené (v tis. Sk)	počet poberateľov	vyplatené (v tis. Sk)
Bánovce n. B	836	3 959	867	4 301
Ilava	1 313	6 019	1 266	6 112
Myjava	501	2 299	516	2 491
Nové Mesto n. V	1 257	5 813	1 237	6 016
Partizánske	1 091	5 076	1 125	5 455
Považská B.	1 584	7 361	1 540	7 534
Prievidza	3 106	14 483	3 151	15 401
Púchov	1 019	4 688	990	4 757
Trenčín	2 421	11 134	2 386	11 637
<b>TSK</b>	<b>13 128</b>	<b>60 832</b>	<b>13 078</b>	<b>63 703</b>
<b>SR</b>	<b>133 556</b>	<b>619 780</b>	<b>132 948</b>	<b>648 371</b>

Zdroj: ÚPSVaR SR – Ústredie

### 1. 4. 3 Sociálna politika a systém sociálnej pomoci

Sociálna politika je súbor aktivít a opatrení, ktoré cieľavedomo smerujú k rozvoju človeka, spôsobu života k zlepšovaniu životných podmienok obyvateľov, k zabezpečeniu sociálnej suverenity či bezpečia v rámci daných politických, hospodárskych možností krajiny. Viaz sa k životným podmienkam ľudí. V najvyššobecnnej polohe je to starostlivosť o blahobyt ľudí. Sociálna politika sa realizuje prostredníctvom subjektov, z ktorých ako hlavný vystupuje štát. Je to tým, že štát určuje obsah, ciele, úlohy i chápanie sociálnej politiky v tej - ktorej etape rozvoja spoločnosti. Na nižších stupňoch či úrovniach riadenia, ale aj v jednotlivých vyšších územných celkoch pôsobí veľa ďalších subjektov.

Rozsah sociálnej pomoci je priamo závislý od sociálnej politiky štátu. Sociálna pomoc sa poskytuje pre občanov v stave ich núdze na uspokojenie ich potrieb v nevyhnutnom a primeranom rozsahu.

Systém sociálnej pomoci upravujú zákony NR SR č.:

- 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len zákon č. 447/2009 Z. z.) účinný od 01.01.2009.
- 448/2008 Z. z. účinný od 01.01.2009, kde § 110 tohto zákona upresňuje vymedzenie pojmu sociálna pomoc v prípadoch, ak sa v iných právnych predpisoch používa pojem „sociálna pomoc“, rozumejú sa tým aj sociálne služby podľa tohto zákona. Obidve právne úpravy sú nástrojmi na riešenie sociálnej núdze občana.
- 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 599/2003 Z. z.), ktorý je účinný od 01.01.2004 a je prostriedkom na riešenie hmotnej núdze občana.

### Riešenie hmotnej núdze občanov

Pomoc v hmotnej núdzi upravuje zákon č. 599/2003 Z. z., ktorého cieľom je zabezpečiť základné životné podmienky a poskytnúť pomoc v hmotnej núdzi za aktívnej účasti občana a fyzických osôb, ktoré sa s ním posudzujú.

Základným nástrojom pomoci v hmotnej núdzi podľa hore uvedenej zákonnej normy je dávka v hmotnej núdzi (ďalej DHN) a príspevky k dávke (ďalej PkD), ktoré sa poskytujú občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sú s občanom v hmotnej núdzi spoločne

posudzované za podmienok taxatívne vymedzených v citovanom zákone o pomoci v hmotnej núdzi.

Tab. č. 18: Počet poberateľov DHN a PkD a čerpanie finančných prostriedkov na DHN a PkD

Okres, kraj, SR	December 2007		December 2008	
	počet poberateľov	vyplatené (v tis. Sk)	počet poberateľov	vyplatené (v tis. Sk)
Bánovce n. B	917	2 481	713	1 694
Ilava	1 239	2 611	1 111	2 395
Myjava	604	1 262	464	886
Nové Mesto n. V	1 227	2 737	1 008	2 098
Partizánske	1 432	4 160	1 068	2 925
Považská B.	1 484	3 505	1 279	2 832
Prievidza	2 897	7 952	2 413	6 008
Púchov	751	1 603	641	1 366
Trenčín	1 710	3 207	1 464	2 561
<b>TSK</b>	<b>12 261</b>	<b>29 518</b>	<b>10 161</b>	<b>22 766</b>
<b>SR</b>	<b>182 479</b>	<b>602 842</b>	<b>153 516</b>	<b>475 662</b>

Zdroj: ÚPSV a R SR - Ústredie

V decembri 2008 poberalo DHN a PkD v TSK 10 161 osôb v celkovej výške 22 766,- Sk, čo v porovnaní s tým istým obdobím roku 2007 predstavuje pokles o 2 100 poberateľov, v percentuálnom vyjadrení ide o pokles 17,1 %. Najnižší počet poberateľov DHN a PkD bol zaznamenaný v okrese Myjava (464 poberateľov) s vyplatenou výškou príspevku 886 000,- Sk. Najvyšší počet poberateľov týchto dávok bol zaznamenaný v okrese Prievidza (2 413 poberateľov) s vyplatenou výškou príspevku 6 008 000,- Sk. Počet poberateľov DHN a PkD v TSK tvoril 6,6 % z celkového počtu poberateľov uvedených dávok v SR.

### Riešenie sociálnej núdze občanov

Jedným zo základných nástrojov na riešenie sociálnej núdze občanov sú aj sociálne služby a peňažné príspevky na kompenzáciu (ďalej PPnaK) sociálnych dôsledkov občanov s ťažkým zdravotným postihnutím. Kompenzácia je určená na prekonanie alebo zmiernenie tých znevýhodnení, ktoré občanom s ťažkým zdravotným postihnutím vznikajú v spoločnosti a na vyrovnávanie ich východiskovej pozície s občanmi bez postihnutia. Cieľom je podpora ich sociálnej inklúzie do spoločnosti v oblasti plnenia bežných edukačných, pracovných, rodinných a občianskych aktivít a rolí. Občania so zdravotným postihnutím tvoria významnú skupinu ľudí ohrozených sociálnym vylúčením, najmä pokiaľ ide o účasť na spoločenskom živote a prístup na trh práce. Zákon č. 447/2008 Z. z. umožňuje občanom so zdravotným postihnutím uplatňovať peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej ŤZP), vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej ŤZP/S) a vyhotovenie parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím.

Druhy peňažných príspevkov (ďalej PP) na kompenzáciu podľa § 19 zákona č. 447/200Z. z.:

- PP na osobnú asistenciu,
- PP na kúpu pomôcky,
- PP na výcvik používania pomôcky,



- PP na úpravu pomôcky,
- PP na opravu pomôcky,
- PP na kúpu zdvíhacieho zariadenia,
- PP na kúpu osobného motorového vozidla,
- PP na úpravu osobného motorového vozidla,
- PP na prepravu,
- PP na úpravu bytu,
- PP na úpravu rodinného domu,
- PP na úpravu garáže,
- PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov
- PP na opatrovanie.

Sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia sa podľa § 5 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch kompenzujú v oblasti mobility a orientácie, komunikácie, zvýšených výdavkov a sebaobsluhy.

Tab. č. 19: Počet poberateľov PPnaK a čerpanie finančných prostriedkov na PPnaK

Okres, kraj, SR	December 2007		December 2008	
	počet poberateľov	vyplatené (v tis. Sk)	počet poberateľov	vyplatené (v tis. Sk)
Bánovce n. B	1 411	2 715	1 411	3 565
Ilava	1 660	2 601	1 552	2 527
Myjava	838	1 349	835	1 211
Nové Mesto n. V	1 789	3 670	1 827	3 172
Partizánske	1 922	4 157	1 900	4 491
Považská B.	3 734	6 213	3 632	5 747
Prievidza	4 787	8 048	4 639	8 486
Púchov	2 169	3 427	2 004	2 909
Trenčín	2 691	5 566	2 650	4 752
<b>TSK</b>	<b>21 001</b>	<b>37 744</b>	<b>20 450</b>	<b>36 860</b>
<b>SR</b>	<b>196 056</b>	<b>458 863</b>	<b>194 729</b>	<b>459 215</b>

Zdroj: ÚPSVaR SR - Ústredie

V decembri 2008 boli kompenzované sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia 20 450 občanom TSK. V porovnaní s tým istým obdobím roku 2007 ide o 551 občanov menej, čo znamená nárast o 2,6 %. Celková výška vynaložených finančných prostriedkov na PPnaK v TSK v decembri 2008 predstavovala 36 860 000,- Sk. Najnižší počet poberateľov PPnaK bol zaznamenaný v okrese Myjava (835 poberateľov) s vyplatenou výškou príspevku 1 211 000,- Sk. Najvyšší počet poberateľov PPnaK bol zaznamenaný v okrese Prievidza (4 639 poberateľov) s vyplatenou výškou príspevku 8 486 000,- Sk. Počet poberateľov PPnaK v TSK tvoril 10,5 % z celkového počtu poberateľov uvedených dávok v SR (Tab. č. 19).

Sociálne služby sú realizačným prostriedkom na zabezpečenie cieľa sociálnej pomoci „zmierniť alebo prekonať s aktívnou účasťou občana sociálnu núdzu, zabezpečiť základné životné podmienky občana v prirodzenom prostredí, zabráňovať vzniku, prehlbovaniu alebo opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu občana a zabezpečiť integráciu občana do spoločnosti.“ Sú nástrojom na riešenie sociálnych udalostí občana, súvisiacich s jeho zníženou sebačnosťou alebo úplnou neschopnosťou zabezpečiť si starostlivosť o svoju osobu či domácnosť.

Zákon č. 448/2008 Z. z. účinný od 01.01.2009 nahradil zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o soc. pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 195/1998 Z. z.) a novým spôsobom upravuje právne vzťahy a podmienky poskytovania sociálnych služieb, ktorých úlohou je podporiť začlenenie občanov do spoločnosti a riešiť ich nepriaznivú sociálnu situáciu. Zaručuje právo fyzickej osoby na poskytnutie soc. služby alebo zabezpečenie jej poskytnutia a právo výberu poskytovateľa, za podmienok, ktoré určuje tento zákon. Nová právna úprava je komplexne orientovaná na jednotlivca, rodinu a komunitu fyzických osôb, ktorí sa ocitli v krízovej situácii, ktorých riešenie alebo riziko ich vzniku je vhodné riešiť poskytnutím sociálnej služby.

V súlade so zákonom sú garantom poskytnutia alebo zabezpečenia sociálnych služieb obce a vyššie územné celky v zmysle delenej pôsobnosti, ktorú ustanovuje zákon č. 448/2008 Z. z.. Sociálnu službu poskytujú buď sami prostredníctvom právnickej osoby založenej obcou alebo vyšším územným celkom alebo je zabezpečená u neverejného poskytovateľa sociálnych služieb. Poskytovateľom sociálnych služieb je za podmienok ustanovených týmto zákonom obec, právnická osoba založená obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej verejný poskytovateľ) a iná fyzická alebo právnická osoba (ďalej neverejný poskytovateľ).

Verejní aj neverejní poskytovatelia môžu poskytovať sociálne služby len na základe zápisu do registra poskytovateľov sociálnych služieb, ktorý vedie vyšší územný celok. Zákon upravuje povinnosť poskytovateľa soc. služieb dodržiavať maximálny počet prijímateľov soc. služby na jedného zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov v rámci jednotlivých druhov sociálnych služieb a taktiež povinnosť dodržiavať procedurálne, personálne, prevádzkové podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby. Osobitne je upravená povinnosť poskytovateľa soc. služby pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa soc. služby. Určuje podmienky, okolnosti a postup použitia prostriedkov telesného a netelesného obmedzenia prijímateľa soc. služby.

Na účely poskytovania sociálnej služby nový zákon upravuje lekársku a sociálnu posudkovú činnosť, na základe ktorej sa určuje odkázanosť fyzickej osoby na sociálnu službu. Pri lekárskej posudkovej činnosti sa posudzuje zdravotný stav fyzickej osoby a určuje stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoci inej fyzickej osoby, ktorý je rozčlenený do šiestich stupňov. Tento systém vychádza z kritérií uplatňovaných podľa Barthelovho indexu. V sociálnej posudkovej činnosti sa posudzujú individuálne predpoklady, rodinné prostredie a prostredie, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Na základe lekárskeho a sociálneho posudku sa vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu.

Osobitná časť zákona upravuje financovanie verejného aj neverejného poskytovateľa soc. služieb a taktiež podmienky platenia úhrady za sociálnu službu.

Z hľadiska formy poskytovanej soc. služby sa soc. služba poskytuje:

- ambulantnou formou – poskytuje sa fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania soc. služby
- terénnou formou – poskytuje sa fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí
- pobytovou formou – poskytuje sa, ak súčasťou soc. služby je ubytovanie. Pobytová sociálna služba sa poskytuje ako celoročná alebo týždenná sociálna služba.

Zákon uprednostňuje poskytovanie terénnej alebo ambulantnej sociálnej služby pred pobytovou soc. službou. Pri pobytovej soc. službe má prednosť týždenná pobytová soc. služba pred celoročnou pobytovou soc. službou.

Poskytovateľ soc. služby je povinný vykonávať odborné, obslužné a ďalšie činnosti, zabezpečovať vykonávanie týchto činností alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie pre daný druh sociálnej služby, ktorý poskytuje. Súčasne poskytovateľ soc. služby môže

vykonávať, zabezpečovať alebo utvárať podmienky na vykonávanie aj iných činností v zmysle tohto zákona, ktoré pre druh soc. služby, ktorý poskytuje nie je povinný vykonávať.

Sociálne služby sa delia do niekoľkých skupín v závislosti od povahy, nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupín, ktorej sú určené a v závislosti od druhu sa delia na:

- **Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb**
  - nocľaháreň
  - útulok
  - domov na polceste
  - nízkoprahové denné centrum
  - zariadenie núdzového bývania
  
- **Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi**
  - pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života
  - poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti
  - poskytovanie soc. služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu
  
- **Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku**
  - zariadenie pre seniorov
  - zariadenie opatrovateľskej služby
  - rehabilitačné stredisko
  - domov sociálnych služieb
  - špecializované zariadenie
  - denný stacionár
  - opatrovateľská služba
  - prepravná služba
  - sprievodcovská a predčítateľská služba
  - tlmočnícka služba
  - sprostredkovanie tlmočnickej služby
  - požičiavanie pomôcok
  
- **Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií**
  - monitorovanie a signalizácia potreby pomoci
  - krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií
  
- **Podporné služby**
  - odľáčovacia služba
  - pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností
  - denné centrum
  - integračné centrum
  - jedáleň
  - práčovňa
  - stredisko osobnej hygieny

Z uvedeného členenia je zrejmé, že dochádza k vzniku niektorých nových služieb (napr. odľahčovacia služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, sprostredkovanie tlmočnickej služby, sprievodcovská a predčítateľská služba, tlmočnicka služba a pod.), niektoré služby podľa zákona 195/1998 Z. z. sa transformujú na služby podľa zákona 448/2008 Z. z. (napr. zariadenie núdzového bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti a pod.). Sociálne služby, ktoré upravoval zákon 195/1998 Z. z. (organizovanie spoločného stravovania, sociálna pôžička) zákon č. 448/2008 Z. z. neupravuje a boli z neho vyňaté.

Nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vykonáva dohľad MPSVR SR, ktoré je oprávnené kontrolovať poskytovanie sociálnej služby a spôsob jej vykonávania najmä z hľadiska základných ľudských práv a slobôd, uzatváranie zmlúv o poskytovaní sociálnej služby, dodržiavanie záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a vykonávanie odborných činností, na ktoré bola udelená akreditácia.

## 1.5 Poskytovanie sociálnych služieb v SR

### ➤ Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je jednou z najviac využívaných terénnych sociálnych služieb, a to predovšetkým staršími občanmi, nakoľko im umožňuje zotrvať v prirodzenom, domacom prostredí. Od 01.01.2003 je poskytovanie opatrovateľskej služby kompetenciou miest a obcí.

Na základe ročných štatistických výkazov k 31.12.2007, spracovaných z podkladov miest a obcí sa v roku 2007 opatrovateľská služba v domácnostiach poskytovala v SR pre 22 760 občanov. V TSK bola poskytnutá opatrovateľská služba 2 633 občanom. V porovnaní so stavom v roku 2006 bol v roku 2007 zaznamenaný nárast počtu opatrovaných. Uvedený pokles v roku 2006 zapríčinil obcami sústavne avizovaný nedostatok finančných prostriedkov v ich rozpočtových kapitolách na zabezpečenie tejto služby v plnom rozsahu.

V roku 2007 poskytovalo opatrovateľskú službu v rámci SR 7000 zamestnancov miest a obcí. Oproti roku 2006 ide o pokles o 1054 zamestnancov. V TSK bol počet zamestnancov poskytujúcich opatrovateľskú službu 983 čo predstavuje taktiež pokles o 94 zamestnancov (Tab. č. 20).

Tab. č. 20: Poskytovanie opatrovateľskej služby

Kraj, SR	Počet občanov, ktorým bola poskytnutá OS		Počet zamestnancov OS	
	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2006	Rok 2007
Bratislavský	1897	1992	664	681
Trnavský	2198	2148	1351	912
Nitriansky	2742	6437	1156	1038
<b>Trenčiansky</b>	2319	2633	1077	983
Banskobystrický	2336	2210	812	770
Žilinský	3226	2964	1006	931
Prešovský	2469	2291	1144	971
Košický	2507	2085	844	714
<b>SR</b>	<b>19694</b>	<b>22760</b>	<b>8054</b>	<b>7000</b>

Zdroj: Výkaz MPSVR SR 11-01

### ➤ **Organizovanie spoločného stravovania**

Spoločné stravovanie v zmysle zákona 195/1998 Z. z. platného do 31.12.2008 bolo možné organizovať pre občana, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak, a ktorý je poberateľom starobného dôchodku alebo pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie. Spoločné stravovanie sa poskytovalo najmä v jedálňach pre dôchodcov a v zariadeniach sociálnych služieb, kde sa poskytuje stravovanie. K 31. 12. 2007 bolo spoločné stravovanie organizované obcami a mestami SR pre 7 942 200 občanov. Zákon č. 448//2008 Z. z. účinný tento druh poskytovanej soc. služby neupravuje.

### ➤ **Prepravná služba**

Prepravnú službu je možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo občanovi s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine, alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie. V roku 2007 bola prepravná služba obcami a mestami SR poskytnutá 2 173 občanom, čo predstavuje oproti roku 2006 pokles o 311 občanov, kedy bola prepravná služba poskytnutá 2 484 občanom.

### ➤ **Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb**

Služby v zariadeniach sociálnych služieb (ďalej ZSS) boli k 31.12. 2007 v rámci SR poskytované v zmysle zákona č. 195/1998 Z. z. platného do 31.12.2008 pre 33 886 obyvateľov v 678 ZSS v rámci SR. Z regionálneho hľadiska poskytovalo svoje služby v priemere 82 ZSS TSK s počtom miest 4 311 čím sa v počte miest radí na piate priečku za Nitriansky, Banskobystrický, Bratislavský a Prešovský samosprávny kraj.

K 31.12.2007 bolo v SR spolu vo všetkých druhoch zariadení 35 055 miest, z tohto počtu bolo pre poskytovanie celoročnej starostlivosti vytvorených 31 115 miest, pre týždennú starostlivosť 786 miest, dennú starostlivosť pre 2 063 miest, a prechodne sa starostlivosť poskytovala na 1 091 miestach. Za uvedené obdobie bolo v TSK spolu vo všetkých druhoch zariadení 4 311 miest. Pre poskytovanie celoročnej starostlivosti bolo vytvorených 4 049 miest, týždennej 78 miest, dennej 113 miest a prechodnej 71 miest.

V rámci SR bolo 281 zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov, 162 bolo zriadených obcami, 67 cirkevnými organizáciami, 148 ostatnými právnickými osobami a 20 zriadených fyzickými osobami.

Z celkového počtu 33 886 prijímateľov sociálnych služieb (ďalej PSS) bolo 24 573 zdravotne postihnutých a 21 346 osôb v dôchodkovom veku. Z celkového počtu PSS v rámci SR bolo 14 272 mužov a 19 614 žien.

### ➤ **Sociálna prevencia a sociálne poradenstvo**

K 31.12.2007 bolo v SR 83 subjektov, ktoré boli oprávnené vykonávať sociálnu prevenciu a sociálne poradenstvo z tohto počtu v Trenčianskom kraji boli vydané povolenia 4 - om subjektom. Vyššie územné celky poskytli v roku 2007 subjektom poskytujúcim sociálne poradenstvo s sociálnu prevenciu objem finančných prostriedkov vo výške 29 769 700,- Sk, z toho TSK sa podieľal na jeho financovaní sumou vo výške 625 000,- Sk.

➤ **Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb**

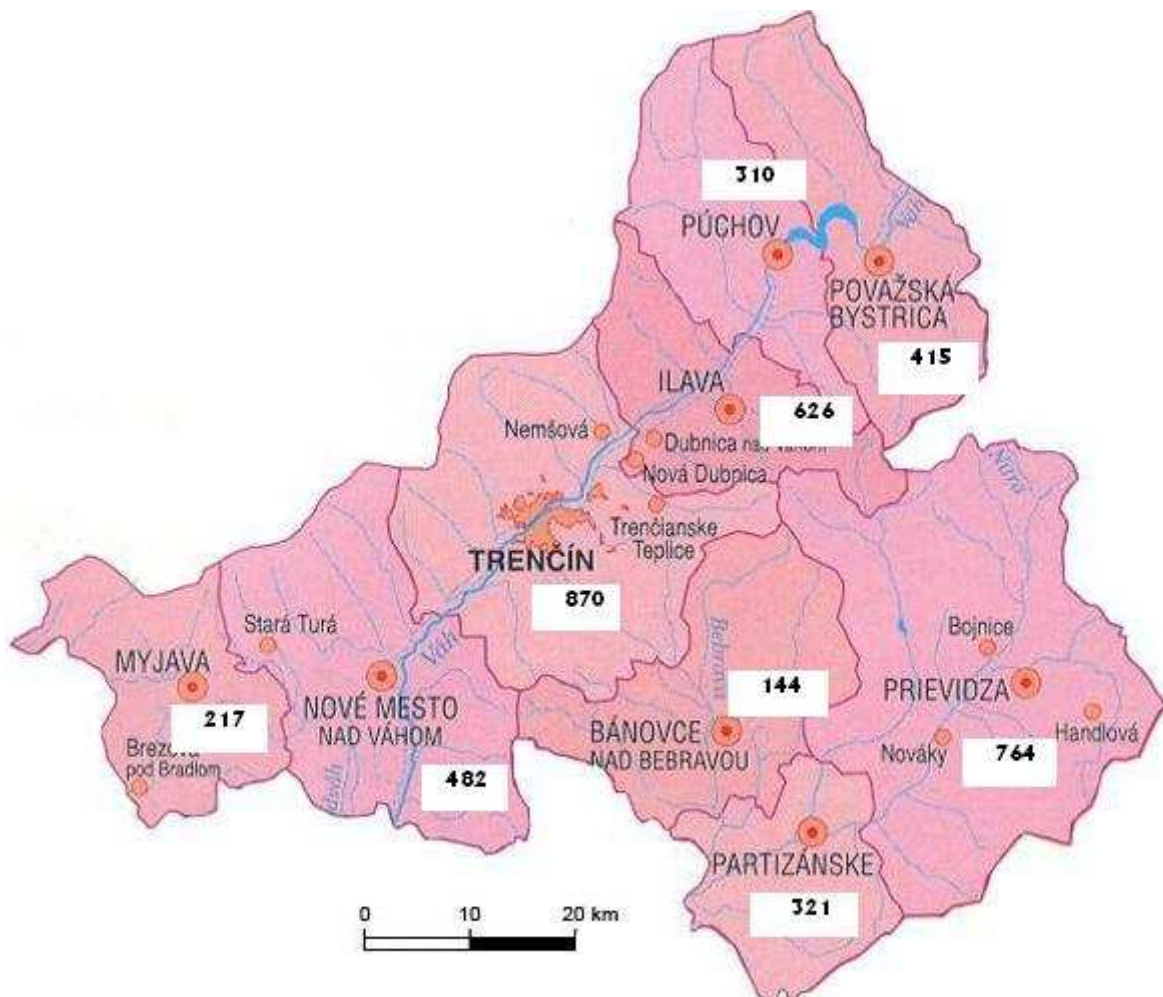
V roku 2007 poskytovalo sociálne služby v SR 437 neverejných poskytovateľov pre 41 921 občanov. V porovnaní s rokom 2006 bol zaznamenaný nárast o 6 poskytovateľov sociálnych služieb. Z celkového počtu neverejných poskytovateľov (437) poskytovalo 140 opatrovateľskú službu, 55 spoločné stravovanie, starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb poskytovalo 251 subjektov a 96 poskytovalo iné služby. Počet občanov, pre ktorých boli sociálne služby u týchto poskytovateľov poskytované sa v roku 2007 zvýšil o 2 852 obyvateľov. Priemerný počet zamestnancov neverejných poskytovateľov soc. služieb bol 3 450, z toho žien 2 704.

## 2 Analýza súčasného stavu a úrovne poskytovania sociálnych služieb v Trenčianskom samosprávnom kraji

V územnom obvode TSK sa sociálne služby poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi sú TSK, obce a mestá a registrované fyzické a právnické osoby.

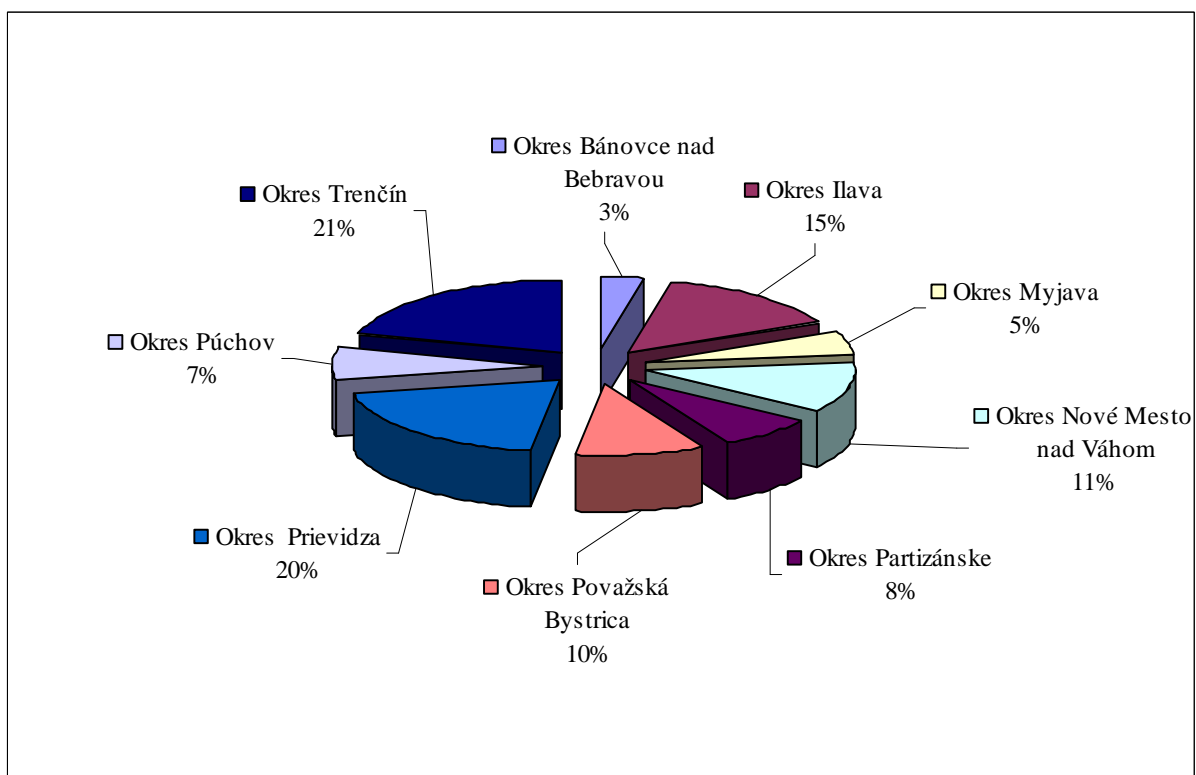
### Rozdelenie kapacít sociálnych služieb v TSK podľa okresov

Zariadenia sociálnych služieb (ďalej ZSS) zriadené TSK, obcami a mestami a registrovanými fyzickými a právnickými osobami



Z uvedenej mapy vyplýva, že najmenšia kapacita sociálnych služieb je v okresoch Bánovce nad Bebravou a Myjava a najviac v okresoch Trenčín a Prievidza. Pod priemernou kapacitou sociálnych služieb kraja (461 miest) sa nachádza aj okres Bánovce nad Bebravou (144 miest), Myjava (217 miest), Púchov (310 miest), Partizánske (321 miest) a Považská Bystrica (415 miest). Naopak najväčšiu kapacitu v počte 870 miest má okres Trenčín.

Graf č. 7: Percentuálne vyjadrenie kapacít sociálnych služieb v okresoch TSK

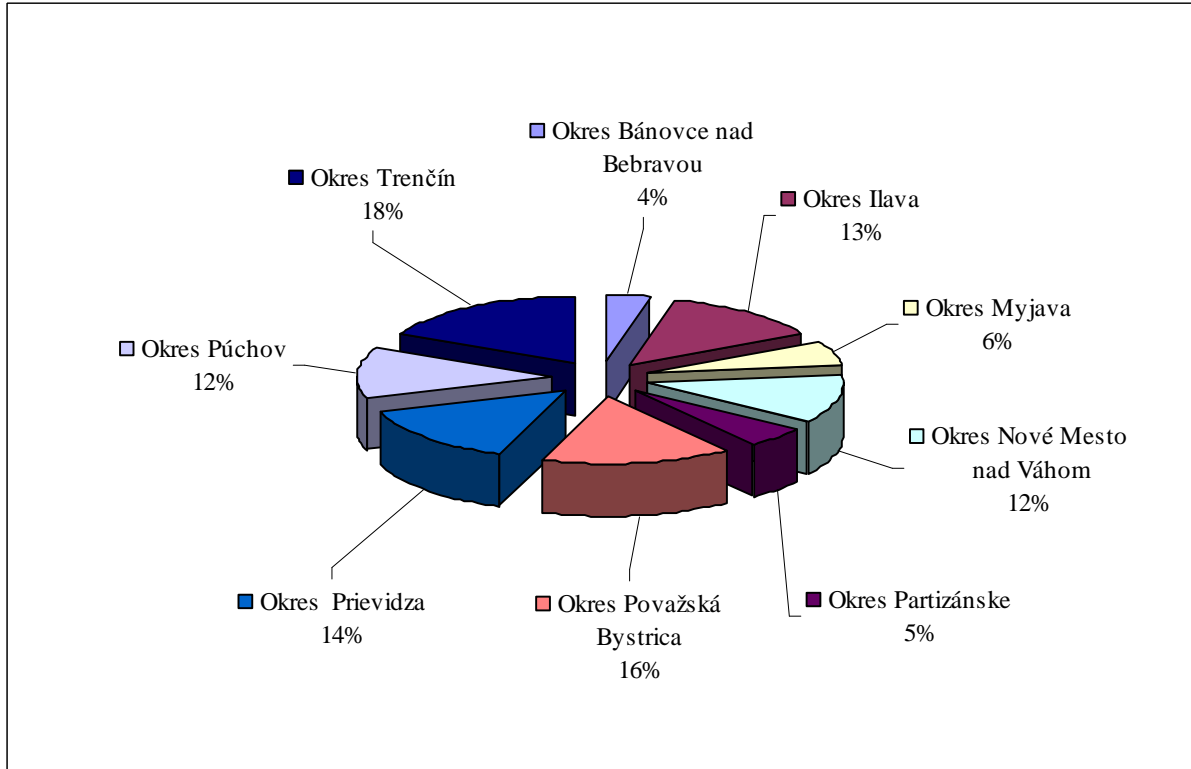


Zdroj: Odbor sociálnej pomoci TSK

V percentuálnom vyjadrení najmenšia kapacita sociálnych služieb v okrese Bánovce nad Bebravou predstavuje 3% z celkového počtu miest v TSK a naopak najväčšia kapacita soc. služieb v okrese Trenčín predstavuje 21 % z počtu miest v kraji (Graf. č.7).

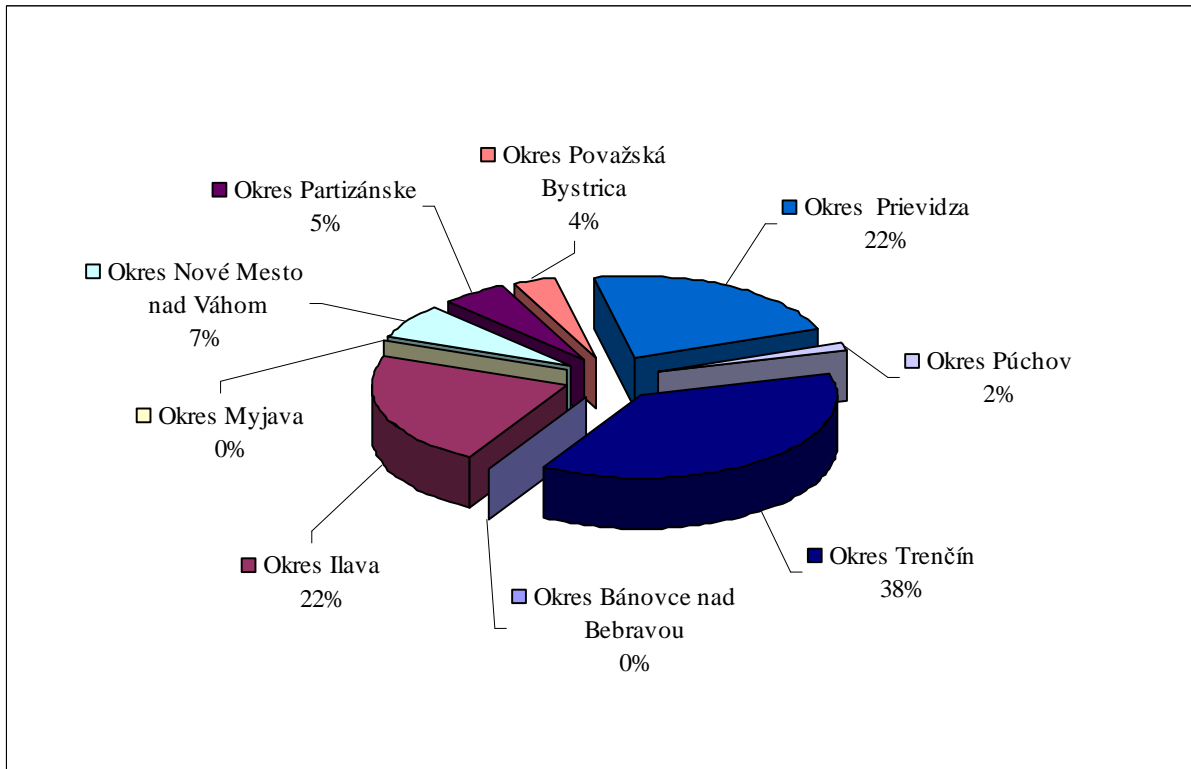


Graf č. 8: Poskytovatelia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK



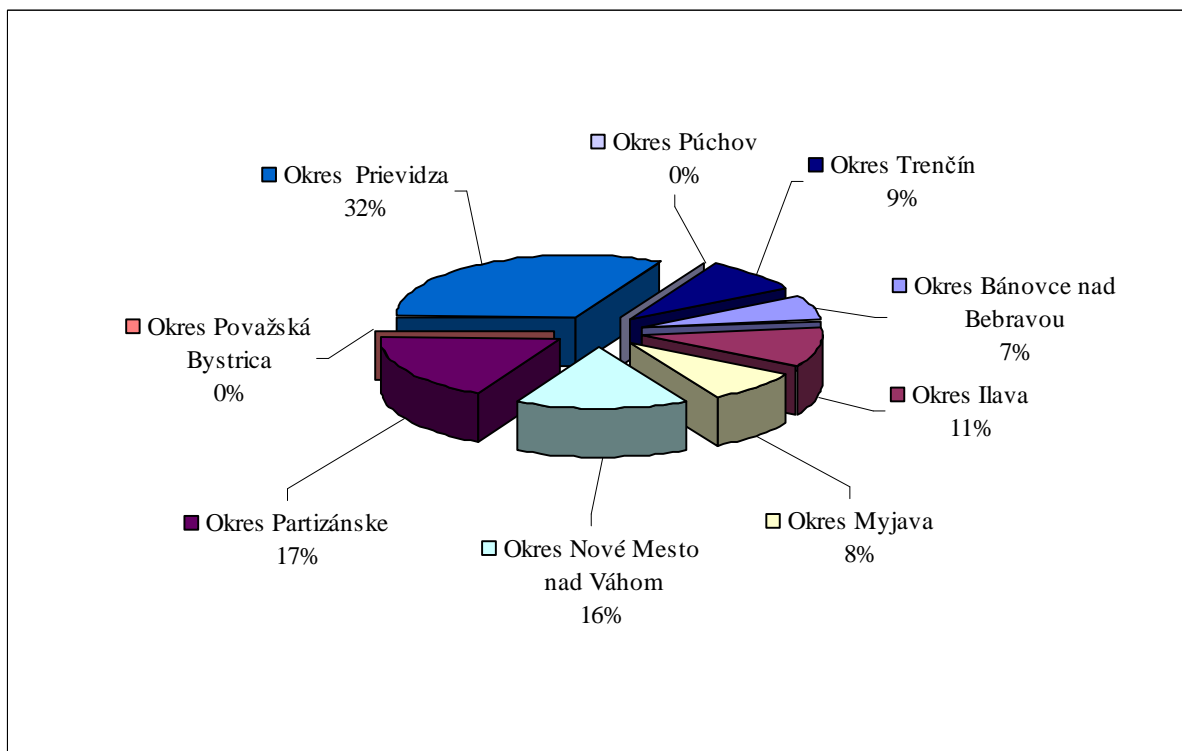
Zdroj: Odbor sociálnej pomoci TSK

Graf č. 9: Poskytovatelia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí



Zdroj: Odbor sociálnej pomoci TSK

Graf č. 10: Verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb registrovaní v TSK



Zdroj: Odbor sociálnej pomoci TSK

## 2.1 Zariadenia sociálnych služieb v Trenčianskom samosprávnom kraji

V zmysle kompetenčného zákona bolo k 01.07.2002 z Krajského úradu v Trenčíne delimitovaných 7 domovov dôchodcov – z toho 2 kombinované zariadenia typu domov dôchodcov – domov penzión pre dôchodcov – na 8 obcí, nakoľko 1 domov dôchodcov mal vytvorené detašované pracovisko v územnom obvode inej obce. Z okresných úradov bolo na obce delimitovaných 11 zariadení opatrovateľskej služby.

Na TSK bola z Krajského úradu v Trenčíne k 01.07.2002 delimitovaná zriaďovateľská pôsobnosť k 24 ZSS a k 01.01.2004 k 3 zariadeniam v členení:

- 17 domovov dôchodcov – domovov sociálnych služieb,
- 7 domovov sociálnych služieb pre mentálne postihnutých občanov v tom 1 domov sociálnych služieb pre deti a mládež s denným a týždenným pobytom, 1 domov sociálnych služieb s denným pobytom,
- 3 domovy sociálnych služieb pre mentálne postihnuté deti s celoročnou formou pobytu a z okresných úradov k 01.07.2002 pôsobnosť k zariadeniam bez právnej subjektivity v členení:
  - 2 útulky,
  - 1 domov pre osamelých rodičov.

Tieto zariadenia boli na základe uznesenia Zastupiteľstva TSK 55/2002 zo dňa 10.07.2002 začlenené ako satelitné zariadenia subjektov s právnou subjektivitou. K 01.01.2004 bola z okresného úradu delimitovaná stanica opatrovateľskej služby a krízové stredisko v Prievidzi.

V súčasnosti je TSK zriaďovateľom 26 ZSS s právnou subjektivitou, v rámci ktorých poskytuje sociálne služby 2 409 prijímateľom sociálnej služby v nasledovnom členení:

- 17 kombinovaných zariadení typu zariadenie pre seniorov – domov sociálnych služieb,
- 9 zariadení typu domov sociálnych služieb,
- 2 útulky,
- 1 zariadenie podporovaného bývania,
- 1 zariadenie núdzového bývania.

Zoznam zariadení sociálnych služieb zriadených TSK je uvedený v Prílohe č. 1.

Obce a mestá v TSK sú zriaďovateľmi 21 ZSS, v rámci ktorých poskytujú sociálnu službu 998 PSS v nasledovnom členení:

- 9 zariadení typu zariadenie pre seniorov,
- 12 zariadení opatrovateľskej služby,
- 2 zariadenia núdzového bývania.

Zoznam zariadení sociálnych služieb zriadených obcami a mestami TSK je uvedený v Prílohe č. 2.

Okrem sociálnych služieb zabezpečovaných v ZSS zriadených TSK a obcami Trenčianskeho kraja sú z rozpočtu TSK spolufinancované subjekty, ktoré poskytujú sociálne služby v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z.. Registrované fyzické a právnické osoby poskytujú sociálne služby v 23 ZSS pre 826 PSS v nasledovnom členení:

- 10 kombinovaných zariadení typu zariadenie pre seniorov - domovov sociálnych služieb,
- 4 zariadenia pre seniorov,
- 5 domovov sociálnych služieb,
- 4 zariadenia núdzového bývania,
- 5 útulkov.

Opatrovateľskú službu ambulantnou formou poskytuje 9 registrovaných fyzických a právnických osôb, prepravnú službu 1 a sociálnu službu v stredisku osobnej hygieny 2 registrované fyzické a právnické osoby. Sociálne poradenstvo poskytuje v TSK 15 evidovaných fyzických a právnických osôb. Celkovo poskytuje v TSK sociálnu službu v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. 50 registrovaných fyzických a právnických osôb, ktorých zoznam je uvedený v Prílohe č. 3.

## **2. 2 Zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja**

### **➤ Zariadenia pre seniorov a domovy sociálnych služieb**

V účelne zlúčených ZSS, ktoré tvoria zariadenia pre seniorov a domovy sociálnych služieb pre dospelých, ktorých je v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK 17, sa poskytujú sociálne služby v zmysle § 35 a § 38 zákona č. 448/2008 Z. z.. Ide o sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú poskytovanie

sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek. V zariadení sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, zabezpečuje sa záujmová činnosť a pracovná terapia, utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí.

Zariadenia pre seniorov sú účelne a vhodne zlučované s domovmi sociálnych služieb pre dospelých z dôvodu postupného zhoršovania sa zdravotného stavu klientov z titulu pribúdajúceho veku a s tým spojenými zdravotnými problémami. Niektorí občania pri nástupe do zariadenia sociálnych služieb splňajú podmienky v zmysle prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. pre poskytovanie sociálnych služieb v zariadení pre seniorov, avšak s pribúdajúcim vekom sa ich zdravotný stav zhoršuje a tak sa dostávajú do kategórie ťažko zdravotne postihnutého občana alebo občana s nepriaznivým zdravotným stavom, ktorý si vyžaduje rozšírenú starostlivosť v domove sociálnych služieb.

### ➤ Domovy sociálnych služieb

V domove sociálnych služieb sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č.3 zákona č. 448/2008 Z. z., alebo fyzickej osobe, ktorá je nevidiaca lebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z.. V TSK je 5 domovov sociálnych služieb pre dospelých občanov, 2 domovy sociálnych služieb pre deti aj dospelých a 2 domovy sociálnych služieb pre deti, ktorým sa poskytuje starostlivosť od narodenia do skončenia povinnej školskej dochádzky alebo do skončenia vzdelania za osobitných podmienok a v prípade ďalšej prípravy na povolanie do skončenia tejto prípravy na povolanie, najdlhšie do 25 rokov veku, v odôvodnených prípadoch aj dlhšie. V domove sociálnych služieb sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie. Deťom s nariadenou ústavnou starostlivosťou, ktorým sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, sa poskytuje vreckové a vecné dary podľa zákona č. 305/2005 Z. z.. Domovy sociálnych služieb ďalej zabezpečujú pracovnú terapiu a záujmovú činnosť, utvárajú podmienky na vzdelávanie a úschovu cenných vecí. V domove sociálnych služieb pre deti sa poskytuje výchova. Trenčiansky samosprávny kraj je zriaďovateľom:

- 2 domovov sociálnych služieb pre mentálne postihnuté dospelé ženy s celoročnou formou pobytu,
- 1 domova sociálnych služieb pre mentálne postihnutých mužov s celoročnou, týždennou a dennou formou pobytu,
- 1 domova sociálnych služieb pre mentálne postihnutých mužov s celoročnou formou pobytu,
- 2 domovov sociálnych služieb pre mentálne postihnutých občanov muži – ženy s celoročnou formou pobytu,
- 1 domova sociálnych služieb pre mentálne postihnuté deti a dospelých s celoročnou formou pobytu,
- 1 domova sociálnych služieb pre mentálne postihnuté deti s celoročnou, týždennou a dennou formou pobytu,

- 1 domova sociálnych služieb pre mentálne postihnuté deti s týždennou a dennou formou pobytu.

### ➤ **Útulky**

V útulku sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať. V útulku sa poskytuje ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, nevyhnutné ošatenie a obuv, utvárajú sa podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, podmienky na pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť.

### ➤ **Zariadenie podporovaného bývania**

V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z., ak je odkázaná na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život. Dohľad na účely poskytovania sociálnej služby v tomto type zariadenia je usmerňovanie a monitorovanie fyzickej osoby pri zabezpečovaní sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít. V zariadení sa okrem dohľadu poskytuje ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy a vykonáva sa sociálna rehabilitácia.

### ➤ **Zariadenie núdzového bývania**

V zariadení núdzového bývania sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, na ktorej je páchané násilie, fyzickej osobe, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, osamelej tehotnej žene a rodičovi alebo rodičom s deťmi, ktorí nemajú zabezpečené ubytovanie, alebo nemôžu z vážnych dôvodov užívať bývanie a fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek alebo ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže z vážnych dôvodov užívať bývanie. Vážny dôvod je najmä živelná pohroma, požiar, ekologická havária alebo priemyselná havária. V zariadení núdzového bývania sa poskytuje ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť. Zamestnanci zariadenia núdzového bývania zabezpečujú prijímateľovi sociálnej služby, na ktorom bolo páchané násilie alebo bol obeťou obchodovania s ľuďmi utajenie miesta jeho ubytovania a anonymitu, ak je to potrebné na ochranu jeho života a zdravia.

V pobytových zariadeniach typu zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb sa poskytujú nasledovné obslužné činnosti:

- stravovanie,
- ubytovanie,
- upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.

## 2. 2. 1 Stravovanie

Stravovaním ako nevyhnutnou službou poskytovanou obyvateľom v ZSS sa rozumie poskytovanie hlavných (raňajky, obed, večera) a vedľajších jedál (desiata, olovrant, prípadne druhá večera).

V ZSS sa pripravujú ako základ dva druhy stravy – racionálna a diabetická, v niektorých aj ďalšie napr. šetriaca. V prípadoch, že to odporučí lekár, pripravuje sa aj strava bezlepková, neslaná, bielkovinová, redukčná či výživná. Strava sa poskytuje v súlade so zásadami správnej výživy, s prihliadnutím na vek a zdravotný stav stravníkov a podľa určených stravných jednotiek ustanovených vo VZN TSK č. 10/2009.

Pomocným orgánom v otázkach stravovania je stravovacia komisia zložená zo zamestnancov ZSS a lekára, v ZSS pre dospelých aj zástupcu z radov obyvateľov. Je to demokratické riešenie, nakoľko obyvatelia sa môžu prostredníctvom svojho zástupcu zúčastňovať na tvorbe jedálneho lístka a tlmočiť svoje požiadavky. Táto komisia prerokováva najmä návrh jedálneho lístka na stanovené obdobie (jeden - dva týždne), úroveň kvality podávanej stravy, otázky receptúr a dávkovania potravín, stav hygieny v spoločnej jedálni, ďalej sleduje čerpanie stravej jednotky, vyjadruje sa ku kvalite podávanej stravy, prehodnocuje a rieši pripomienky stravníkov a zohľadňuje ich návrhy. Vo všetkých ZSS TSK je potrebné vykonať nevyhnutné opatrenia a aktivity, ktorými sa zabezpečí uplatnenie programu na ozdravenie výživy obyvateľstva. Nevyhnutnosťou je uplatňovanie pitného režimu v ZSS, ktorý musí byť zabezpečený po celý rok s dôrazom na letné mesiace.

V zariadeniach je zavedený systém HACCP /Hazard Analysis Critical control Points/ - nový prístup ku kontrole hygieny potravín. Ide o zmenu v prístupe k hygiene výživy. Prechádza sa od kontroly hotového výrobku ku kontrole systému celého výrobného procesu. Dvomi dôležitými charakteristikami celého systému sú analýza nebezpečia narušenia zdravotnej alebo hygienickej neškodnosti určitého potravinárskeho výrobku alebo pokrmu a identifikácie kritických kontrolných a zároveň ochranných bodov v priebehu spracovania, prepravy distribúcie a spracovania potravín na pokrmy. Systém HACCP sa stal neoddeliteľnou súčasťou potravinárskej legislatívy Európskeho spoločenstva. V krajinách Európskej únie musia mať všetky potravinárske podniky zavedený systém kritických bodov od decembra 1995. U nás túto povinnosť určuje Potravinársky kódex SR od 1. januára 2000.

## 2. 2. 2 Bývanie

Bývanie je jednou z nevyhnutných služieb poskytovaných v ZSS, poskytuje sa formou celoročného a týždenného pobytu. Úroveň bývania je závislá od dispozičného riešenia, technického stavu, lokality, v ktorej je objekt situovaný. Súčasný stav v kvalite bývania v ZSS je aj dôsledok toho, že zariadenia sa zriaďovali mimo regiónov bývania, alebo na okrajoch miest a obcí ďaleko od kultúrneho a spoločenského života. Skutočnosť, že ZSS boli zriaďované prevažne v neúčelových budovách – v kaštieloch, materských školách, kúriách, ubytovniach, ktoré sú rekonštrukciami, či inými stavebnými úpravami (prístavby, nadstavby) prispôbené danému účelu, ovplyvňuje aj stavebno– technický stav budov.

Veľká akumulácia starých ľudí so špecificky náročnými prejavmi svojho veku – sémia a individuálne problémy na malom priestore domova dôchodcov pôsobia v týchto zariadeniach negatívne vzhľadom k prostrediu, bývaniu a životu ako takému. V zariadení pre seniorov – domove sociálnych služieb je nedostatok priestorov pre

individuálny život rešpektujúci osobnosť človeka spolu s jeho potrebami a záujmami, čo výrazne obmedzujú suverenitu a identitu každého jedinca. Bývanie pôsobí neosobne a neútulne. Toto prostredie potom nevytvára predpoklady pre úspešné zvládnutie adaptačného procesu a utváranie pozitívnych, interpersonálnych vzťahov. Naopak prispieva k vytváraniu atmosféry napätia, konfliktov a sťažností.

Ako vyplýva z Tabuľky č 21 , zo 62 objektov je 39 neúčelových, čo predstavuje 63 % z celkového počtu.

Tab. č. 21: Prehľad o účelovosti ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK

<i>Sídlo zariadenia</i>	<b>Počet objektov</b>	<b>Pôvodný účel objektov</b>
<i>Adamovské Kochanovce</i>	3	kaštieľ , hospodárske budovy
<i>Bánovce nad Bebravou</i>	3	detské jasle, materská škola, rodinný dom
<i>Bzince pod Javorinou</i>	1	účelový objekt
<i>Dolný Lieskov</i>	5	kaštieľ, účelový objekt
<i>Dubnica nad Váhom</i>	1	podniková slobodáreň
<i>Horná Mariková</i>	1	škola
<i>Horné Srnie</i>	4	materská škola
<i>Kostolná - Záriečie</i>	2	ubytovňa
<i>Lednicke Rovne</i>	1	bytovka
<i>Myjava</i>	5	účelový objekt
<i>Nitrianske Pravno</i>	7	kláštor, 2 účelové budovy, škola v prírode, slobodáreň, rodinný dom,
<i>Nová Bošáca</i>	2	materská škola, rodinný dom
<i>Nové Mesto nad Váhom</i>	1	účelový objekt
<i>Papradno</i>	2	zdravotné stredisko
<i>Partizánske</i>	1	účelový objekt
<i>Považská Bystrica</i>	4	3 účelový objekt, 1 slobodáreň /útulok/
<i>Prievidza Domino</i>	2	materská škola, rodinný dom
<i>Pruské</i>	1	kláštor
<i>Púchov Chmelinec</i>	2	účelový objekt
<i>Púchov Kolonka</i>	1	podniková ubytovňa
<i>Púchov Nosice</i>	2	bytovka
<i>Slávnica</i>	5	2 rodinné sídla, účelový objekt
<i>Trenčín Demy</i>	7	materská škola, jasle
<i>Trenčín Juh</i>	1	účelový objekt
<i>Veľká Lehôtka Humanity</i>	3	materská škola, 1 účelový objekt (prístavba), rodinný dom
<i>Zemianske Podhradie</i>	2	kaštieľ, účelový objekt

Zdroj: Odbor sociálnej pomoci TSK

Priemerná obytná podlahová plocha na 1 PSS je uvedená v Tabuľke č. 22. Treba uviesť, že väčšinou priemerná obytná plocha (podlahová) v ZSS nedosahuje hodnotu 8 m<sup>2</sup> na 1 PSS vo viacposteľovej izbe, čo je plocha, ktorú ustanovuje vyhláška MZ SR 259/2008 o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia účinná od 01.08.2008.

Tab. č. 22 Priemerná obytná podlahová plocha na 1 PSS

<i>Sídlo zariadenia</i>	<i>m<sup>2</sup></i>
<i>Adamovské Kochanovce</i>	6,45
<i>Bánovce nad Bebravou</i>	13,00
<i>Bzince pod Javorinou</i>	13,82
<i>Dolný Lieskov</i>	8,21
<i>Dubnica nad Váhom</i>	7,80
<i>Horná Mariková</i>	8,24
<i>Horné Srnie</i>	6,10
<i>Kostolná – Záríečie</i>	7,61
<i>Lednické Rovne</i>	7,98
<i>Myjava</i>	7,49
<i>Nitrianske Pravno</i>	6,59
<i>Nová Bošáca</i>	10,20
<i>Nové mesto nad Váhom</i>	8,54
<i>Papradno</i>	9,14
<i>Partizánske</i>	7,76
<i>Považská Bystrica</i>	18,30
<i>Prievidza Domino</i>	6,15
<i>Pruské</i>	4,53
<i>Púchov Chmelinec</i>	20,20
<i>Púchov Kolonka</i>	7,60
<i>Púchov Nosice</i>	4,55
<i>Slávnica</i>	6,21
<i>Demy Trenčín</i>	5,11
<i>Trenčín Juh</i>	9,39
<i>Veľká Lehôtka Humanity</i>	7,90
<i>Zemianske Podhradie</i>	6,45

Zdroj: Odbor sociálnej pomoci TSK

Okrem nedostatočnej obytnej plochy je minimálne v jednej tretine ZSS aj nedostatok priestorov pre výchovnú, kultúrno-spoločenskú, pracovno-rehabilitačnú, terapeutickú, športovú činnosť a pre rôzne typy hobby aktivít. Ako najprogressívnejšie sa javia DSS pre mládež s denným pobytom, pretože svojou koncepciou služieb úplne eliminujú potreby priestorov na bývanie – spanie, čo umožňuje efektívnejšie a dynamickejšie využívanie priestorov v zariadení na iné aktívne činnosti.

Na kvalitu bývania vplýva aj počet osôb obývajúcich jednu miestnosť, vybavenosť sociálnym zariadením a príslušenstvom, ako aj vybavenie ostatných miestností nábytkom. Treba zdôrazniť, že preplnenie so sebou prináša i redukciu osobného teritória obyvateľa len na posteľ, skriňu, príp. nočný stolík. Pocit domova vytvára súbor vecí, ku ktorým má človek osobný vzťah. Obyvateľovi dáva pocit súkromia nielen to, s kým môže (príp. musí) obývať izbu, ale i pravidlo určujúce, kto iný a za akých okolností môže do miestnosti vstupovať.

Aj keď v súčasnosti je úroveň bývania vo väčšine ZSS nepriaznivá, jej ďalší vývoj je jednoznačne progresívny, zabezpečený prebiehajúcim procesom humanizácie podmienok v týchto zariadeniach a to najmä znižovaním kapacít tam, kde je to najaktuálnejšie.



### 2. 2. 3 Upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva

Ďalšou nevyhnutnou službou, ktorá sa poskytuje v ZSS je upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.

### 2. 2. 4 Odborné a ďalšie činnosti

V ZSS sa v zmysle zákona o sociálnych službách poskytujú aj odborné činnosti a ďalšie činnosti, ktorými sú:

a) odborné činnosti:

- základné sociálne poradenstvo,
- špecializované sociálne poradenstvo,
- pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách,
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
- sociálna rehabilitácia,
- ošetrovateľská starostlivosť v zariadení,
- pracovná terapia,
- tlmočenie,
- sprostredkovanie tlmočenia a osobnej asistencie,
- pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností.

b) ďalšie činnosti:

- utváranie podmienok na prípravu stravy, výdaj stravy a výdaj potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, poskytovanie nevyhnutného ošatenia a obuvi, úschovu cenných vecí, vzdelávanie, záujmovú činnosť,
- poskytovanie osobného vybavenia, nevyhnutného ošatenia a obuvi, prepravy, výchovy pre deti v ZSS
- donáška stravy,
- požičiavanie pomôcok,
- zabezpečenie záujmovej činnosti.

Výchova sa poskytuje v domovoch sociálnych služieb pre deti a mládež. Zamieriava sa na rozvíjanie zmyslov, poznania a reči, spoločenskú, pohybovú, hudobnú, výtvarnú výchovu. Jej významnou zložkou je vytváranie pracovných návykov a zručností na jednoduché práce v súlade so zdravotným stavom a schopnosťami postihnutých. Výchovno-vzdelávacia činnosť je orientovaná prevažne na samotnú túto činnosť s prvkami udržiavania sústavných vedomostí (trívium) alebo na rehabilitačno-pracovno-výchovnú činnosť zameranú na osvojenie si manuálnych zručností. Zameranie a rozsah výchovného procesu je rôzne, odstupňované podľa veku obyvateľa, druhu postihnutia a typu zariadenia. Z uvedeného dôvodu nie všetci obyvatelia sú do tohto procesu zaradení. Činnosť v zariadeniach pre deti a mládež sa zamieriava tiež na rozvoj jemnej motoriky a kreativity detských obyvateľov. Výchovnú činnosť v domove sociálnych služieb pre deti a mládež zabezpečujú kvalifikovaní zamestnanci – vysokoškolsky vzdelaní špeciálni pedagógovia a strední pedagogickí zamestnanci.

V poslednom období sa do popredia dostáva snaha prostredníctvom výchovy a rehabilitácie individuálne rozvíjať zachovalý fyzický a duševný potenciál dospelých jednotlivcov v ZSS. V zariadeniach pre mentálne postihnutých dospelých občanov je výchovná činnosť kontinuálne spojená s pracovnou činnosťou. Výsledkom aktívneho rozvoja

pracovnej terapie je pomocné hospodárstvo (chov ošípaných, pestovanie ovocia, zeleniny, liečivých bylín, páranie peria, chov úžitkových zvierat - kone na hipoterapiu a pod.).

Záujmová činnosť je zabezpečovaná v záujme rozvoja schopností obyvateľa, estetického cítenia a zapojenia sa do spoločenského života. Táto činnosť je vo všetkých ZSS bohato rozvinutá (výlety, návštevy kina, plavárne, zábavy, prednášky, besiedky, usporadúvanie komunít). V ZSS sa zriaďujú knižnice, požičiavanie kníh a časopisov získaných v rámci remitendy, videokaziet – tieto služby sa tešia veľkej obľube obyvateľov.

V domovoch sociálnych služieb pre mentálne postihnutých občanov má šport veľký význam a vplyv tak na telesnú kondíciu, ako aj na psychický stav obyvateľov. Športové aktivity prevádzané v domovoch sociálnych služieb rešpektujú handicap a individuálne možnosti každého obyvateľa.

V rámci hobby aktivít sa v ZSS prevádza o. i.: muzikoterapia, ergoterapia, biblioterapia a artterapia.

### **2. 2. 5 Ošetrovateľská starostlivosť v zariadení**

V súlade s článkom 40 Ústavy Slovenskej republiky, každý občan má právo na ochranu zdravia. V zmysle § 22 zákona č. 448/2008 Z. z. zariadenia sociálnych služieb – zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb môžu poskytovať okrem sociálnych služieb aj zdravotnú starostlivosť v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti podľa zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyššie uvedené právne predpisy síce vymedzujú rovnaké postavenie občanov pri aplikácii práv občanov obsiahnutých v Ústave Slovenskej republiky, avšak nadväzujúce právne predpisy a ich aplikácie v praxi dokumentujú nerovnomerný stav v rozsahu a kvalite poskytovania zdravotnej starostlivosti občanom bývajúcim v domácnosti a obyvateľom v zariadeniach sociálnych služieb. Poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb má svoje špecifiká, ktoré vyplývajú z kumulácie veľkého počtu obyvateľov v jednom zariadení, z veku a hlavne zo štruktúry obyvateľov z hľadiska ich zdravotného stavu.

Lekárska starostlivosť je v zariadeniach sociálnych služieb zabezpečovaná pracovníkmi štátnej zdravotnej správy a neštátnymi zmluvnými lekármi, ktorí majú uvedené v licencií miesto výkonu práce v ambulancii v príslušnom ZSS, alebo ktorí navštevujú obyvateľov v ZSS v rámci spádovej rajonizácie. V druhom prípade zväčša záleží na ich dobrej vôli či navštívia zariadenie sociálnych služieb, alebo prídu obyvateľa za nimi do spádovej ambulancie. Spolupráca s niektorými lekármi, zväčša pracovníkmi štátnej zdravotnej správy nie je optimálna nakoľko odmietajú návštevu zariadení i keď je veľký počet obyvateľov vyžadujúcich si odborné lekárske vyšetrenie, po prípade odborný zásah, pričom títo obyvateľia sú zväčša imobilní, neschopní samostatne navštíviť odbornú ambulanciu. Nedostatočné poskytovanie odbornej starostlivosti sa týka hlavne stomatologickej starostlivosti, neurologickej starostlivosti, psychiatrickej starostlivosti, rehabilitačných služieb resp. fyzioterapeuta, ale hlavne je to absencia návštev psychológov v ZSS.

Zariadenia sociálnych služieb nie sú v zmysle zákona zdravotníckymi zariadeniami t. z. ani poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. V súčasnosti zdravotný personál zabezpečuje odbornú, zdravotnú, celodennú starostlivosť v ZSS. V dôsledku nedostatočných kapacít zdravotníckych zariadení pre liečbu dlhodobo – nevyliciteľne chorých, alkoholikov a ďalších drogovu závislých osôb a občanov s psychiatrickými diagnózami dochádza k ich umiestňovaniu do ZSS aj napriek tomu, že ide z hľadiska ich zdravotného stavu o nevhodné zariadenia.

Jedným z pozostatkov z minulosti je, že v bývalých ústavoch sociálnych služieb sa obsadzovali na poskytovanie starostlivosti resp. sociálnych služieb po väčšine len zdravotné sestry, ktorých je v niektorých zariadeniach vzhľadom na rozsah odbornej zdravotnej starostlivosti nadbytok. Vzhľadom k tomu, že opatrovateľská starostlivosť je hlavnou náplňou práce zdravotníckeho personálu v týchto zariadeniach, možno konštatovať, že ide o degradáciu funkcie zdravotnej sestry.

Z druhej strany značný počet zdravotných sestier v ZSS zabezpečuje v súčasnosti vysokú kvalitu a profesionalitu poskytovanej ošetrovateľskej starostlivosti, ktorá je z hľadiska výkonu práce, profesionality a odbornosti na veľmi dobrej úrovni. Zabezpečujú ju strední (zdravotné sestry), a pomocní (sanitári, ošetrovatelia) zdravotnícki zamestnanci.

## 2.3 Analýza sociálnych služieb podľa okresov

### 2.3.1 Okres Bánovce nad Bebravou

#### ➤ Domov dôchodcov - Domov sociálnych služieb Bánovce nad Bebravou

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb pre dospelých

**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 90

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná

**Adresa ZSS:** ul. Textilná 900  
957 01 Bánovce nad Bebravou

#### **Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 3 samostatných budov
- pôvodný účel budovy – materská škôlka a detské jasle, rodinný dom
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 13,00 m<sup>2</sup>

#### **Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

- rekonštrukcia a modernizácia práčovne s prístavbou jedálne pre zamestnancov
- rekonštrukcia kuchyne a prístavba jedálne na I. oddelení

#### **Plánované rekonštrukcie:**

- rekonštrukcia pôvodnej jedálne na spoločenskú miestnosť
- oprava poškodenej zdravotníckej techniky
- výmena okien na ostatných oddeleniach
- oprava sociálneho zariadenia a kúpeľne na I. odd. poschodie
- vybudovanie oddychových častí na III. odd.
- rekonštrukcia sociálnych zariadení – stavebné úpravy v kúpeľniach
- v rámci ROP rekonštrukcia plochých striech na sedlové, zateplenie budov

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku :** 899 270 € (27 091 408,- Sk)

#### **Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka a rozvoz stravy na III. a IV. odd., druh stravy – racionálna, diétna, diabetická

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 41, vo vedení 1 (riaditeľ), v administratíve 3 (ekonómka, mzdová ekonómka - hospodárka, sociálna pracovníčka), zdravotné sestry 10 (z toho 1 hlavná sestra), ošetrovatelky 12, v stravovacej prevádzke 7 (z toho 1 vedúca stravovania), upratovačky a práčky 7, údržbár a kurič, vodič 1

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	6 235 226,74
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	5 822 286,80
Celkové výdavky	25 893 550,00
Kapitálové výdavky	8 275 809,50
Bežné výdavky	17 617 740,50
<i>z toho mzdy</i>	7 504 000,00
<i>odvody</i>	2 642 359,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	2 212 346,20

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD – DSS Bánovce nad Bebravou	90	41	24 245	5 838	15 669

➤ **Stredisko Evanjelickej DIAKONIE Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb Kšinná**

**Sídlo:** 956 43 Kšinná, č. 70

**Právna forma:** cirkevná organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** 956 43 Kšinná, č. 70

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 17, DSS - 1

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK v roku 2009:** 16

➤ **Centrum sociálnej starostlivosti Podhorie, n. o.**

**Sídlo:** 956 53 Krásna Ves, č. 95

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** 956 53 Krásna Ves, č. 95

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 25, DSS - 2

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK roku 2009:** 24

➤ **Archa, n. o.**

**Sídlo:** ul. 5. apríla 739/12, 957 01 Bánovce nad Bebravou

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** ul. 5. apríla 739/12, 957 01 Bánovce nad Bebravou

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** domov sociálnych služieb pre deti a dospelých s denným pobytom

**Kapacita:** 9

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 1 dieťa, 5 dospelých

### 2. 3. 2 Okres Ilava

➤ **Domov dôchodcov – Domov sociálnych služieb Dubnica nad Váhom**

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb pre dospelých

**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 70

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná

**Adresa ZSS:** Športovcov 671/23, 018 41 Dubnica nad Váhom

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 1 budovy s 1 podzemným a 3 nadzemným podlažím
- budova bola postavená koncom 40-tych rokov 20. storočia ako slobodáreň ZŤS
- od r. 1979 slúži ako zariadenie sociálnych služieb (Ústav sociálnej starostlivosti, Domov dôchodcov, Domov dôchodcov – Domov sociálnych služieb)
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 7,80 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:**

Budova je viac ako 60- ročná, čiastočne zrekonštruovaná. V dávnejšej minulosti bola vymenená pôvodná strešná krytina za plechovú, vybudovaný výťah, vymenené radiátory, vybudovaná plynová kotolňa. V posledných rokoch sa zrealizovali ďalšie zásadnejšie rekonštrukcie. V nevyhovujúcom stave je strecha – s pôvodným krovom, nezaizolovaná a nezateplená s následnými únikmi tepla. Opadáva fasádna omietka, budova nie je zateplená. Interiérové dvere sú pôvodné, úzke pre vozičkárov.

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

- rekonštrukcia stravovacej prevádzky
- rekonštrukcia prevádzkových priestorov na práčovňu
- výmena okien
- rekonštrukcia hygienických zariadení pre klientov
- vybudovanie šatní a hygienických zariadení pre zamestnancov

**Plánované rekonštrukcie:**

- v rámci ROP celková rekonštrukcia budovy – obsahom projektu rekonštrukcie je najmä výmena strechy, vybudovanie spoločenskej miestnosti a vybudovanie izieb pre klientov v podkroví, výmena výťahu, úprava podláh, výmena interiérových dverí,

inštalácia závesného systému zdvíhacích zariadení v časti 1. poschodia, zateplenie budovy

- cieľom tohto projektu je okrem zníženia energetickej náročnosti budovy predovšetkým zlepšenie podmienok starostlivosti o PSS s ťažkým zdravotným postihnutím

#### Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:

IM: 613 435,67 € (18 480 364,- Sk)

DHM: 147 440,25 € (4 441 785,- Sk)

#### Stravovacia prevádzka:

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy - racionálna strava, diéta diabetická, šetriaca,

#### Počet zamestnancov:

celkový počet 39, riadiaci zamestnanci 3 ( riaditeľka, vedúca ekonomického – prevádzkového úseku, vedúca sociálneho – zdravotníckeho úseku), hospodárka 1, vedúca stravovacej prevádzky 1, sociálna pracovníčka 1, diétna sestra – sociálna pracovníčka 1, ergoterapeutka 1, sestra 6, sanitárka a opatrovateľka 10, kuchárka 5, upratovačka 4, práčka 2, vodič – údržbár – kurič 1, vrátnik 3

#### Forma terapie:

- pohybové aktivity - prechádzky, telesné cvičenie na udržanie / zlepšenie telesnej kondície, nácvik sebeobslužných činností, ergoterapia, jednoduchá rehabilitácia, rozvoj jemnej motoriky, ručné práce a. i..
- aktivity zamerané na rozvoj mentálnych schopností – tréningy pamäte, čítanie

#### Ukazovatele v Sk (rok 2008):

Celkové príjmy	4 945 170,99
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	4 795 730,50
Celkové výdavky	15 713 068,82
Kapitálové výdavky	226 574,00
Bežné výdavky	15 486 494,82
<i>z toho mzdy</i>	6 785 000,00
<i>odvody</i>	2 452 677,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 367 972,80

#### Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD-DSS Dubnica nad Váhom	70	40	18 436	5 901	14 136

## ➤ Domov sociálnych služieb Pruské

**Druh sociálnej služby:** domov sociálnych služieb pre dospelých

**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 35

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná

**Adresa ZSS:** 018 52 Pruské č.399

### Popis budovy:

- objekt pozostáva z 5 budov
- rok uvedenia budovy do prevádzky:1958, pôvodný účel budovy – kláštor
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 4,53 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** dobrý

### Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:

- rekonštrukcia elektroinštalácie
- vybudovanie bezbariérových vstupov pre klientov

### Plánované rekonštrukcie:

- odvodnenie obvodových múrov - budova pracovnej rehabilitácie

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:** 427 502,06 € (12 878 927,- Sk)

### Stravovacia prevádzka:

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, diétna

### Počet zamestnancov:

celkový počet 37, vo vedení 1, v administratíve 3, zdravotné sestry 6, ošetrovatel'ky 10, v stravovacej prevádzke 7, upratovačky a práčky 6, údržbár a kurič, vodič1 kumulované funkcia, inštruktor prac. výchovy 2,ergoterapeut 1

### Forma terapie:

- oblasť športu: tréningovanie a príprava v rôznych športových disciplínach na športové hry v zariadeniach soc. služieb
- pracovné činnosti: ergoterapia, arteterapia, muzikoterapia, biblioterapia, aromaterapia

### Ukazovatele v Sk (rok 2008):

Celkové príjmy	4 735 867,62
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	4 356 453,00
Celkové výdavky	16 357 454,98
Kapitálové výdavky	1 226 604,23
Bežné výdavky	15 130 850,75
<i>z toho mzdy</i>	6 730 000,00
<i>odvody</i>	2 456 635,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 567 401,30

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DSS Pruské	69	37	18 274	5 261,40	15 157,66

➤ **SLOVEN – stredisko sociálnej pomoci Slávnica**

**Druh sociálnej služby:** domov sociálnych služieb pre dospelých

**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 210

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná

**Adresa ZSS:** 01854 Slávnica č. 68

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva celkovo z 5 budov,
- budovy určené na ubytovanie PSS:
  - Budova I. postavená v r.1907, pôvodný účel –ubytovňa, technický stav - vyhovujúci, rekonštrukcia v r. 2004, obytná podlahová plocha na 1 PSS – 8,25 m<sup>2</sup>
  - Budova II. postavená v roku 1924, technický stav – vyhovujúci, r.2009 je plánované podrezanie budovy – sanácia suterénnych priestorov, obytná podlahová plocha na 1 PSS – 5,60 m<sup>2</sup>
  - Budova III. postavená v roku 1973 ako 12-bytová jednotka, technický stav – vyhovujúci, v r. 2003 rekonštrukcia strechy, obytná podlahová plocha na 1 PSS – 5,50 m<sup>2</sup>
  - Budova IV. postavená v roku 1981 ako 20-bytová jednotka, technický stav – vyhovujúci, v r. 2003 rekonštrukcia strechy, obytná podlahová plocha na 1 PSS – 5,50 m<sup>2</sup>
- ostatné objekty:
  - Hospodársky pavilón - postavený r.1983, vyhovujúci
  - Garáž, miestnosť pre zosnulých - postavený r.1992, vyhovujúca
  - Plynová kotolňa - postavená r. 1996, vyhovujúca
  - ČOV - postavená r. 1995, rekonštrukcia r. 2008
  - Skleník - postavený r. 1969 - nevyhovujúci
  - Príbytok pre zvieratá - postavený r. 1970 - nevyhovujúci
  - Sklad pre zeleninu - postavený r.1972 – nevyhovujúci
  - Trafostanica - postavená r.1984 –vyhovujúca
  - Vodáreň - postavená r. 1969 –vyhovujúca
  - Sušiareň bielizne - postavená r. 1986 –vyhovujúca
  - Vrátnica - postavená r. 1989 - vyhovujúca



**Plánované rekonštrukcie:**

- v rámci ROP skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb vybudovaním priestorov ergoterapie pre PSS zariadenia, zvýšenie energetickej efektívnosti rekonštrukciou a zateplením ubytovacieho pavilónu a hospodárskeho pavilónu
- zateplenie a výmena okien, bezbariérové riešenie prístupu, v suterénnom priestore vybudovať priestory na ergoterapiu, výťahy
- oprava, rekonštrukcia pivničných priestorov na pracovnú rehabilitáciu, oprava vonkajšej fasády, odkvapových žlabov a zvodov,
- rekonštrukcia vzduchotechniky, práčovne, kuchyne

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:** 2 069 212,3 € (62 337 090,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, poskytovanie stravy – racionálna, diabetická, mixovaná, šetriaca, nízkobielkovinová

**Počet zamestnancov:**

celkový počet zamestnancov je 107, vo vedení 3, v administratíve 5, zdravotné sestry 17, ošetrovatel'ky 39, inštruktor pracovnej výchovy 10, v stravovacej prevádzke 11, upratovačky, práčky 16, vodič, údržbár 6

**Forma terapie:**

ergoterapia: ručné práce

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	14 763 218,47
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	13 368 328,10
Celkové výdavky	48 190 149,27
Kapitálové výdavky	1 781 112,00
Bežné výdavky	46 409 037,27
<i>z toho mzdy</i>	19 791 958,00
<i>odvody</i>	7 031 644,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	5 183 689,40

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
SLOVEN –SSP Slávnica	224	107	16 780	4 889	15 414

➤ **Domov dôchodcov – Domov penzión pre dôchodcov, Dubnica nadVáhom**

**Zriad'ovateľ:** mesto Dubnica nad Váhom

**Sídlo:** Pod Hájom 1291/119, 018 41 Dubnica nad Váhom

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:** 170

➤ **Domov dôchodcov Nová Dubnica**

**Zriad'ovateľ:** mesto Nová Dubnica

**Sídlo:** Trenčianska 45, 018 51 Nová Dubnica

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:** 54

➤ **Slovenská agentúra sociálnych služieb n. o.**

**Sídlo:** Dukelská štvrť, 018 41 Dubnica nad Váhom

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Dukelská štvrť, 018 41 Dubnica nad Váhom

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 38, DSS – 4

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 28

➤ **Stredisko Evanjelickej DIAKONIE Košeca**

**Sídlo:** 018 64 Košeca, č. 898

**Právna forma:** cirkevná organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** 018 64 Košeca, č. 898

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 35, DSS - 10

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 30

### 2. 3. 3 Okres Myjava

➤ **Domov dôchodcov – Domov sociálnych služieb Myjava**

**Druh sociálnej služby:** domov dôchodcov, domov sociálnych služieb

**Zriad'ovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 150

**Forma sociálnej služby:** pobytová - celoročná

**Adresa ZSS:** Staromyjavská 889/77, 907 01 Myjava

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 5 budov
- rok uvedenia budov do prevádzky 1972, pôvodný účel budovy - zariadenie sociálnych služieb – domov dôchodcov
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 7,49 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** dobrý

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

- vstup – rampa do pavilónu „E“
- rekonštrukcia strechy na pavilóne „E“
- rekonštrukcia a modernizácia kuchyne
- rekonštrukcia a modernizácia práčovne

**Plánované rekonštrukcie:**

- v rámci ROP rekonštrukcia pavilónu C, modernizácia práčovne, vstupu do zariadenia, rekonštrukcia plochých striech, fasád a okien, elektrických rozvodov ( signalizácia pavilónu B), modernizácia kúpeľní, rekonštrukcia kotolne a rozvodov kúrenia, terasa pre klientov na pavilóne A
- modernizácia pavilónov C, D, E

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:**

nehnutel'ný majetok :	768 445,85 €	(23 150 200,- Sk)
hnuteľný majetok :	123 416,04 €	(3 718 032-Sk)
zásoby na skladoch :	33 041,76 €	(995 416,-Sk)
drobný hmotný majetok :	166 995,58 €	(5 030 909,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:** vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, diabetická

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 65, vo vedení 2, v administratíve 2, zdravotné sestry 17, rehabilitačná sestra 1, ošetrovatel'ky 18, sociálne pracovníčky 2, v stravovacej prevádzke 8, upratovačky a práčky 11, údržbár a kurič, vodič 3, vrátnik 1

**Forma terapie:**

práca s papierom, práca s textilom, práca s keramikou, ergoterapia, biblioterapia, arteterapia, telesná aktivita, hry na posilňovanie pamäti, interakčné hry

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	10 213 326,40
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	9 801 946,00
Celkové výdavky	33 892 106,05
Kapitálové výdavky	6 720 008,00
Bežné výdavky	27 172 098,05
<i>z toho mzdy</i>	11 996 000,00
<i>odvody</i>	4 126 000,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	2 909 000,00

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD – DSS Myjava	150	65	15 519	5 446	15 475

➤ **Sociálne služby Myjava, n. o**

**Sídlo:** nám. M. R. Štefánika 560/4, 907 01 Myjava

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Hoštáky 671/12, 907 01 Myjava, Trokanova 236, 907 01 Myjava

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** domov sociálnych služieb pre deti a dospelých s denným pobytom, útulok a zariadenie núdzového bývania

**Kapacita:** DSS – 20, útulok – 17, ZNB - 30

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** DSS – 3 deti, 7 dospelých, útulok – 4, ZNB - 24

**2. 3. 4 Okres Nové Mesto nad Váhom**

➤ **Domov dôchodcov – Domov sociálnych služieb Bzince pod Javorinou**

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb

**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 49

**Forma sociálnej služby:** pobytová - celoročná

**Adresa ZSS:** s. č. 344, Bzince pod Javorinou 916 11

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 1 budovy
- rok uvedenia budovy do prevádzky 1997, pôvodný účel budovy ZSS
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 13,82 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** vyhovujúci

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** kuchyňa, prístrešok na terase

**Plánované rekonštrukcie:** kotolňa

**Hodnota hnuiteľného a nehnuteľného majetku:** 782 942,57 € (23 586 928,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, racionálna neslaná, diabetická

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 26, vo vedení 3, v administratíve 4 s vedením, zdravotné sestry 4, ošetrovatelky 8, v stravovacej prevádzke 4, upratovačky a práčky 5, údržbár a kurič, vodič 1

**Forma terapie:**

ručné práce, športové aktivity

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	4 028 766,24
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	3 774 889,00
Celkové výdavky	10 794 143,00
Kapitálové výdavky	99 799,70
Bežné výdavky	10 694 944,50
<i>z toho mzdy</i>	4 986 000,00
<i>odvody</i>	1 721 615,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 254 983,70

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD-DSS	49	26	18 357	6 415	15 550

➤ **Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Nová Bošáca**

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb

**Zriadovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 50

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná

**Adresa ZSS:** 913 08 Nová Bošáca 68

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 2 budov
- rok uvedenia budov do prevádzky 1994, pôvodný účel budov - bývalá MŠ, rodinný dom a neskôr dom opatrovateľskej služby
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 10,20 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:**

Obe budovy sú v horšom technický stave s množstvom porúch

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

výmena strechy, výmena radiátorov, oprava základových pásov, výmena vchodových dverí a časti okien

**Plánované rekonštrukcie:**

v rámci ROP – rekonštrukcia a modernizácia budovy a kotelne - zateplenie obvodových múrov a stropu, výmena výťahu, vybudovanie ČOV, výmena elektroinštalácie a sanácia múrov

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:**

Nehnutel'ný majetok – budovy 367 575,66 € (11 073584,- Sk),

pozemky 1 991,59 € (59 999,- Sk)

Hnutel'ný majetok – stroje, prístroje a zariadenia 28 363,51 € (854 479,-Sk), dopravné prostriedky 14 931,62 € (449 830,- Sk), DHM a OTE 125 454,16€ (3 779 432,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, diabetická, žĺčniková

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 28, vo vedení 1, v administratíve 2, sociálna pracovníčka 1, zdravotné sestry 6, ošetrovatel'ky 7, v stravovacej prevádzke 5, upratovačky a práčky 5, údržbár a kurič, vodič 1

**Špeciálne služby poskytované klientom:**

pedikúra, kadernícke služby, rehabilitácia – nácvik chôdze, liečba biotrónovou lampou, perličkový kúpeľ nôh, masáž

**Forma terapie:**

muzikoterapia

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	3 340 960,52
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	3 268 131,00
Celkové výdavky	11 962 242,81
Kapitálové výdavky	87 500,00
Bežné výdavky	11 874 742,81
<i>z toho mzdy</i>	5 100 000,00
<i>odvody</i>	1 787 000,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 786 164,00

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD a DSS Nová Bošáca	50	28	19 791	5 447	15 179

➤ **Centrum sociálnych služieb v Novom Meste nad Váhom**

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb  
**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj  
**Kapacita:** 75  
**Forma sociálnej služby:** DSS – ambulantná forma starostlivosti  
zariadenie pre seniorov a DSS – celoročná forma starostlivosti  
**Adresa ZSS:** Bernolákova 14/604, 915 01 Nové Mesto nad Váhom

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 1 budovy
- rok uvedenia budovy do prevádzky 12/2006
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 8,54 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** dobrý

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** rekonštrukcia pivničných priestorov

**Plánované rekonštrukcie:** neplánujeme

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku k 31.5.2009: EUR**

inv. hnutel'ný majetok	149 332,07	€	(4 498 778, Sk)
DHM	283 560,99	€	(8 542 558,- Sk)
Pozemok Bernolákova	38 278,75	€	(1 153 186,- Sk)
Budova Bernolákova	2 811 807,37	€	(84 708 507,- Sk)
Pozemky Beckov	3 086,37	€	(92 980,- Sk)
Budovy Beckov	165 106,05	€	(4 973 985,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

- vlastná stravovacia prevádzka,
- druh stravy – racionálna, diabetická, bezlepková, šetriaca, neslaná, špeciálna

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 35, vo vedení 4, v administratíve 2, zdravotné sestry 6, opatrovatel'ky 6, v stravovacej prevádzke 5, upratovačky a práčky 6, údržbár a kurič, vodič 1, informátor 2, vychovávateľky 2, pomocné vychovávateľky 1

**Forma terapie:**

vyšívanie, práca s PC

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	4 918 730,00
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	4 742 916,00
Celkové výdavky	14 159 230,00
Kapitálové výdavky	679 311,48
Bežné výdavky	13 479 919,00
<i>z toho mzdy</i>	6 219 000,00
<i>odvody</i>	2 189 000,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 708 349,40

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
CSS Nové Mesto nad Váhom	75	35	15 732,40	942 /ambulantná 6094,50/celoročná	14 807

➤ **Domov sociálnych služieb Zemianske Podhradie**

**Druh sociálnej služby:** domov sociálnych služieb pre dospelých  
**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj  
**Kapacita:** 109  
**Forma sociálnej služby:** pobytová - celoročná  
**Adresa ZSS:** 913 07 Zemianske Podhradie

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 2 budov
- rok uvedenia budovy do prevádzky 1953, pôvodný účel budovy – kaštieľ
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 6,45 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** stará budova

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

čistička odpadových vôd, rekonštrukcia parkoviska

**Plánované rekonštrukcie:**

v rámci ROP - rekonštrukcia fasády so zateplením, rekonštrukcia kuchyne

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:** 570 481,31 € (17 186 320,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, šetriaca, diabetická

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 52, vo vedení 3, v administratíve 1, zdravotné sestry 9, ošetrovatel'ky 16, v stravovacej prevádzke 8, upratovačky a práčky 7, údržbár a kurič, vodič 3, sociálny a výchovný úsek 5

**Forma terapie:**

pracovná terapia – ergoterapia biblioterapia, arteterapia, muzikoterapia, relaxačné cvičenia, diskusné sedenia, vyššívanie



**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	6 447 552,42
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	6 190 093,60
Celkové výdavky	25 691 341,00
Kapitálové výdavky	6 035 000,00
Bežné výdavky	19 656 341,00
<i>z toho mzdy</i>	9 439 000,00
<i>odvody</i>	3 309 000,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 746 345,25

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DSS Zemianske Podhradie	109	52	19 463	4 689	15 127

➤ **ZOS Nové Mesto nad Váhom****Zriadovateľ:** mesto Nové Mesto nad Váhom**Sídlo:** J. Kollára 12, 915 01 Nové Mesto nad Váhom**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby**Kapacita:** 14➤ **ZOS Stará Turá****Zriadovateľ:** mesto Stará Turá**Sídlo:** ul. 8. apríla 217, 916 01 Stará Turá**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby**Kapacita:** 13➤ **ZOS Kočovce****Zriadovateľ:** obec Kočovce**Sídlo:** Kočovce č. 322, 916 31**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby**Kapacita:** 14➤ **ZOS Čachtice****Zriadovateľ:** obec Čachtice**Sídlo:** Malinovského 427, 916 21

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby  
**Kapacita:** 16

➤ **Domov OS Považany**

**Zriadovateľ:** obec Považany

**Sídlo:** Považany č. 144, 916 26

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby  
**Kapacita:** 12

➤ **MESTO - Nové Mesto nad Váhom**

**Sídlo:** ul. Čsl. Armády 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom

**Právna forma:** organizačná jednotka mesta Nové Mesto nad Váhom

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** ul. Trenčianska č. 46, 915 01 Nové Mesto nad Váhom

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** útulok

**Kapacita:** 30

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 11

➤ **Domov dôchodcov, n. o. Hrachovište**

**Sídlo:** 916 15 Hrachovište č. 256

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** 916 15 Hrachovište č. 256

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:** 50

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 35

➤ **DOMICILE, n. o.**

**Sídlo:** Paprad' 1595, 916 01 Stará Turá

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Paprad' 1595, 916 01 Stará Turá

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 15, DSS - 34

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** DSS - 11

## 2. 3. 5 Okres Partizánske

➤ **Domov dôchodcov – Domov sociálnych služieb Partizánske**

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb

**Zriadovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 120

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná  
**Adresa ZSS:** Škultétyho 653/20, Partizánske

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 1 budovy
- rok uvedenia budovy do prevádzky 1966, pôvodný účel budovy - domov dôchodcov
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 7,76 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** primeraný veku stavby

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** rekonštrukcia práčovne

**Plánované rekonštrukcie:**

- v rámci ROP – vybudovanie sedlovej strechy a zateplenie budovy
- rekonštrukcia kotolne a tepelných rozvodov

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:**

239 482,82 € (7 214 659,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, šetriaca, diabetická

**Vedľajšia hospodárska činnosť:** ovocný sad - výnos 635,66 € (19 150,- Sk)

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 50, vo vedení 3, v administratíve 3, zdravotné sestry 11, ošetrovatel'ky 13, v stravovacej prevádzke 9, upratovačky a práčky 7, údržbár a kurič, vodič 2, vrátnik 3

**Forma terapie:** ergoterapia

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	7 403 025,80
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	7 200 624,20
Celkové výdavky	26 230 416,90
Kapitálové výdavky	5 577 398,00
Bežné výdavky	20 653 018,90
<i>z toho mzdy</i>	8 866 000,00
<i>odvody</i>	3 160 531,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	2 290 790,30

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD-DSS Partizánske	120	50	18 683,00	5 129,00	14 271,00

➤ **ZOS a DOR Partizánske**

**Zriadovateľ:** mesto Partizánske

**Sídlo:** Družstevná 833, 958 01 Partizánske

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby, zariadenie núdzového bývania

**Kapacita:** ZOS – 20, ZNB - 2

➤ **DD Chynorany**

**Zriadovateľ:** obec Chynorany

**Sídlo:** Nám. Hrdinov 12/21, 956 33 Chynorany

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:** 32

➤ **Mesto Partizánske**

**Sídlo:** Nám.- SNP 212/4, 958 01 Partizánske

**Právna forma:** organizačná jednotka mesta Partizánske

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** ul. Jašíková 160, 958 01 Partizánske

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** útulok

**Kapacita:** 20

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 6

➤ **Domov n. o., Partizánske**

**Sídlo:** Nádražná 649/6, 958 01 Partizánske

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** ul. Nádražná 649/6, 958 01 Partizánske

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 55, DSS - 35

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** ZS – 21, DSS - 14

➤ **PENZION JESEŇ, n. o.**

**Sídlo:** Malé Kršteňany 184, 958 03 Partizánske

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Malé Kršteňany 184, 958 03 Partizánske

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:**

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** -

➤ **Denné Centrum Frézia Partizánske n. o.**

**Sídlo:** Veľká okružná 1017/15, 958 01 Partizánske

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Veľká okružná 1017/15, 958 01 Partizánske  
**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** DSS pre deti a dospelých s denným pobytom  
**Kapacita:** 20  
**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 6 dospelých

## 2. 3. 6 Okres Považská Bystrica

### ➤ Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb Považská Bystrica

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb, útulok  
**Zriadovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj  
**Kapacita:** 180 DD a DSS  
20 útulok  
**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná  
**Adresa ZSS:** Zakvášov 1935/453, 017 1 Považská Bystrica  
Útulok – Mládežnícka 322/17, 017 01 Považská Bystrica

#### Popis budovy:

- objekt DD – DSS pozostáva z 3 budov uvedených do prevádzky v 80 - 90 rokoch
- základom je bunkový systém, pri ktorom jedna obytná bunka pozostáva z jednej izby o rozmere 20,35 m<sup>2</sup>, malej izby o rozmere 12,58 m<sup>2</sup>, kuchynky, kúpeľne a WC, pričom súčasťou malej izby je aj loggia
- útulok je umiestnený v ďalšej budove, v prenajatých priestoroch na Mládežníckej ulici č. 322 v Považskej Bystrici, prijímatelia sociálnej služby sú ubytovaní v 11 – tich obytných izbách, k dispozícii majú vybavenú kuchyňu na prípravu stravy, spoločenskú miestnosť s televízorom, sprchy a WC, práčovňu s automatickou pračkou a sušiareň
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 prijímateľa je 18,30 m<sup>2</sup> (vo výmere nie sú započítané spoločné priestory)

#### Technický stav budovy: nevyhovujúci

Areál zariadenia je súčasťou sídliska Zakvášov, nie je oplotený. Vybudovanie oplotenia je nevyhnutné vzhľadom na zloženie a zdravotný stav prijímateľov sociálnej služby.

#### Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:

rekonštrukcia hlavného vchodu do zariadenia – vybudovanie bezbariérového vstupu pre imobilných obyvateľov a pre vozidlá zdravotnej služby, bola realizovaná v roku 2003 v sume 799 832,90 Sk

#### Plánované rekonštrukcie:

- v rámci ROP – rozšírenie spektra a kvality sociálnych služieb pre marginalizované skupiny obyvateľov Považia
- zateplenie budov, výmenu okien a opravu loggií

#### Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:

Hodnota dlhodobého hmotného majetku: obstarávacia cena 1 287 681,54 € (38 792 694,- Sk)  
zostatková cena: 612 078,24 €(18 439.469,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy - racionálna, šetriaca, diabetická a ich kombinácie, v prípade potreby zabezpečujeme individuálnu diétu, mletú, mixovanú a tekutú stravu

**Počet zamestnancov:**

celkový počet zamestnancov je 76 (z toho 5 v útulku), 3 úseky:

ekonomicko - prevádzkový – 15 zamestnancov (ekonómka, účtovníčka, mzdová pracovníčka, vedúca prevádzky, pračky – šičky, vodič – údržbár, vrátnici),

sociálny úsek – 9 zamestnancov (sociálne sestry, ergoterapeut, vychovávatelia),

zdravotný úsek – 50 zamestnancov (zdravotné sestry, sanitárky, opatrovatelky, kuchárky, pomocné kuchárky, skladníčka, vedúca stravovacej prevádzky, upratovačky)

**Špeciálne služby poskytované klientom**

pravidelné týždenné zabezpečovanie bohoslužieb v kaplnke zariadenia, rehabilitačné služby, pedikérske služby, kadernícke služby

**Forma terapie:**

výroba dekoratívnych predmetov ručné práce

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	15 723 163
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	15 430 895
Celkové výdavky	34 743 205
Kapitálové výdavky	679 594
Bežné výdavky	34 063 611
<i>z toho mzdy</i>	13 239 000
<i>odvody</i>	4 591 772
<i>energie, voda, komunikácie</i>	6 391 950

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD a DSS Pov. Bystrica	180	71	15 125	7 160	14 399
Útulok	20	5	11 534	66	14 941

➤ **Domov dôchodcov – Domov sociálnych služieb Horná Mariková**

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb

**Zriad'ovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 35

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná

**Adresa ZSS:** 018 03 Horná Mariková 37

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z troch vzájomne spojených budov
- do r. 1976 slúžila prvá budova ako základná škola a byt pre učiteľa, po účelovej prestavbe, prístavbe a nadstavbe sa objekt začal od augusta 1995 využívať ako DD – DSS
- priemerná podlahová plocha na jedného PSS je 8,24 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** nevyhovujúci

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

- oprava strechy na zariadení + zvody + snehové zábrany

**Plánované rekonštrukcie:**

- výmena vstupných dverí a okien, oprava fasády, zateplenie budov
- vybudovanie malej ČOV
- nadstavba zariadenia

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku :**

nehnutel'ný DHM	14 722,52 €	(443 531, - Sk)
hnuteľný DHM	56 739,02 €	(1 709 320,- Sk)
materiál na sklade	4 163,36 €	(125 425,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, v ktorej sa pripravuje strava racionálna, šetriaca a diabetická

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 22 zamestnancov, z toho 3 zamestnanci vo vedení, 3 v administratíve, 4 zdravotné sestry, 4 ošetrovatel'ky, 4 kuchárky, 2 upratovačky, 1 práčka – šička, 1 vodič - údržbár – kurič

**Špeciálne služby poskytované klientom:**

tzv. nadštandardné (používanie vlastných elektrických spotrebičov, úprava účesu

**Forma terapie:**

strihanie látok a papiera, rôzne ručné práce, kreslenie, čítanie, cvičenie, počúvanie relaxačnej hudby, tréning a pamäťové cvičenia, hry, vychádzky, zber bylín

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	2 264 646,20
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	2 176 294,00
Celkové výdavky	8 262 632,73
Kapitálové výdavky	116 000,00
Bežné výdavky	8 146 632,73
<i>z toho mzdy</i>	3 980 000,00
<i>odvody</i>	1 366 889,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 087 999,20

### Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD-DSS Horná Mariková	35	22	20 302	5 461	15 075

#### ➤ Domov dôchodcov – Domov sociálnych služieb Papradno

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb

**Zriadovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 25

**Forma sociálnej služby:** pobytová - celoročná

**Adresa ZSS:** 018 13 Papradno č. 12

#### Popis budovy:

- objekt pozostáva z dvoch budov
- komplex budov bol postavený a daný do prevádzky v roku 1972, pôvodný účel obvodné zdravotné stredisko, od r. 1996-1997 DD - DSS
- priemerná obytná plocha na 1 PSS je 9,14 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** okná sú v havarijnom stave

#### Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:

- priestory prízemnia sa zväčšili o plochu 70 m<sup>2</sup>
- oprava plochej strechy hospodárskeho pavilónu
- výmena vchodových dverí (oceľové nahradené plastovými) a dverí do záhrady
- oprava sociálneho zariadenia, šatne personálu a vstupu do hospodárskej budovy

#### Plánované rekonštrukcie:

- výmena okien oceľových za plastové
- osadenie zvislej plošiny do schodiskového priestoru (vytvorí sa bezbariérový vstup na II. poschodie)
- rekonštrukcia kúpeľne
- nadstavba hospodárskej budovy ( vytvorenie ubytovacej časti pre kapacitu 16 )

#### Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:

budovy 179 712 € ( 5 414 000,- Sk)

DHN + OTE 87 566 € ( 2 638 000,- Sk )

sklady 9 626 € ( 290 000,-Sk )

Nehnutel'ný majetok – budovy a rozsiahly pozemok je vo vlastníctve obce Papradno, s ktorou je uzatvorená zmluva o bezplatnom prenájme nehnuteľností.



**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, 3 druhy stravy – racionálna, žlčníková a diabetická

**Počet zamestnancov:**

celkový počet zamestnancov - 19, vo vedení - 3, v administratíve - 2, zdravotné sestry - 5, ošetrovatelky – 2, v stravovacej prevádzke - 4 ( 3,5 prac. úväzku ), upratovačky a práčky - 2, vodič, údržbár, obsluha plynovej kotolne, elektroopravár - 1

**Forma terapie:**

pletie veľkonočných korbáčov, pletie košíkov, prútené metly, výroba ikebán na veľkonočné a vianočné sviatky, výroba darčiekov, háčkovanie

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	1 895 000
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	1 892 000
Celkové výdavky	8 145 000
Kapitálové výdavky	-
Bežné výdavky	8 145 000
<i>z toho mzdy</i>	3 887 000
<i>odvody</i>	1 357 000
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 000 000

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD-DSS Paprado	28	19	24 240	5 565	17 509

➤ **Domov sociálnych služieb Dolný Lieskov**

**Druh sociálnej služby:** domov sociálnych služieb  
**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj  
**Kapacita:** 115, z toho 112 celoročný pobyt a 3 týždenný pobyt  
**Forma sociálnej služby:** Pobytová – celoročná a týždenná  
**Adresa ZSS:** Dolný Lieskov č. 197, 018 21

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 5 budov určených na zdravotno-sociálne služby a zo 7 prevádzkových objektov
- rok uvedenia budovy do prevádzky 1960
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 8,21 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:**

Kaštieľ je zo 17. storočia v dobrom technickom stave ale z hľadiska účelovosti nedostatočný – točené a prudké schodišťa, veľké izby. Nakoľko sa jedná o kultúrnu pamiatku nie je možná svojvoľná rekonštrukcia.

- základné stavebné prvky objektov sú v dobrom stave, primeranom dobe užívania, nevyhovujúce sú okná prístavby č. 1 a 2, vlhnutie suterénu prístavby č. 1, dôležité je zateplenie

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

prístavba pavilónu pracovnej terapie, jazdiareň hipoterapie, výstavba ČOV, opravy sociálnych zariadení, kotolňa

**Plánované rekonštrukcie:**

- v rámci ROP – zateplenie a rekonštrukcia pavilónu a vybudovanie kolektorového ohrevu vody
- obnova parku DSS – Národná kultúrna pamiatka

**Hodnota hnuiteľného a nehnuteľného majetku:** 2 173 844,49 € (65 489 239,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy: racionálna, diétna - diéta č. 2 – šetriaca, diéta č. 4 – žlčníková s obmedzením tuku, diéta č. 9 – diabetická

**Počet zamestnancov:**

celkový počet - 58 z toho: vo vedení 1, v administratíve 3, sociálne pracovníčky 4, psychologička 1, ergoterapeuti 4, komunitné domácnosti 7, zdravotné sestry 9, ošetrovatelky 7, stravovacia prevádzka 6, skladníčky 2, upratovačky a práčky 9, údržbár, kurič, vodič 4, vrátnik 1

**Špeciálne služby poskytované klientom:**

animoterapia, pedagogicko – psychologické jazdenie, hippoterapia, strihanie, masáže, rehabilitačný telocvik, poskytovanie sociálnych služieb formou komunitných domácností čo zvyšuje možnosť sebarealizácie a integrácie PPS

**Forma terapie:**

- keramická dielňa, dielňa na výrobu sviečok, výrobky z dreva a iných materiálov
- integrované pracovisko Považská Bystrica – kaviareň, predajňa výrobkov pracovnej terapie
- pestovanie kvetín, skleníky, údržba areálu, aranžovanie

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	7 050 301,26
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	6 953 468,91
Celkové výdavky	26 955 843,56
Kapitálové výdavky	190 000,00
Bežné výdavky	26 765 843,56
<i>z toho mzdy</i>	10 282 000,00
<i>odvody</i>	3 539 585,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	3 254 632,90

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
Domov sociálnych služieb Dolný Lieskov	114,866	54,9	19 395,54	4 930,30	15 607

➤ **Domov dôchodcov Považská Bystrica****Zriadovateľ:** mesto Považská Bystrica**Sídlo:** Lánska 957/32, 017 01 Považská Bystrica**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov**Kapacita:** 35**2. 3. 7 Okres Prievidza**➤ **Centrum sociálnych služieb Nitrianske Pravno****Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb**Zriadovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj**Kapacita:** 234 / CSS N.Pravno 200, Vyšehradné 18, Valaská Belá 16**Forma sociálnej služby:** pobytová - celoročná**Adresa ZSS:** Žltá 319/25, 972 13 Nitrianske Pravno**Popis budovy:**

- Nitrianske Pravno – objekt pozostáva zo 6 budov, rok uvedenia do prevádzky 1957, pôvodný účel – Dom Rádu sv. Vincenta
- Vyšehradné – objekt pozostáva z 2 budov, rok uvedenia do prevádzky 1984, pôvodný účel – škola v prírode
- Valaská Belá – objekt pozostáva z 3 budov, rok uvedenia do prevádzky 1985, pôvodný účel – rodinný dom a ubytovňa Krištál
- priemerná obytná plocha na 1 PSS je 6,59 m<sup>2</sup> (započítané len izby) a 16,41 m<sup>2</sup> (okrem izieb započítané aj spoločenské, rehabilitačné, komunikačné, sociálne a stravovacie priestory)

**Technický stav budovy:**

Budovy stredne opotrebované, vyžadujú si plánované rekonštrukcie, ktoré sú vpísané v ďalšom bode.

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** žiadne**Plánované rekonštrukcie:**

- v rámci ROP – rekonštrukcia a zateplenie – kotolňa, vnútorná a vonkajšia kanalizácia, čistička odpadových vôd, vnútorné rozvody teplej a studenej vody, rozvody ústredného kúrenia, kompletné zateplenie

- rekonštrukcia elektroinštalácie v práčovni
- rekonštrukcia vzduchotechniky stravovacej prevádzky

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:**

**Nehnutel'ný :** 1 602 958,33 € (48 290 722,- Sk)

**Hnutel'ný :** 533 705,04 € (16 078 398,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy: racionálna, šetriaca, diabetická, bezlepková, špeciálne diétne postupy a diagnostické diéty

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 115, vo vedení 1, v administratíve 9, zdravotné sestry 39, ošetrovatel'ky 30, v stravovacej prevádzke 14, upratovačky a práčky 17, údržbár a kurič, vodič 5

**Forma terapie:** práca v exteriéri zariadenia, okopávanie rastlín, kvetín, výsadba nových kvetín, práca v pracovnej dielni – ručné práce slúžiace na precvičenie jemnej motoriky a myslenia

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	14 705 837
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	14 441 620
Celkové výdavky	45 558 418
Kapitálové výdavky	1 089 989
Bežné výdavky	44 468 429
<i>z toho mzdy</i>	20 453 000
<i>odvody</i>	7 414 912
<i>energie, voda, komunikácie</i>	6 379 223

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
CSS –Nitrianske Pravno	234	113	15 823	5 143	15 107

➤ **DOMINO – Centrum sociálnej pomoci Prievdza**

**Druh sociálnej služby:** domov sociálnych služieb

**Zriad'ovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 36

**Forma sociálnej služby:** ambulatná, pobytová – celoročná, týždenná

**Adresa ZSS:** Veterná č. 11, 971 01 Prievdza

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 2 budov
- rok uvedenia budovy do prevádzky 1984, pôvodný účel budovy – MŠ a jasle
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 6,15 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:**

rekonštrukcie a opravy sú nevyhnutné, nakoľko technický stav budovy je čiastočne vyhovujúci

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** rekonštrukcia kúpeľne, rekonštrukcia kotolne

**Plánované rekonštrukcie:**

- v rámci ROP – nadstavba obytných priestorov, rekonštrukcia priestorov výchovy a trávenia voľného času
- rekonštrukcia kúpeľne na III. oddelení, rekonštrukcia II. oddelenia na bezbariérové, rekonštrukcia práčovne a kuchyne, zateplenie budov

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:** 257 372 € (7 753 589,- Sk)  
(údaj je za DSS + krízové stredisko spolu)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, diétna, šetriaca, bezmliečna, bezlepková,

**Počet zamestnancov:** celkový počet 31, vo vedení 4, v administratíve 3, zdravotné sestry 7, ošetrovatel'ky 6, v stravovacej prevádzke 3, upratovačky a práčky 2, údržbár a kurič, vodič 2

**Forma terapie:** práca s drevom, kovom, drôtom, textilným odpadom

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	1211633,27
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	745943,00
Celkové výdavky	19 414 947,00
Kapitálové výdavky	2 349 289,00
Bežné výdavky	13 944 801,14
<i>z toho mzdy</i>	6 580 000,00
<i>odvody</i>	2 259 000,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 739 604,58

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DOMINO - CSP	36	31	32 279,63	1 726,72	17 688,17

## ➤ HUMANITY – Centrum sociálnej pomoci

<b>Druh sociálnej služby:</b>	domov sociálnych služieb, zariadenie podporované bývanie (ďalej ZPB), zariadenie núdzového bývania, útulok
<b>Zriaďovateľ:</b>	Trenčiansky samosprávny kraj
<b>Kapacita:</b>	77 klientov z toho: DSS-44 klientov, ZPB-10 klientov, ZNB-8 klientov, útulok – 15 klientov
<b>Forma sociálnej služby:</b>	DSS, ZPB – pobytová - celoročná, útulok, ZNB – pobytová, na určitý čas
<b>Adresa ZSS:</b>	DSS- ul. Viničná č. 17, 971 01 Prievidza 5, časť Veľká Lehôtká ZNB – ul. Odbojárov 6, 971 01 Prievidza Útulok – ul. Sv. Metoda č. 16, 971 01 Prievidza ZPB – ul. Odbojárov 6, 971 01 Prievidza

### Popis budov:

- HUMANITY – CSP pozostáva z 3 budov
- DSS bola uvedená do užívania v roku 1995, po rekonštrukcii z pôvodnej materskej školy
- v r. 2001-2002 bola realizovaná prístavba k pôvodnej budove, V r. 2004-2005 bola realizovaná prístavba ZPB s podkrovím k pôvodnej budove ZNB
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 klienta predstavuje 7,90 m<sup>2</sup>

**Technický stav budov:** dobrý

### Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:

rekonštrukcia strechy a obvodových múrov ZNB – havarijný stav

### Plánované rekonštrukcie:

- rekonštrukcia strechy a vybudovanie podkrovia DSS
- zateplenie pôvodnej budovy DSS

**Hodnota hnuťného a nehnuteľného majetku:** 1 130 925,97 € (34 070 274,- Sk)

### Stravovacia prevádzka:

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna

### Počet zamestnancov:

celkový počet 40 zamestnancov (z toho: DSS- 29 zamestnancov, ZPB- 5 zamestnancov, Útulok- 6 zamestnancov) vo vedení 1, v administratíve 2, zdravotné sestry 2, opatrovatelky 5, zdravotnícki asistenti 4, ergoterapeuti 6, sociálni pracovníci 3, v stravovacej prevádzke 5, upratovačky a práčky 3, údržbár – kurič - vodič 2, ostatní 7

### Forma terapie:

ergoterapia, klimatoterapia, animoterapia, muzikoterapia, arteterapia.

### Ukazovatele v Sk (rok 2008):

Celkové príjmy	3 603 981,07
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	3 317 335,00
Celkové výdavky	18 047 315,28
Kapitálové výdavky	615 500,00

Bežné výdavky	17 431 815,28
z toho mzdy	7 592 000,00
odvody	2 648 630,00
energie, voda, komunikácie	1 620 000,00

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DSS,ZCHB	52	34	29 522	5 313	19 754
Útulok	15	6	11 358	12	15 18
DpOR	8	0	4 323	0	0

➤ **Domov dôchodcov Prievdza**

**Zriaďovateľ:** mesto Prievdza

**Sídlo:** J. Okáľa č. 6, 971 01 Prievdza

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:** 150

➤ **Domov dôchodcov – Stredisko M. Rázusa**

**Zriaďovateľ:** mesto Prievdza

**Sídlo:** M. Rázusa 17, 971 01 Prievdza

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:** 74

➤ **Jazmín n. o.**

**Sídlo:** ul. Nádaždyho 4, 972 51 Handlová

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** ul. Partizánska 32, 972 51 Handlová, ul. F. Nádaždyho 4, 972 51 Handlová

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** útulok, zariadenie núdzového bývania

**Kapacita:** útulok – 27, ZNB - 18

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** útulok – 6, ZNB – 13

➤ **HARMÓNIA n. o.**

**Sídlo:** Nám. Slobody 14, 971 01 Prievdza

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Košovská cesta 15, 971 01 Prievdza,  
ul. Ľudovíta Štúra 12, 971 01 Prievdza

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** útulok, zariadenie núdzového bývania

**Kapacita:** útulok – 20, ZNB - 20

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** útulok – 5, ZNB – 8

➤ **Orchidea, n. o.**

**Sídlo:** Necpalská 32, 971 01 Prievidza

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** ul. Škultétyho 246, 956 18 Bošany

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie núdzového bývania

**Kapacita:** 19

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 12

➤ **SENIOR Nitrianske Rudno, n. o.**

**Sídlo:** Hurbanovo námestie 29, 972 01 Bojnice

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** 972 26 Nitrianske Rudno č. 2066

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 33, DSS - 4

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** ZS - 13

➤ **Bc. Ľubica Géczyová, 972 24 Diviacka Nová Ves**

**Sídlo:** Diviacka Nová Ves č. 227, 972 24

**Právna forma:** fyzická osoba

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Diviacka Nová Ves č. 465, 972 24

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 10, DSS - 5

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** DSS - 3

➤ **STREDISKO SOCIÁLNYCH SLUŽIEB KANIANKA, n. o.**

**Sídlo:** ul. Nová 596, 972 17 Kanianka

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** ul. Nová 596, 972 17 Kanianka,  
ul. Kpt. Weinholda č. 24, 972 43 Zemianske Kostolany

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:** 89

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 50

➤ **Nový domov n. o.**

**Sídlo:** Energetikov 1, 971 01 Prievidza

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Energetikov 1, 971 01 Prievidza

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** domov sociálnych služieb pre deti a dospelých s týždenným a denným pobytom

**Kapacita:** 24

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** deti – 3 denne, 4 týždenne,  
dospelý – 3 denne, 13 týždenne



## 2. 3. 8 Okres Púchov

### ➤ Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb Lednické Rovne

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb  
**Zriadovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj  
**Kapacita:** 42  
**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná  
**Adresa ZSS:** Medňanská 80, 020 61 Lednické Rovne

#### Popis budovy:

- objekt pozostáva z 1 budovy
- rok uvedenia budovy do prevádzky 1993, pôvodný účel budovy – obytná bytovka
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 7,98 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** dobrý

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** žiadne

**Plánované rekonštrukcie:** neplánujeme

**Hodnota hnuiteľného a nehnuteľného majetku:** 410 283,24 € (12 360 193,- Sk)

#### Stravovacia prevádzka:

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, diabetická

#### Počet zamestnancov:

celkový počet 26, vo vedení 1, v administratíve 4, zdravotné sestry 8, sanitárky 4, v stravovacej prevádzke 4, upratovačky 3, práčka 1, údržbár, kurič a vodič 1

#### Špeciálne služby poskytované klientom:

týždenné nákupy potravín, hygienických potrieb, obuvi a ošatenia, strihanie a úprava vlasov, zabezpečenie pedikérskej služby

**Forma terapie:** práca v záhrade

#### Ukazovatele v Sk (rok 2008):

Celkové príjmy	2 732 233,21
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	2 618 100,00
Celkové výdavky	9 860 449,16
Kapitálové výdavky	404 494,76
Bežné výdavky	9 455 954,40
<i>z toho mzdy</i>	4 883 000,00
<i>odvody</i>	1 714 046,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 139 246,40

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD a DSS Lednické Rovne	42	26	18 762	5 220	16 277

➤ **Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Púchov – Kolonka****Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj**Kapacita:** 56 klientov**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná**Adresa ZSS:** ul. J. Smreka č. 486, 020 01 Púchov- Kolonka**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 1 budovy,
- pôvodne slúžila budova ako ubytovňa, v r. 1980 bola uvedená budova do prevádzky na poskytovanie sociálnej starostlivosti
- obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 7,60 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:**

budova vzhľadom k veku a k pôvodnému účelu vyžaduje stavebno - technické úpravy

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

vybudovanie plynovej kotolne

**Plánované rekonštrukcie:**

- rekonštrukcia a prístavba v DD a DSS, zateplenie budovy, sedlová strecha
- rekonštrukcia kuchyne, vrátane manipulačného výtahu
- rekonštrukcia elektroinštalácie a osvetlenia budovy
- zriadenie telefónnej ústredne a rekonštrukcia káblových rozvodov

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:** 8 420 930,76 Sk /stav k 31.12.2008/  
345 241,07 € / stav k 31. 05. 2009/

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy - racionálna, šetriaca, diabetická

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 29, vo vedení 3, v administratíve 2,5, zdravotné sestry 6, ošetrovatel'ky 6, v stravovacej prevádzke 6,5, upratovačky a práčky 5, údržbár a kurič, vodič 2

**Špeciálne služby poskytované klientom:**

donáška liekov, zdravotníckeho materiálu a pomôcok, zabezpečenie nákupov podľa individuálnych potrieb prijímateľov (ošatenie, obuv, potraviny, hygienické potreby), doprovod na vyšetrenia, strihanie, varenie kávy, čaju, prihrievanie stravy od príbuzných, pomoc pri vybavovaní osobnej korešpondencie, súčinnosť s orgánmi a inštitúciami pri vybavovaní úradnej korešpondencie, podporovanie a pomoc pri záujmovej činnosti, organizácia kultúrno- spoločenských aktivít

**Forma terapie:**

nástenková tvorba, výzdoba zariadenia

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	3 704 786,95
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	3 520 168,00
Celkové výdavky	11 567 419,80
Kapitálové výdavky	0
Bežné výdavky	11 567 419,80
<i>z toho mzdy</i>	5 144 000,00
<i>odvody</i>	1 776 611,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 238 690,40

**Pomerové ukazovatele (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD a DSS Púchov - Kolonka	56	28,8	17 201	5 238	14 884

➤ **Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb Chmelinec Púchov**

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb

**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 160

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná

**Adresa ZSS:** Hoštinská č. 1620, 020 01 Púchov

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 2 budov
- rok uvedenia budov do prevádzky 1985 DD I a 1993 DD II obytné bunky
- panelákového typu priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 20,20 m<sup>2</sup>

**Technický stav budov:** dobrý

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** rekonštrukcia hlavného vchodu do zariadenia- vybudovanie bezbariérového vstupu

**Plánované rekonštrukcie:**

v rámci ROP – rekonštrukcia budov DD I a DD II, výmena drevených okien a vonkajších dverí za plastové, rekonštrukcia plochých striec za sedlové, zateplenie plášťa

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:**

Hnutel'ný: 96 516,93 € (2 907 669,- Sk)

Nehnutel'ný: 907 818 € (27 348 925,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, diétna, šetriaca

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 65, vo vedení 6, počet vedúcich 3, administratív 3, zdravotné sestry 15, ošetrovatel'ky 13, v stravovacej prevádzke 8, upratovačky a práčky 11, údržbár a vodič 2

**Špeciálne služby poskytované klientom:**

fitness - posilňovacie zariadenia v telocvični a rehabilitácia, zabezpečená pedikúra a strihanie

**Forma terapie:**

práce v záhrade vyšívanie, pletenie košíkov, výroba z dreva - domčeky, kolísky, kostolíky, opletanie demizónov a sklenených nádob

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	13 496 478,53
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	13 106 093,00
Celkové výdavky	28 568 800,03
Kapitálové výdavky	274 213,00
Bežné výdavky	28 294 587,03
<i>z toho mzdy</i>	11 384 000,00
<i>odvody</i>	3 894 474,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	5 394 173,06

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD a DSS Chmelinec Púchov	160	65	14 737	6 827	13 992,00 Sk

➤ **Domov sociálnych služieb Púchov – Nosice**

**Druh sociálnej služby:** domov sociálnych služieb  
**Zriad'ovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj  
**Kapacita:** 38  
**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná, týždenná  
**Adresa ZSS:** 020 01 Púchov – Nosice 57

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 2 budov
- rok uvedenia budovy do prevádzky 1993, pôvodný účel budovy – 12 bytových jednotiek
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 4,55 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** budova je po rekonštrukcii

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

- rok 2007 – nadstavba stravovacej prevádzky – vznik Centra výchovy a vzdelávania
- zateplenie obytnej budovy, rekonštrukcia kotolne

**Plánované rekonštrukcie:** rekonštrukcia – modernizácia výťahů

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:** 577 760,19 € (17 405 603,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna

**Počet zamestnancov:**

celkový počet. 34, vo vedení 2, v administratíve 4, zdravotné sestry 9, ošetrovatel'ky 6, v stravovacej prevádzke 4, upratovačky a práčky 2, údržbár – vodič 2, vychovávateľky 3

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	1 423 000
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	1 275 000
Celkové výdavky	13 593 000
Kapitálové výdavky	540 000
Bežné výdavky	13 052 000
<i>z toho mzdy</i>	6 627 000
<i>odvody</i>	2 279 000
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 044 000

**Pomerové ukazovatele (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DSS Púchov Nosice	37	35	30 615	28 947	14 912

➤ **ZOS Beluša**

**Zriad'ovateľ:** obec Beluša

**Sídlo:** Farská 1157/54, 018 61 Beluša

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby

**Kapacita:** 17

### 2. 3. 9 Okres Trenčín

➤ **Centrum sociálnych služieb Trenčín – Juh**

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb

**Zriad'ovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 182

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná 176 PSS, týždenná 6 PSS

**Adresa ZSS:** Liptovská 10, 91108 Trenčín

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva z 1 budovy, ktorá má ubytovaciú časť na 5 poschodiach a tiež na prízemí a v suteréne
- rok uvedenia budovy do prevádzky – 1999/2000, pôvodný účel budovy – poskytovanie sociálnych služieb
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 9,39 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** dobrý

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

rekonštrukcia odsávania v kuchyni CSS v roku 2005, zateplenie budovy v roku 2007

**Plánované rekonštrukcie:**

- prístavba budovy (rozšírenie spektra a kvality sociálnych služieb pre PSS), modernizácia starej budovy – nevyhnutná rekonštrukcia 7 ks výťahov
- rekonštrukcia výmenníkovej stanice,
- klimatizácia 5. poschodia CSS

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:**

nehnutel'ný majetok: obstarávacia cena	4 057 315,85 €	(122 230 672,-Sk)
skutočná hodnota (odpisy, oprávky)	2 906 016,96 €	(87 546 667,- Sk)
hnuteľný majetok: obstarávacia cena	596 360,21 €	(17 965948,- Sk)
skutočná hodnota	83 862,54 €	(2 526 443,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna a diétna – diabetická, redukčná (všetky aj v mletej forme),

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 82 , vo vedení 3, v administratíve 3, zdravotné sestry 9, ošetrovatelky 0, opatrovatelky 16, sanitári 9, zdrav. asistent 2, sociálny pracovník 2, ergoterapeut 3, stravovacia prevádzka 13, skladník 1, upratovačky a práčky 13, údržbár - vodič a kurič 3, vrátnik - informátor 5

**Forma terapie:**

relaxačno-pamäťové cvičenia, ergoterapia (hobby činnosti, šijacia dielňa, záhrada, varenie), muzikoterapia, biblioterapia, aromaterapia, záujmové činnosti (šachový krúžok, bingo, kino)

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	12 814 212,27
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	12 425 358,00
Celkové výdavky	33 535 822,20
Kapitálové výdavky	275 035,00
Bežné výdavky	33 260 787,20
<i>z toho mzdy</i>	14 416 998,00
<i>odvody</i>	4 959 864,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	4 283 538,00

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
CSS Trenčín - Juh	170	82	16 304	6 090	14 060

➤ **Domov dôchodcov – Domov sociálnych služieb Horné Srnie**

**Druh sociálnej služby:** zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb

**Zriad'ovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 31

**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná

**Adresa ZSS:** 914 42 Horné Srnie č.806

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva zo 4 budov, rok uvedenia budov do prevádzky 1968, pôvodný účel – materská škôlka
- v r. 1991 bezplatný prevod majetku obce na štát a následná rekonštrukcia na sociálne zariadenie
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 PSS je v 6,10 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** veľmi dobrý

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:**

- rekonštrukcia plynovej kotolne
- rekonštrukcia fasádnych omietok so zateplením budovy a výmenou okien a rekonštrukcia plochej strechy s rozšírením služieb

**Plánované rekonštrukcie:**

- rekonštrukcia vnútorných elektrických rozvodov
- vybudovanie odsávania v kuchyne
- zastrešenie ostatných pavilónoch sedlovými strechami

**Hodnota hnuiteľného a nehnuteľného majetku:** 211 504,37 € (6 371 781,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, diabetická

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 18, vo vedení: 3 z toho - riaditeľ, vedúca ekonomického úseku kumulovane ekonóm a mzdový účtovník, vedúca sociálno - zdravotného úseku kumulovane sociálny pracovník, skladníčka 1, zdravotné sestry 5, ošetrovatelky 3, v stravovacej prevádzke 3, upratovačky a práčky 2, údržbár a kurič, vodič 1

**Forma terapie:**

práca v záhrade, opletanie sklenených fliaš, maľovanie a písanie s klientmi po CMP, predčítanie kníh a časopisov

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	1 932 643,89
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	1 909 681,10
Celkové výdavky	7 733 668,88
Kapitálové výdavky	205 910,00
Bežné výdavky	7 527 758,88
<i>z toho mzdy</i>	3 567 000,00
<i>odvody</i>	1 247 379,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	845 919,30

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD – DSS Horné Srnie	31	18	19 718	5 195	16 514



## ➤ Domov dôchodcov – Domov sociálnych služieb Kostolná Záriečie

<b>Druh sociálnej služby:</b>	domov sociálnych služieb
<b>Zriaďovateľ:</b>	Trenčiansky samosprávny kraj
<b>Kapacita:</b>	70
<b>Forma sociálnej služby:</b>	pobytová – celoročná
<b>Adresa ZSS:</b>	913 04 Kostolná – Záriečie 10

### Popis budov:

- objekt pozostáva z dvoch dvojpodlažných budov a vrátnice, ktoré boli uvedené do prevádzky v roku 1962 ako ubytovňa robotníkov Doprastavu
- v r. 1968 bol objekt daný do prevádzky ako dom dôchodcov
- priemerná obytná podlahová plocha na jedného PSS je 7,61 m<sup>2</sup>

**Technický stav budov:** vyhovujúci

### Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:

- prístavba výťahu
- rekonštrukcia stravovacej prevádzky

### Plánované rekonštrukcie:

- pripraviť projektovú dokumentáciu a vybudovať výťah, novú vrátnicu so sociálnym zariadením k budove č. 1 – v rokoch 2011 – 2012
- vykonať druhú etapu výmeny okien na budove č. 2 a vchodových dverí – v roku 2011
- výmena 3 ks komínov vlastnej plynovej kotolne – v roku 2012
- ďalej je potrebné riešiť:
  - postupnú obmenu strojného zariadenia práčovne (v prevádzke od roku 1995)
  - postupnú výmenu vykurovacích telies (radiátorov) na budove č. 2
  - rekonštrukciu strechy (vyžaduje časté opravy)
  - výmenu rozdeľovacích ventilov ústredného kúrenia

### Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:

Dlhodobý hmotný majetok: 481 837,55 € (14 515 838,- Sk) *nadobúdacia cena*

### Stravovacia prevádzka:

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, neslaná, diabetická

### Počet zamestnancov:

celkový počet 38, vo vedení 1, v administratíve 3, sociálne pracovníčky 2, zdravotné sestry 6, ošetrovatel'ky 10, v stravovacej prevádzke 5, upratovačky a práčky 7, údržbár a kurič, vodič 2, vrátnik 2

### Špeciálne služby poskytované klientom:

- poštovné služby (platenie poukážok, donáška balíkov, posielanie listov a pod.)
- pomoc pri vybavovaní osobných dokladov
- sprevádzanie prijímateľa sociálnej služby do zdravotníckeho zariadenia
- nákupy pre prijímateľov sociálnej služby
- zabezpečenie strihania, pedikúry a holenia prijímateľov sociálnej služby od externých poskytovateľov

**Forma terapie:**Ergoterapia:

- výroba vianočných ozdôb, pečenie vianočných koláčov,

Biblioterapia – hlavne čítanie beletrie

Muzikoterapia - pasívna (počúvanie reprodukovanej hudby)

- aktívna (za doprovodu harmoniky, spev)

Arteterapia - ručné práce – individuálne, vyšívanie, kreslenie, tvorenie výrobkov z papiera a iných materiálov na estetizáciu prostredia, vymaľovávanie obrázkov

Oblasť kultúrno-rekreačných činností - prechádzky po obci a najbližšom okolí aj s menej mobilnými, spoločenské hry, cvičenie pri hudbe

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	4 849 518,65
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	4 483 541,00
Celkové výdavky	18 246 269,96
Kapitálové výdavky	3 753 593,50
Bežné výdavky	14 492 676,46
<i>z toho mzdy</i>	6 735 000,00
<i>odvody</i>	2 350 202,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 467 481,00

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DD – DSS Kostolná - Záriečie	68,7	38	17 618	5 337,54	14 999

➤ **DEMY – Domov sociálnych služieb Trenčín**

**Druh sociálnej služby:** domov sociálnych služieb

**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj

**Kapacita:** 50

**Forma sociálnej služby:** denný a týždenný pobyt pre deti a mládež do 25 rokov veku

**Adresa ZSS:** Biskupická 46, 911 04 Trenčín

**Popis budovy:**

- objekt pozostáva zo 7 budov, rok uvedenia budovy do prevádzky 1987
- pôvodný účel budovy detské jasle a materská škola
- priemerná obytná podlahová plocha na 1 PSS je 5,11 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** dobrý

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** výmeny okien na všetkých objektoch (okrem spojovacej chodby), rekonštrukcie kúpeľní, WC a kuchyniek, oprava vonkajších fasád

**Plánované rekonštrukcie:**

- v rámci ROP – vybudovanie prístavby DSS pre zlepšenie kvality poskytovaných sociálnych služieb
- rekonštrukcia spojovacej chodby (zateplenie, výmena okien a podlahovej krytiny), kompletná rekonštrukcia stravovacej prevádzky (kuchyňa, hrubá prípravovňa, sklady, šatňa, jedáleň pre zamestnancov)

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku :**

obstarávacia cena 1 114 783 € (33 583 953,-Sk)

zostatková cena 796 790 € (24 004 076,-Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, druh stravy – racionálna, diétna (diabetická, bezlepková)

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 36, z toho vedenie 2 (riaditeľ + ekonómka), sociálna pracovníčka 1, zdravotné sestry 4, fyzioterapeut 1, sanitárky 3, opatrovatel'ky 9, špeciálni pedagógovia 6, ergoterapeut 1, stravovacia prevádzka 5 (kuchárky, pomocné kuchárky, kumulovaná funkcia vedúci stravovacej prevádzky + vodič), upratovačky a práčky 3, údržbár/kurič (kumulovaná funkcia) 1

**Výchovno - edukačná činnosť:**

Základom výchovno – edukačného procesu v zariadení je cieleň pôsobenie multidisciplinárneho tímu pracovníkov na každého PSS osobne, s ohľadom na jeho špeciálne potreby a možnosti. Tieto sú detailne rozpracované v individuálnych programoch starostlivosti, ktorých cieľom je maximálne možná miera rozvoja osobnosti PSS v oblasti kognitívnych procesov, motoriky, vizuomotorickej koordinácie, komunikácie a sociálneho vývinu. V jednotlivých cieľoch sa zameriavame na vytváranie žiaducich hygienických, sebaobslužných a pracovných návykov, budujeme akceptovateľné správanie, orientujeme sa na pozitívne ovplyvňovanie emocionality našich PSS a posilňujeme ich sociálne interakcie. Výchovno – edukačná činnosť v skupinách ďalej prebieha podľa stanovených rozvrhov činnosti a týždenných výchovných plánov.

Výchovno – edukačnú činnosť tvoria tieto zložky:

**Pracovná výchova a ergoterapia** – cieľom je získanie pracovných zručností, rozvoj motoriky, prinášať radosť z vykonanej práce. Ergoterapeut pracuje s PSS skupinovo aj individuálne, v rámci svojho pôsobenia rozvíja ich kladný postoj k jednoduchým pracovným úkonom.

**Výtvarná výchova** – cieľom je rozvoj spontánnej tvorivosti, vyvolávať radosť z výtvarného prejavu a zároveň rozvíjať vnímanie, myslenie a motoriku ruky.

**Citová a estetická výchova** – ich pôsobením formujeme osobnosť PSS, jeho správanie a vzťah k okolitému prostrediu. Učíme ho vnímať krásu, posilňujeme jeho pocit istoty a pestujeme lásku a sympatiu k človeku.

**Rozvoj sebaobslužných činností** – zameriavame sa na nácvik správneho stolovania a jedenia, upevňovanie a získavanie hygienických návykov, rozvoj samostatnosti. Dôležitú

úlohu tu zohráva orofaciálna stimulačná terapia, ktorá sa zameriava na činnosť tvarového svalstva, prehĺtanie a rečový prejav. Cieľom orofaciálnej stimulačnej terapie je rozvíjanie svalovej činnosti a aktivovanie svalových skupín, ktoré sú nutné pre správne fungovanie oblasti úst a tváre.

**Pohybová výchova** – jej pôsobením vzbudzujeme záujem o pohyb, rozvíjame pohybových schopností a vedenie k prežívaniu radosti z pohybu. V rámci pohybovej výchovy využívame rôzne tanečné prvky, krátke dramatizácie príbehov a rozprávok, pantomímu, cvičenie jogy a pohybové hry.

**Liečebná telesná výchova** – sa uskutočňuje pod vedením erudovaných rehabilitačných pracovníkov a špeciálnych pedagógov. Ich pôsobením prostredníctvom zdravotných cvičení zameriavame na zlepšenie a udržiavanie celkového stavu PSS, zlepšenie hybnosti, správne držanie tela, dychové cvičenia a podobne. Výrazné zlepšenie v tejto oblasti umožnilo a využívanie rehabilitačného bazéna v našom zariadení. Pohybová liečba vo vode Hydrokinezioterapia umožňuje odbúrať strach z bolesti pri cvičení, ktorý spôsobuje, že sa dieťa počas cvičenia na suchu nedokáže uvoľniť. Bazén umožňuje našim deťom zažívať radosť z nezávislého pohybu, vo vode sa im podarí ľahšie dosiahnuť vzpriamenú polohu. Spontánna aktivita vo vode je príjemná, nemusíme do nej dieťa nútiť a samotný pobyt vo vode u nich vzbudzuje kladné emócie.

Bazálna stimulácia – zohráva dôležitú úlohu u našich viacnásobne ťažko postihnutých PSS, uskutočňujeme ju pomocou taktilných a telesných kontaktov, čím predchádzame problémom v správaní a umožňujeme im väčšiu otvorenosť a pripravenosť v oblasti sociálnych vzťahov.

Muzikoterapia – má pre našich veľký význam, jej pôsobením uvoľňujeme svalové napätie a zmiernujeme psychomotorický nepokoj. Zároveň vďaka hudbe rozvíjame hudobnosť PSS, zdokonaľujeme jeho sluchové vnemy, vyvolávame príjemné zážitky.

Individuálna logopedická starostlivosť – veľa našich PSS má zníženú alebo narušenú komunikačnú schopnosť a v dôsledku svojho postihnutia nepoužívajú verbálnu komunikáciu. My sa im snažíme venovať individuálne, rozvíjame a podporujeme komunikačné a dorozumievacie zručnosti, prípadne budujeme systémy augmentatívnej a alternatívnej komunikácie.

Relaxačné techniky – umožňujú psychické a somatické uvoľnenie, regeneráciu síl, odstránenie napätia a nepokoja. V našom zariadení sme vytvorili relaxačno – stimulačnú miestnosť Snoezelen room. Táto miestnosť slúži nielen na relaxáciu, no zároveň stimuluje aj všetky zmysly najmä u ťažko viacnásobne postihnutých PSS. Využíva rôzne svetelné a zvukové efekty, vibrostimulačné a taktilné podnety a súčasťou je aj aromaterapia.

#### Ukazovatele v Sk (rok 2008):

Celkové príjmy	1 832 996,41
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	1 408 449,00
Celkové výdavky	15 446 199,35
Kapitálové výdavky	859 688,00
Bežné výdavky	14 586 591,35
<i>z toho mzdy</i>	6 955 000,00
<i>odvody</i>	2 433 000,00
<i>energie, voda, komunikácie</i>	1 308 898,00

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DEMY – DSS Trenčín	51	37	24 311	2 347	14 861

➤ **Domov sociálnych služieb Adamovské Kochanovce**

**Druh sociálnej služby:** domov sociálnych služieb  
**Zriadovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj  
**Kapacita:** 95  
**Forma sociálnej služby:** pobytová – celoročná  
**Adresa ZSS:** 913 05 Adamovské Kochanovce č. 122

**Popis budovy:**

objekt pozostáva z 3 budov, rok uvedenia budovy do prevádzky 1950, pôvodný účel budovy – kaštieľ a hospodárske budovy, priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 6,45 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** dobrý - nutná výmena okien v kaštieli

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** rekonštrukcia podláh

**Plánované rekonštrukcie:**

- v rámci ROP – skvalitnenie podmienok života PSS v zariadení,
- výmena okien kaštieľa, oprava kúpeľní, rekonštrukcia budovy denného pobytu, rozšírenie prevádzky kuchyne

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:** 1 237 137,40 € (37 270 000,- Sk)

**Stravovacia prevádzka:**

vlastná stravovacia prevádzka, – racionálna, diétna

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 59, vo vedení 3, výchovno - sociálny pracovník 10, zdravotné sestry 13, ošetrovatel'ky 14, v stravovacej prevádzke 8, upratovačky a práčky 8, údržbár a kurič, vodič 3

**Špeciálne služby poskytované klientom:**

pedikúra, nadštandardné rehabilitačné služby, kadernícke služby

**Forma terapie:**

vyšívanie, výroba drobných darčkových predmetov, kultúrne a športové podujatia

**Ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Celkové príjmy	5 295 000
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	5 295 000
Celkové výdavky	22 620 000
Kapitálové výdavky	90 000
Bežné výdavky	22 530 000
<i>z toho mzdy</i>	10 546 000
<i>odvody</i>	3 677 000
<i>energie, voda, komunikácie</i>	2 200 000

**Pomerové ukazovatele v Sk (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
DSS Adamovské Kochanovce	95	59	19 842	4 779	14 895

➤ **ZOS Svinná****Zriadovateľ:** obec Svinná**Sídlo:** Svinná č. 83, 913 24 Svinná**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby**Kapacita:** 11➤ **ZOS Trenčianske Teplice****Zriadovateľ:** mesto Trenčianske Teplice**Sídlo:** Hurbanova 12, 914 51 Trenčianske Teplice**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby**Kapacita:** 16➤ **Domov penzión pre dôchodcov Trenčín, m. r. o.****Zriadovateľ:** mesto Trenčín**Sídlo:** ul. Lavičková č. 10, 911 01 Trenčín**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov**Kapacita:** 72➤ **Sociálne služby mesta Trenčín, m. r. o.****Zriadovateľ:** mesto Trenčín**Sídlo:** Piaristická č. 42, 911 01 Trenčín**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby, zariadenie núdzového bývania

**Kapacita:** 139

➤ **DD Skalka nad Váhom**

**Zriadovateľ:** obec Skalka nad Váhom

**Sídlo:** Skalka nad Váhom II/74, 913 31

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:** 60

➤ **ZOS Trenčianska Teplá**

**Zriadovateľ:** obec Trenčianska Teplá

**Sídlo:** M. Kukučina 690/11, 914 01 Trenčianske Teplá

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby

**Kapacita:** 8

➤ **CSS Nemšová**

**Zriadovateľ:** mesto Nemšová

**Sídlo:** ul. Odbojárov 7, 914 41 Nemšová

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie opatrovateľskej služby

**Kapacita:** 44

➤ **Obec - DD Dolná Súča**

**Zriadovateľ:** obec Dolná Súča

**Sídlo:** 913 32 Dolná Súča

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov

**Kapacita:** 25

➤ **Slovenský Červený kríž, Územný spolok Trenčín, Dom Humanity**

**Sídlo:** Stromová 5, 911 01 Trenčín

**Právna forma:** organizačná jednotka SČK

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Stromová 5, 911 01 Trenčín

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 29, DSS - 3

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 21

➤ **REFUGIUM, n. o.**

**Sídlo:** ul. Súvoz 739, 911 01 Trenčín

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** ul. Súvoz 739, 911 01 Trenčín

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb s celoročným pobytom

**Kapacita:** ZS – 21, DSS - 5

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 19

➤ **Asociácia zväzov zdravotne postihnutých, o. z.**

**Sídlo:** ul. Petra Bezruča 1012, 911 01 Trenčín

**Právna forma:** občianske združenie

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** ul. Petra Bezruča 1012, 911 01 Trenčín

**Druh a forma poskytovaných sociálnych služieb:** domov sociálnych služieb pre dospelých s denným pobytom

**Kapacita:** 15

**Počet financovaných miest z rozpočtu TSK:** 10

## **2.4 Sociálne poradenstvo**

### **Poskytovanie sociálneho poradenstva**

Sociálne poradenstvo podľa zákona o sociálnych službách je odborná činnosť zameraná na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii. Sociálne poradenstvo sa vykonáva na úrovni základného sociálneho poradenstva a špecializovaného sociálneho poradenstva.

Základné sociálne poradenstvo je posúdenie povahy problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Základné sociálne poradenstvo je súčasťou každej sociálnej služby, ktorú poskytujú zariadenia sociálnych služieb, zamestnanci na obciach, samosprávnom kraji, úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny.

Špecializované sociálne poradenstvo je zistenie príčin vzniku, charakteru a rozsahu problémov fyzickej osoby, rodiny alebo komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci prostredníctvom špeciálnych sociálnych programov pre určenú cieľovú skupinu (napr. fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím, obetiam domáceho násillia, obetiam obchodovania s ľuďmi, fyzickým osobám, ktoré nemajú zabezpečené podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb. Špecializované sociálne poradenstvo ako samostatnú odbornú činnosť môže vykonávať len fyzická alebo právnická osoba, ktorej bola vydaná akreditácia na odbornú činnosť z MPSVR SR.

Sociálne poradenstvo možno vykonávať ambulantnou formou prostredníctvom poradní sociálneho poradenstva zriadených na tento účel a terénnou formou prostredníctvom terénnych programov.

### **Poskytovanie sociálneho poradenstva v TSK**

V zmysle zákona o sociálnych službách TSK poskytuje základné sociálne poradenstvo a zabezpečuje poskytovanie sociálneho poradenstva prostredníctvom fyzických a právnických osôb vedených v registri poskytovateľov sociálnej služby, ktorým bolo vydané povolenie na vykonávanie sociálnej prevencie a poskytovanie sociálneho poradenstva podľa zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci. Povolenia na vykonávanie sociálnej prevencie a poskytovanie sociálneho poradenstva vydané podľa zákona o sociálnej pomoci zanikajú 31. decembra 2009 v súlade s § 108 ods. 4 zákona č. 448/2008 Z. z..

Ide o nasledovné subjekty:



- Refugium, o .z., Trenčín
- Slovenský zväz sluchovo postihnutých v Trenčíne
- Archa, n .o., Bánovce nad Bebravou
- Diecézna charita Nitra
- Slovenský zväz telesne postihnutých - Krajské centrum Trenčín
- Slovenský zväz zdravotne postihnutých Martin
- Krajské stredisko Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska
- Klub cystickej fibrózy, o. z.
- Orchidea, n. o., Prievidza
- Pomoc obetiam násilia, Trenčín
- Centrum pre rodinu Trenčín
- CHARIS – Centrum sv. Vincenta n. o.
- Krajské centrum Asociácie nepočujúcich Slovenska (KC ANEPS)
- Osvetové združenie Rómov Považia, občianske združenie
- Slovenské krízové centrum – DOTYK, o. z.

V súčasnosti prebieha registrácia základného sociálneho poradenstva v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. tých subjektov, ktoré si podali žiadosť o registráciu na TSK a zároveň prebieha akreditácia špecializovaného sociálneho poradenstva na MPSVR SR tých subjektov, ktoré si podali žiadosť o akreditáciu na odbornú činnosť.

Ako z vyššie uvedeného zoznamu subjektov vyplýva, ide väčšinou o združenia osôb so zdravotným postihnutím a účinnosť poskytnutej pomoci je ťažko merateľná. Pritom požiadavky na finančné prostriedky týchto subjektov sa zvyšujú.

## 2. 5 Sociálna kuratela a vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany

Pôsobnosť samosprávneho kraja v oblasti sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately určuje § 76 zákona NR SR č. 305/2005 Z .z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

TSK zabezpečuje výkon opatrení SPO a SK prostredníctvom zariadenia – krízové stredisko – DOMINO - centrum sociálnej pomoci v Prievidzi, ktorého zriaďovateľom je TSK a prostredníctvom subjektov, ktoré získali akreditáciu na výkon opatrení v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z..

### ➤ **DOMINO – Centrum sociálnej pomoci**

**Druh sociálnej služby:** krízové stredisko  
**Zriaďovateľ:** Trenčiansky samosprávny kraj  
**Kapacita:** 10  
**Forma sociálnej služby:** pobytová  
**Adresa ZSS:** Včelárska 8, 971 01 Prievidza

**Popis budovy:**

objekt pozostáva z 1 budovy, pôvodný účel budovy – rodinný dom,  
priemerná obytná podlahová plocha na 1 obyvateľa je 14,5 m<sup>2</sup>

**Technický stav budovy:** vyhovujúci

**Uskutočnené rekonštrukcie za posledných 5 rokov:** rekonštrukcia kotolne

**Plánované rekonštrukcie:** zateplenie, nadstavba

**Hodnota hnutel'ného a nehnuteľného majetku:**

257 372 € (7 753 589,- Sk) (údaj je za DSS+ krízové stredisko spolu)

**Stravovacia prevádzka:**

dovoz stravy, druh stravy – podľa potreby klientov

**Počet zamestnancov:**

celkový počet 7, vo vedení 0, v administratíve 2, pomocný vychovávateľ 3, vychovávateľ 2

**Ukazovatele (rok 2008):**

Celkové príjmy	1 211 633,27
<i>z toho príjmy z úhrad</i>	139 487,50
Celkové výdavky	19 414 947
Kapitálové výdavky	0
Bežné výdavky	3 120 856,86
<i>z toho mzdy</i>	1 580 000
<i>odvody</i>	598 000
<i>energie, voda, komunikácie</i>	20 2921,52

**Pomerové ukazovatele (rok 2008):**

Zariadenie	Počet klientov	Počet zamestnancov	Priemerné náklady na 1 klienta / mesiac	Priemerné príjmy od 1 klienta / mesiac	Priemerná mesačná mzda zamestnanca
Krízové stredisko DOMINO	10	7	26 007,14	1 162,40	18 809,52

➤ **Orchidea, n. o.**

**Sídlo:** Necpalská 32, 971 01 Prievidza

**Právna forma:** nezisková organizácia

**Druh zariadenia na výkon opatrení SPO a SK:** krízové stredisko – pobytová forma na prechodný pobyt, najdlhšie 6 mesiacov

**Miesto vykonávania opatrení SPO a SK:** Podjavorinskej 270, 956 18 Bošany

**Kapacita:** 38

Počet financovaných miest z rozpočtu TSK: 13 miest v zmysle VZN TSK č. 11/2005

➤ **Provital, občianske združenie**

**Sídlo:** Hviezdoslavova 509, 972 41 Koš

**Právna forma:** občianske združenie

**Druh zariadenia na výkon opatrení SPO a SK:** resocializačné stredisko – pobytová forma na prechodný pobyt 18 mesiacov

**Miesto poskytovania sociálnej služby:** Hviezdoslavova 509, 972 41 Koš

**Kapacita:** 29

Počet financovaných miest z rozpočtu TSK: 21 miest v zmysle VZN TSK č. 11/2005

### 3 Stratégia rozvoja sociálnych služieb

Stratégia rozvoja sociálnych služieb je vypracovaná v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. a v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb (MPSVR SR).

Jej cieľom je naplnenie záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v sociálnej oblasti, je reakciou na modernizáciu sociálnych služieb, ktorá je celoeurópskym trendom a hlavne má zabezpečiť efektívne vytváranie podmienok realizácie naplnenia potrieb sociálnych služieb pre obyvateľov Trenčianskeho samosprávneho kraja.

#### **Smerovanie sociálnych služieb:**

- podporovať v regióne komunitné plánovanie a vytváranie podmienok pre jeho realizáciu
- pokračovať v deinštitucionalizácií služieb s cieľom poskytovať služby v čo najväčšej miere v prirodzenom prostredí osoby odkázanej na sociálnu službu a prirodzenými komunikačnými formami
- vytvárať podmienky pre sebarealizáciu a integráciu prijímateľov sociálnej služby do života spoločnosti, tomu prispôsobovať organizačné predpoklady v budovaní nových typov zariadení sociálnych služieb
- humanizácia služieb, ľudské práva

Trendy v sociálnej práci a poskytovaní sociálnych služieb, legislatíva v tejto oblasti smerujú k tomu, aby služby boli poskytované svojim rozsahom, formou a spôsobom tak, aby prijímatelia mohli realizovať svoje základné ľudské práva, pri zachovaní ľudskej dôstojnosti s aktivizáciou sebestačnosti, zamedzeniu sociálneho vylúčenia, naopak podporovať začlenenie prijímateľa do spoločnosti.

#### **Zameranie sociálnej práce:**

- prihliadať na individuálne potreby prijímateľa služby
- aktivizovať ho podľa jeho možností a schopností
- službu poskytovať na potrebnej odbornej úrovni
- spolupracovať s rodinou, príbuznými, komunitou a pod.

#### **Pri realizácii sociálnej práce sa treba okrem iného zamerať na:**

- plánovanie zamerané na človeka a až na druhom mieste je diagnóza
- používať prirodzený jazyk, nie profesionálnu terminológiu
- zisťovať predpoklady a schopnosti človeka
- do popredia dať vlohy, silné stránky...
- posilňovať aktívnu účasť prijímateľa a ľudí čo ho poznajú
- definovať potreby a potrebné zmeny, ktoré treba dosiahnuť
- vychádzať z prání, potrieb človeka, nie z možností (prevádzkových a materiálnych)
- vytvoriť legislatívne podmienky pre integráciu prijímateľov sociálnej služby v živote spoločnosti, ich sebarealizáciu

- na zmeny vo formách sociálnych služieb a vytvorení tomu potrebných technicko – prevádzkových podmienok využívať v plnom rozsahu fondy EÚ
- úhrady za služby približovať ekonomickej realite prijímateľov sociálnych služieb
- vytvárať podmienky pre fungovanie komunitných domácností, nových druhov terapií, ktoré budú vytvárať podmienky pre získavanie návykov umožňujúcich vyšší stupeň sebarealizácie a integrácie
- vytvárať podmienky pre aktivity jestvujúcich zariadení sociálnych služieb a tým lepšie využiť materiálne – prevádzkový potenciál zariadení sociálnych služieb a vytvárať podmienky pre získavanie nových zdrojov príjmov

#### **Prioritami stratégie koncepcie rozvoja sociálnych služieb TSK sú:**

- rozvoj ambulantných sociálnych a sociálnych služieb s týždňovou formou pobytu v zariadení
- rozvoj sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie
- zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania a modernizácie zariadení sociálnych služieb
- vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb
- podpora vzniku nových druhov sociálnych služieb a transformácia zariadení sociálnych služieb

#### **Stratégia rieši :**

- doplnenie typov a foriem poskytovaných sociálnych služieb
- proporcionalitu ich rozmiestnenia a dostupnosť v rámci kraja
- kvalitu poskytovaných sociálnych služieb v kraji
- kvalifikačnú úroveň zamestnancov v zariadeniach sociálnych služieb

#### **Zdroje finančného zabezpečenia realizácie cieľov Stratégie rozvoja sociálnych služieb:**

- rozpočty obcí a miest Trenčianskeho samosprávneho kraja, rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja, zdroje poskytovateľov sociálnych služieb
- prostriedky z grantových programov, štrukturálnych fondov (Európsky sociálny fond, Regionálny operačný program)
- dotácie od Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR atď.

### **3. 1 Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom**

#### **Cieľ:**

- rozšírenie ambulantných a pobytových služieb zabezpečí rozvoj rodinných a spoločenských vzťahov prijímateľa sociálnej služby úmerne k jeho individuálnym možnostiam a schopnostiam ako i jeho zaradenie do spoločenského života

### **Predpoklady dosiahnutia cieľa:**

- vykonanie analýz poskytovaných druhov sociálnych služieb ako aj ich potrieb zo strany obyvateľov TSK
- vzájomná spolupráce TSK s obcami a mestami pri tvorbe komunitných plánov sociálnych služieb v obciach a mestách
- finančná podpora poskytovateľov uvedených druhov sociálnych služieb
- účelná kombinácia sociálnych služieb
- vzájomná spolupráce medzi obcami, mestami a TSK

### **Návrh riešenia:**

- DSS Púchov - Nosice ponechať ako DSS pre deti, pričom navrhujeme pružne reagovať a zriadiť v prípade záujmu pobytovú sociálnu službu formou týždenného pobytu, prípadne ambulantnou formou v zariadení sociálnych služieb
- V DSS Adamovské Kochanovce s celoročným pobytom navrhujeme v prípade záujmu takisto zriadiť týždennú formu pobytu pre deti aj dospelých
- podporiť neverejných poskytovateľov, ktorí poskytujú sociálne služby ambulantnou formou tak, aby bolo v každom okrese zariadenie poskytujúce sociálnu službu ambulantnou formou

## **3. 2 Rozvoj sociálneho poradenstva a krízovej intervencie**

### **Cieľ:**

- zefektívniť a skvalitniť sieť poradenských služieb a vybudovať efektívny systém krízovej intervencie v TSK

### **Predpoklady na dosiahnutie cieľa:**

- pravidelne monitorovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb v oblasti poradenstva a krízovej intervencie

### **Návrh riešenia:**

- poskytnúť finančný príspevok na poskytovanie sociálneho poradenstva pre subjekty zamerané na poskytovanie sociálnej služby pre zdravotne postihnutých občanov
- výnimočne poskytovať finančný príspevok pre sociálne poradenstvo vykonávané ako súčasť sociálnych služieb pobytovou formou
- subjekty poskytujúce sociálne poradenstvo pre ostatných občanov (napr. obeť násillia, prepustení z výkonu väzby, rodiny s deťmi s poruchami správania a pod.) riešiť individuálne vo vzťahu na získanú akreditáciu MPSVR SR na vykonávanie opatrení podľa zákona č. 305/2005 Z. z.

### **3.3 Zvýšenie kvality a humanizácie poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie zariadení sociálnych služieb**

#### **Ciel':**

- zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám z hľadiska prostredia, kde sa služby poskytujú (odstránenie architektonických bariér v interiéroch i exteriéroch)
- zabezpečenie minimálnych požiadaviek a štandardov bývania v zmysle vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 259/2008 o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia, ktorá je účinná od 01.08.2008
- zabezpečenie ich materiálo technickej vybavenosti najneskôr do 31.12.2013 v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, ktorá je účinná od 01.12.2002

#### **Predpoklady na dosiahnutie cieľa:**

- odstraňovanie architektonických bariér a stavebné úpravy v súlade s dodržiavaním požiadaviek upravených právnymi normami
- rozvoj sociálnych zariadení

Priemerné mesačné náklady na jedno lôžko v zariadeniach sociálnych služieb TSK boli za rok 2008 vo výške 615,55 Eur (18 544,06 Sk). Prevádzkové náklady zariadení ovplyvňujú ceny energií, potravín, údržby, a pod. Náklady na spotrebu energií je možné ovplyvniť zateplovaním objektov, výmenou okien, rekonštrukciou rovných striech, rekonštrukciou kotolní (meranie a regulácia). Náklady na odvoz fekálií je možné znížiť výstavbou ČOV. Mzdové náklady je problematické znižovať, nakoľko každoročne dochádza k valorizácií plátov a i tak priemerné platy zamestnancov zariadení sociálnych služieb sú najnižšie. Realizáciou projektov na zateplenie objektov, výstavby ČOV je možné ušetriť prevádzkové náklady a ušetrené prostriedky je možné použiť na rast mzdových nákladov – posilňovanie prevádzok sociálno-zdravotných úsekov a výchovy.

#### **Návrh riešenia:**

- upraviť kapacity zariadení – minimálne 8 m<sup>2</sup> na jedného PSS
- v rámci ROP - Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately v období 2008 – 2013 sa o nenávratné finančné prostriedky uchádza 18 zariadení sociálnych služieb ( Príloha č. 5 )
- prehodnotiť možnosť výstavby nového zariadenia typu domov sociálnych služieb pre mentálne postihnutých dospelých občanov a ukončiť prevádzku zariadení sociálnych služieb zriadených v neúčelových kaštieloch. V mnohých prípadoch sa jedná o kultúrnu pamiatku a rekonštrukcia je obtiažna a je podmienená súhlasom pamiatkového úradu. Prostriedky na výstavbu zabezpečiť z fondov Európskej únie, MPSVR SR atď.

### 3. 4 Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

#### Cieľ:

- zvýšiť profesionalitu a tým aj kvalitu poskytovaných sociálnych služieb

#### Predpoklady na dosiahnutie cieľa:

- realizácia vzdelávacích programov
- podpora celoživotného vzdelávania zvyšovania kvalifikácie
- podpora vzdelávania zamestnancov na ktorých sa vzťahujú osobitné predpisy

Dlhodobou a komplexne nedocenenou oblasťou poskytovania a skvalitňovania sociálnych služieb sú ľudské zdroje. Aj keď materiálno-technická základňa a vybavenie sú podmienkou a prostriedkom k ich poskytovaniu, kvalita tejto oblasti je významne podmienená ľudským faktorom, jeho kvalitou, snahou, motiváciou. Atmosféra, vzťahy a kvalita sociálnych služieb sú podmienené formou a kvalitou kontaktu poskytovateľa služby a jej príjemcu. Významným faktorom rozvoja tejto oblasti sú teda ľudské zdroje, a to v kvalitatívnom i kvantitatívnom ponímaní.

Značným problémom je absencia akéhokoľvek systematického vzdelávania, dopĺňania informácií nejakým spôsobom inštitucionalizovaného, regionálne, alebo celoštátne zameraného na reagovanie na spoločenský vývoj. Pretrvávajú stereotypy v poskytovaní služieb trvajúce desaťročia, bez impulzov k zmene. Je potrebný nielen kvalifikačný predpoklad pri nástupe do zamestnania, ale aj systematické dopĺňanie poznatkov rôznymi školeniami, kurzami, seminármi. Bez ľudí, ich zmeny nemožno očakávať zásadné zmeny v poskytovaní sociálnych služieb. Nemožno čakať iba na iniciatívu jednotlivca alebo zariadenia. Impulzom k zmenám, systémovým zmenám by mali byť koncepčné zámery štátu, regiónu a pod.

Oblasť ľudských zdrojov značne trpí atmosférou minulosti, kde bol dôraz kladený na kvantitu a materiálnu oblasť. Kritériom bolo množstvo obyvateľov v zariadeniach sociálnych služieb, uspokojovanie základných životných potrieb a významný podiel mali zdravotnícke úkony a služby. Nové ponímanie poskytovania sociálnych služieb by malo byť zamerané na:

- nové druhy terapií s prijímateľmi sociálnych služieb,
- skvalitňovanie kontaktu zamestnancov s prijímateľmi sociálnych služieb,
- predchádzanie stresových a konfliktných situácií,
- zvládanie a usmerňovanie konfliktných situácií,
- relaxácia a znovuzískanie pracovnej výkonnosti.

Cestou k naplneniu súčasných požiadaviek je systematické interné, priebežné a dlhodobé vzdelávanie zamestnancov. Vzdelávanie je nevyhnutné realizovať špecificky podľa typu zariadení a podľa jednotlivých pracovných kategórií. Ďalšou súvislosťou týchto zmien je aj to, že dochádza k významnej zmene v jednotlivých agendách, pracovných náplniach zamestnancov zariadení sociálnych služieb. V zvýšenej miere vystupuje do popredia napr.:

- právna stránka výkonu práce pri zastupovaní obyvateľov na súdoch, štátnych notárstvach, poisťovniach apod.
- právno-ekonomická stránka týchto skutočností,



- výkon opatrovníckej funkcie vo vzťahu k spoločenským ustanovizniám, ale aj majetkovo-právnych otázkach, nové druhy agend a foriem práce pri nedostatku finančných prostriedkov na úhrady a vyžadovanie spoluúčasti na financovaní od rodinných príslušníkov a pod.

Je potrebné zareagovať na tieto významné zmeny, a potom sa systematicky prispôbovať reálnym potrebám.

Významným faktorom kvality sociálnych služieb je aj počet zamestnancov poskytujúcich sociálne služby. Od tohto sa významne odvíja kvalita služieb a života prijímateľov sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb. Je potrebné otvorene konštatovať, že počas druhej a tretej pracovnej zmeny, víkendov a sviatkov v zásade nie sú poskytované žiadne činnosti pre aktivizáciu prijímateľa sociálnej služby a je zabezpečovaná len nevyhnutná prevádzka.

#### **Návrh riešenia:**

- spracovať analýzu súčasného stavu: počtu zamestnancov, formy a metódy reálne poskytovaných služieb, činnosť zariadení v druhej a tretej pracovnej zmene, cez víkendy a sviatky, materiálno-technické podmienky na poskytovanie služieb
- na základe analýzy stanoviť ďalší postup: zmena štruktúry poskytovaných služieb, úprava počtu zamestnancov tak, aby bol dodržaný maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov, ktorý stanovuje príloha č. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.
- vypracovať návrh projektu vzdelávania zamestnancov zariadení sociálnych služieb podľa jednotlivých pracovných kategórií, dopĺňania poznatkov, nových informácií k požadovaným zmenám v poskytovaní sociálnych služieb. Na zvýšenie kvalifikácie zamestnancov využiť finančné prostriedky z fondov EU, MPSVR SR a pod.

### **3.5 Podpora vzniku nových druhov sociálnych služieb**

#### **Cieľ:**

- zvýšiť kvalitu sociálnej starostlivosti o občanov so špecifickým zdravotným postihnutím (napr. Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, Pervazívna výninová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu a etiologie, hluchoslepota, AIDS)
- zabezpečiť kvalitnú sociálnu starostlivosť o občanov nášho kraja vytvorením nového druhu sociálnej služby poskytovanej ambulantnou alebo pobytovou formou

#### **Predpoklady na dosiahnutie cieľa:**

- vytvorenie a prevádzkovanie špecializovaných zariadení, ktoré riešia nepriaznivú sociálnu situáciu občana

- transformácia zariadení sociálnych služieb na poskytovanie takého druhu sociálnej služby, ktorý vhodnejším spôsobom rieši nepriaznivú sociálnu situáciu občanov kraja
- finančná podpora neverejných poskytovateľov, ktorí poskytujú nedostatkovú sociálnu službu

V súlade so stratégiou rozvoja sociálnych služieb v Trenčianskom samosprávnom kraji, s prihliadnutím na priority a predpokladané finančné zdroje je potrebné v prvom rade zabezpečiť podmienky na vytvorenie špecializovaných zariadení sociálnych služieb, ktoré na území samosprávneho kraja absentujú. Táto priorita je daná štatisticky preukázateľnými údajmi, dokazujúcimi neustály rast psychických porúch a ochorení obyvateľstva žijúceho na území kraja ako aj diagnostickou skladbou prijímateľov sociálnych služieb, v súčasnosti umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja, ale aj v zariadeniach neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v kraji.

Z hľadiska potrieb obyvateľstva, územnej dostupnosti, personálnej a ekonomickej náročnosti a efektivity je výhodnejší model pretransformovania častí jestvujúcich zariadení na špecializované zariadenia, ako vytvorenie jedného, prípadne viacerých špecializovaných zariadení, ktoré by poskytovali sociálne služby zamerané na vyšpecifikovanú diagnózu. Pri výbere zariadení treba prihliadať:

- na ich lokalizáciu, aby sa zabezpečila územná dostupnosť služieb,
- na súčasný stav materiálno- prevádzkového a personálneho vybavenia zariadenia tak, aby sa dosiahnutie cieľa realizovalo s minimálnymi požiadavkami na finančné a ľudské zdroje.

Finančné zdroje na realizáciu cieľov by mali byť zabezpečené z grantových programov (ROP), štrukturálnych fondov (Európsky sociálny), rozpočtu TSK, z rozpočtov obcí a miest Trenčianskeho samosprávneho kraja, z rozpočtov neverejných poskytovateľov sociálnych služieb a z dotácií od MPSVR SR.

Rozšírenie tradičných foriem sociálnych služieb o formy, spĺňajúce zábery Národných priorít rozvoja sociálnych služieb, napr. zriaďovanie rehabilitačných stredísk a odľahčovacích služieb, zabezpečujúcich starostlivosť pre seniorov a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím formou ambulantného a týždenného pobytu sa bude realizovať v súčinnosti s ostatnými garantmi sociálnych služieb podľa delenej pôsobnosti ustanovenej zákonom o sociálnych službách a tiež v súčinnosti s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb.

#### **Návrh riešenia:**

- vykonať systémovú analýzu diagnostickej skladby klientov zariadení sociálnych služieb, vytvoriť oddelenia podľa vhodnosti diagnóz s cieľom realizácie nových foriem služieb
- navrhujeme zriadiť špecializované zariadenia v TSK tak, aby bola sociálna služba pre osoby, ktoré sú odkázané na špeciálnu starostlivosť regionálne primerane zastúpená – realizácia sa predpokladá v niekoľkých etapách
- podpora neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí prevádzkujú nové druhy sociálnych služieb, ktoré sú v kraji nedostatkové alebo úplne absentujú

## 4 Záver

Vychádzajúc z reálnych poznatkov pri práci v zariadeniach sociálnych služieb, z výsledkov výskumov v tejto oblasti, poznatkov z odborných seminárov, služobných ciest v SR i zahraničí – Francúzsko, Nemecko, Česká republika je skutočnosť, že súčasná forma poskytovania sociálnych služieb je časovo prekonaná. Obdobie z minulého storočia, keď bolo potrebné starých a chorých ľudí, ktorí nemali materiálne podmienky, resp. sociálne zázemie na prežitie sústrediť a poskytnúť im základné podmienky pre život je nevyhnutné zmeniť a prispôbiť sa vývoju spoločnosti.

Je potrebné zameriavať sa na vyváženú a uspokojovanú potrebu v duchovnej a materiálnej oblasti a reagovať na zmenenú situáciu, že v zariadeniach sociálnych služieb sú v mnohých prípadoch umiestňovaní mladí ľudia, ktorí žili v reálnom živote, často sú vzdelaní, len z rôznych dôvodov sociálnych a zdravotných nie sú schopní trvale samostatného života, ale sú schopní pri odbornej súčinnosti prežiť relatívne kvalitný život, dokonca byť prospešní aj iným, podieľať sa na starostlivosti o seba znižovať finančné a personálne náklady pri zabezpečení služieb pre nich. Dôležité reagovať na vývoj nových trendov. Anonymný, kolektívny spôsob života, ktorý nemotivuje, nezvyšuje ich schopnosti, ale naopak v niektorých prípadoch pôsobí opačne.

Pracovné terapie by nemali byť tradíciou niekoľko desaťročí opakujúcich sa úkonov, mnohokrát nie zmysluplných, smerujúcich k stráveniu času, ale bez nejakej motivácie a možnosti vyústenia do kvalitatívne vyššej úrovne. Po analýze schopností prijímateľa sociálnej služby by mali terapie slúžiť k získaniu takých návykov, ktoré by mu dávali šancu na sebarealizáciu a integráciu do spoločnosti. Denný režim prijímateľov sociálnej služby prispôbiť chodu menších komunít so spôsobom života približujúcim sa prirodzenému rodinnému prostrediu.

Napriek mnohým úspechom v tejto oblasti v rôznych regiónoch Slovenska, napriek veľkej snahe a obetavosti pracovníkov zariadení môžeme konštatovať, že poskytovanie sociálnych služieb na Slovensku by malo prejsť komplexnou systematickou, filozofickou zmenou smerujúcou ku komunitnému systému, integrácii prijímateľov sociálnej služby, príprave verejnosti i pracovníkov a prijímateľov sociálnej služby na tieto trendy, ktoré teoreticky stále deklarujeme, ale prakticky sa nerealizujú, ba v mnohých prípadoch sa pre legislatívne, účtovné a iné obmedzenia ani nedajú realizovať. Vôbec tým však nechceme povedať, že všetko čo bolo a je nie je dobré. Dosiahlo sa a aj sa dosahuje veľa pozitívneho. Na týchto základoch je potrebné stavať a transformovať ich do nových foriem reagujúcich na spoločenský vývoj ako to je vo všetkých oblastiach spoločensko-ekonomického života. Z tohto dôvodu je potrebné vytvárať celoštátne, regionálne systémové podmienky pre zabezpečenie kvality poskytovanej sociálnej starostlivosti o našich občanov.